НАЦРТ ИЗВЕШТАЈ

за

СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

за Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град општина Струга

Скопје, март 2025

Slavica Biljarska Mircheski

Digitally signed by Slavica Biljarska Mircheski
Date: 2025.03.27 10:02:49+01'00'

Предмет	**Извештај за стратегиска оцена на животна средина**
Вид плански документ	**Урбанистички проект за инфраструктура**
Плански опфат	**Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга**
Технички број	**02-S-25**
Нарачател	**ОПШТИНА СТРУГА**
Изработил	**м-р Славица Биљарска Мирчески** **Дипл. инженер за заштита на животна средина** **Експерт за стратегиска оцена на животна средина**
Соработник	**Весна Струмениковска** **Дипл. инженер за заштита на животна средина**

Технички број: 02-S-25

На барање на нарачателот, ОПШТИНА СТРУГА (за потребите на инвеститорот), согласно Договорот, Славица Биљарска Мирчески, експерт за стратегиска оцена на животната средина подготви Извештај за стратегиска оцена за Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга.

Изработката на извештајот е согласно обврската на изготвувачот на планскиот документ за спроведување на постапка за оцена на влијанието од планскиот документ врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, дадена во глава X (Оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина) од Законот за животна средина. Согласно точка 13 (Планирање на просторот и користење на земјиштето), член 3 од Уредбата за стратегии, планови програми, вклучувајќи и нивните промени, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето, Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, е плански документ за кој задолжително се врши стратегиска оцена на животната средина.

Целта на овој извештај е да изврши идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина од имплементацијата на предвидениот плански документ уште во фазата на неговата подготовка и да предвиди соодветни мерки за спречување и контрола на влијанијата.

Извештајот е изработен согласно содржината на извештајот пропишана во Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. весник на РМ бр.153/07).

Одговорен за изработката на Извештајот за стратегиска оцена на животната средина е Славица Биљарска Мирчески, експерт за стратегиска оцена на животната средина (во прилог е дадена копија од потврдата за положен стручен испит за стекнување на статус експерт за стратегиска оцена на животната средина).

Славица Биљарска Мирчески,
дипл. инж. за заштита на животна средина

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-341/2
Датум: 03-02-2025 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Славица Љубомир Биљарска Мирчески родена на 19.12.1977 година во Струмица, дипломирала на ден 19.12.2008 на Универзитет „Св Кирил и Методиј" – Скопје, Машински факултет (интердисциплинарни студии по инженерство на животната средина), го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 28.03.2013 година и се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина,** ги исполнува условите утврдени во член 85 став 2 од Законот за животна средина, а со тоа се стекнува со правото да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Izet Mexhiti

М.П.

Содржина

1. ВОВЕД 6

2. КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ 10

2.1. Преглед на содржината на планскиот документ 10

2.2. Опис на планскиот документ 13

3. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА 69

3.1. Географска положба 69

3.2. Геолошки карактеристики 69

3.3. Климатски карактеристики 71

3.4. Биодиверзитет 73

3.5. Хидролошки карактеристики 74

3.6. Сообраќајна поврзаност 76

3.7. Комунална инфраструктура 77

3.8. Демографски карактеристики 77

3.9. Квалитет на амбиентален воздух 78

3.10. Квалитет на води 80

3.11. Управување со отпад 81

4. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ 82

5. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА 83

6. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА 86

6.1. Влијание врз население и човеково здравје 86

6.2. Влијанија врз социо- економска состојба 87

6.3. Влијанија врз квалитет на амбиентниот воздух 88

6.4. Влијание врз квалитет на површински и подземни води 89

6.5. Влијание врз почва 89

6.6. Влијание поврзано со управување со отпад 90

6.7. Влијание од бучава 90

6.8. Влијание врз флора и фауна 91

6.9. Влијание врз предел 92

6.10. Влијание врз материјални добра 92

6.11. Влијание врз културно и историско наследство 92

6.12. Влијание од несреќи и хаварии 93

6.13. Прекугранично влијание 94

7. ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗИРАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА 95
7.1. Мерки за намалување на влијанието врз население и човеково здравје 95
7.2. Мерки за намалување на влијанието врз социо- економска состојба 95
7.3. Мерки за намалување на влијанието врз квалитет на амбиентен воздух 96
Во однос на мерките кои се однесуваат на самата локација на планскиот опфат и сообраќајниците со кои се граничи, тие се вградени во сообраќајните плански решенија за формирање на заштитен зелен појас и хортикултурно уредување на комплексот. 96
7.4. Мерки за намалување на влијанието врз квалитет на површинските и подземните води 97
7.5. Мерки за намалување на влијанието врз почва 97
7.6. Мерки за намалување на влијанието поврзани со управување со отпад 98
7.7. Мерки за намалување на влијанието од бучава 98
7.8. Мерки за намалување на влијанието врз флора и фауна 99
7.9. Мерки за намалување на влијанието врз предел 99
7.10. Мерки за намалување на влијанието врз материјални придобивки 100
7.11. Мерки за намалување на влијанието врз културно и историско наследство 100
7.12. Мерки за намалување на влијанија од несреќи и хаварии 100
7.13. Мерки за намалување на прекугранични влијанија 105

8. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ 106

9. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА 108

10. НЕ-ТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ 112

11. ИНФОРМАЦИИ ЗА ОДРЖАНА ЈАВНА РАСПРАВА 125

12. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА 126

Прилог 1: Мислење од МЖСПП за постапка за СОЖС 127

1. ВОВЕД

Стратегиска оцена на животната средина– дефиниција

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина (СОЖС) е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката се спроведува уште во фазата на планирање, со цел сите идентификувани влијанија, односно соодветните мерки за елиминирање или контрола на влијанијата да се предвидат во најраната фаза на подготовката на документот.

Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој.

Стратегиската оцена претставува формална и систематска оцена на значајните влијанија врз животната средина кои би произлегле со имплементацијата на предвидениот планскиот документ врз животната средина, но пред носење на одлуката за негово усвојување. Процесот на стратегиска оцена опфаќа:

- Подготовка на Извештај за стратегиска оцена, каде што значајните влијанија од планскиот документ се идентификувани и оценети;
- Консултации со засегната јавност, органот надлежен за работи од областа на животната средина и останатите органи засегнати со имплементацијата на планскиот документ;
- Интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- Земање предвид на заклучоците од Извештајот и консултациите при финализирање на нацрт планскиот документ;
- Објавување на одлуката за усвојување на планскиот документ и како стратегиската оцена влијаела врз усвојувањето на документот.

Процесот на стратегиска оцена претставен по фази е даден на слика 1 подолу во текстот.

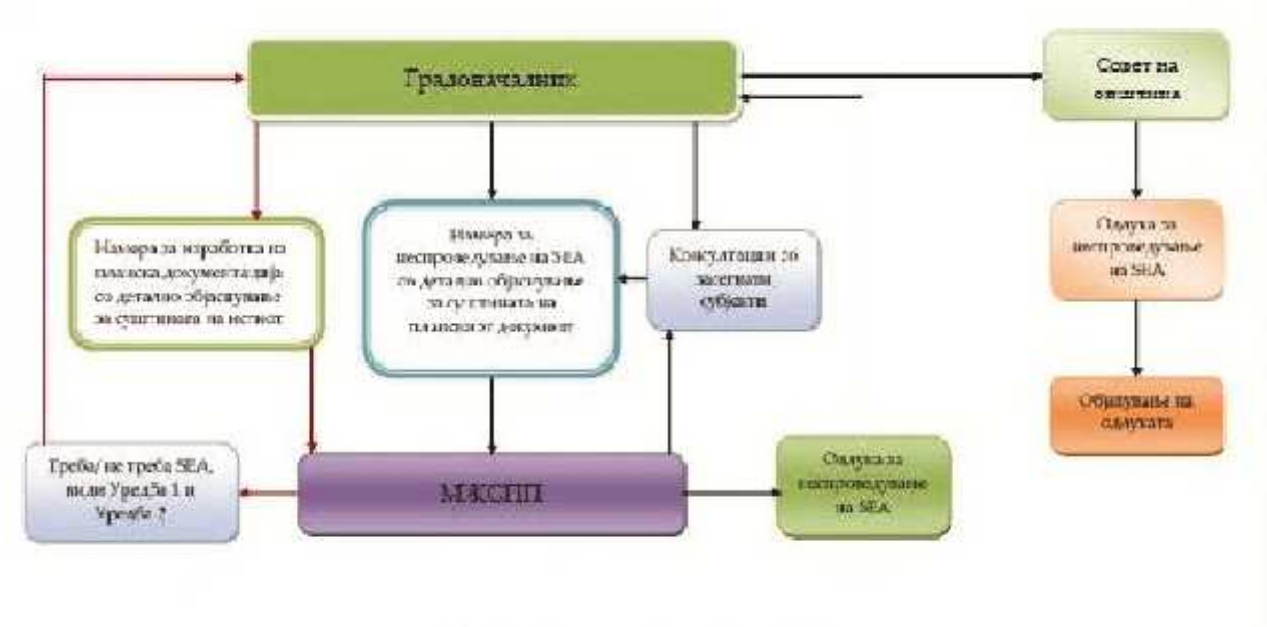
Определување на потреба за СОЖС

Основ:

- *Дали планскиот документ го донесува орган на централната или локалната власт*
- *Дали планскиот документ се однесува на финансии, буџет, одбрана или за воена или вонредна состојба*

Слика 1: Процедура на постапката на стратегиска оцена на животната средина

Слика 2: Постапка за утврдување на неопходноста од спроведување на стратегиска оцена (SEA) за плански документ кој го подготвува локалната управа

Придобивки

СОЖС има за цел да обезбеди рамка за дејствување врз процесот на одлучување уште во најрана фаза кога планските документи (кои пак најчесто предвидуваат индивидуални проекти) се подготвуваат.

Оваа постапка има задача да ги опфати кумулативните влијанија од индивидуалните проекти.

Подобрување на квалитетот на процесот на подготовка на плански документи:

- Олеснување на идентификацијата и оценката на алтернативи;
- Подигнување на јавната свест за влијанијата врз животната средина од планските документи, бидејќи секогаш не е возможно да се елиминираат негативните влијанија од одреден проект, оваа постапка помага во обезбедување на мерки за намалување на негативните влијанија што не може да се елиминираат;
- Поддршка при вклучувањето на мерливи таргети и индикатори, што ќе овозможи ефективен мониторинг на имплементацијата на планскиот документ.

Стратегиската оцена има за цел да обрне внимание и предупреди за големи и кумулативни ефекти од имплементацијата на планскиот документ, вклучувајќи го и влијанието од помалите индивидуални проекти вклучени со планот, а кои според својот праг не се опфатени со ОВЖС постапката.

ФАЗА	ПЛАН	СОВЖС
Првичен преглед	Подготовка на работни документи за значајните прашања	Доколку СОВЖС не е задолжителна, се прави преглед на значајните влијанија
Првични консултации со јавноста	Објавување на одлука за намера за подготовка на плански документ	Определување на обем и деталност на Извештајот
Подготовка на документација	Подготовка на нацрт плански документ	Подготовка на Извештај за стратегиска оцена
Консултации со јавноста	Јавен увид во планскиот документ	Јавен увид во Извештајот
	Јавна расправа	Јавна расправа
	Разгледување на забелешките	Идентификација на значајни забелешки
	Подготовка на извештај за јавната расправа и објава	Подготовка на извештај за јавната расправа и објава
Консултации со надлежен орган	Земање предвид на сите пристигнати забелешки	Оценка на соодветноста на Извештајот
Комплетирање на процесот	Усвојување на планскиот документ и објавување на одлука	Објавување
Пост- фаза	Имплементација	Мониторинг на имплементацијата на планскиот документ

Табела 1: Преглед на активностите по процедура (подготовка на плански документ/ СОЖС)

2. КРАТОК ПРЕГЛЕД НА СОДРЖИНАТА, ГЛАВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ И ВРСКАТА СО ДРУГИ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ

2.1. Преглед на содржината на планскиот документ

Генералниот урбанистички план се базира на Законот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр. 32/20 и 111/23), како и определбите и анализите од Генералниот урбанистички план на градот Струга.

Со Генерален урбанистички план, во склад со стратегијата која произлегува од Просторниот план на Република Македонија, се утврдува организациска структура на просторот на градот, заштита на културните и природните вредности, користење и намена на површините со услови и мерки за нивно уредување.

Целите на Изменување и дополнување на Генералниот урбанистички план и Деталниот урбанистички план се базираат на одредбите од Законот за урбанистичко планирање како и постојната организација на просторот и неговото досегашно користење.

Основна цел на изработување на Измена и дополнување на Генералниот урбанистички план и Деталниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ11 е усогласување на планските одредби за реализација на просторот со условите зададени со важечките

- Измена и дополна на ГУП за град Струга 2007-2017 (Одлука на Совет на Општина Струга бр. 07-643/7 од 05.04.2007 година);
- Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за Струга, за Блок 4 во УЕ 11 (во обединета постапка со овој ДУП).

Важечката планска документација (Измена и дополна на ГУП на Струга 2007-2017) во рамки на ГУП, во најголем дел е реализирана, како во изградената супраструктура, така и во комуналната инфраструктура, вклучувајќи ја тука уличната мрежа и инфраструктурните водови, освен во делот на плански опфат кој е предмет на оваа планска програма.
Сепак, останува нереализиран токму просторот за кој е одобрена иницијативата за Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка).

Документацијата на Генералниот урбанистички план се состои од текстуално- аналитички дел, графички дел и параметри за уредување на просторот, потоа сепаратни елаборати за заштита на животна средина, противпожарна заштита и заштита од природни непогоди.

Урбанистичкиот проект ја има следната содржина:

А. Текстуален дел: Документациона основа

1. Површина и опис на границите на проектен опфат со географско и геодетско одредување на неговото подрачје
2. Изводи од планови од повисоко ниво на планирање и други податоци што

произлегуваат од разни развојни документи, планови и стратегии на развој

3. Историјат на планирање и уредување на подрачјето во близина на проектниот опфат и неговата непосредна околина
4. Податоци за природните чинители кои можат да влијаат на развојот на подрачјето во рамки на проектниот опфат
   4.1. Географски карактеристики
   4.2. Геолошки карактеристики
   4.3. Геомеханички карактеристики
   4.4. Сеизмички карактеристики
   4.5. Климатолошки карактеристики
   4.6. Хидрографски и хидролошки податоци
   4.7. Природни ресурси, заштитени екосистеми и друго
5. Податоци за создадени вредности и чинители кои ја синтетизираат состојбата на начинот на човековата употреба на земјиштето во рамките на планскиот опфат
   5.1. Културно- историски чинители
   5.2. Демографски чинители
   5.3. Социо- економски и стопански чинители
6. Инвентаризација на: земјиштето во проектниот опфат, изградениот градежен фонд, вкупната физичка супраструктура и инсталации во рамки на проектниот опфат
7. Инвентаризација на градби со режим на заштита на културно наследство, постојни споменични целини, културни предели и друго
8. Инвентаризација на изградена комунална инфраструктура
9. Анализа на степенот на реализација на важечкиот урбанистички план, со анализа на проблеми и состојби во просторот на подрачјето во рамките на планскиот опфат, со аналитички осврт на состојбите од соседните плански опфати, доколку ги има
10. Оценка на можностите и ограничувањата на просторниот развој со програмски проекции што произлегуваат од анализата на состојбите во просторот
11. Податоци од субјектите од член 47 од Законот за урбанистичко планирање, релевантни за подрачјето на проектниот опфат

Б. Текстуален дел: Планска документација

1. Вид на планот, назив на подрачјето на планскиот опфат и плански период
2. Прецизен опис на границата на планскиот опфат според границите на катастарските парцели со кои се совпаѓа, регулациони линии, оски на улици или други експлицитни линеарни симболи на геодетската подлога
3. Стратешки определби што произлегуваат од развојни стратегии, просторни и урбанистички планови од повисоко ниво кои се однесуваат на подрачјето на планскиот опфат и претставуваат обврски за планирање на просторот
4. Цели на урбанистичкиот план
5. Образложение на планскиот концепт за просторен развој со кој се постигаат целите на планот, со осврти на сите релевантни аспекти и последици од планираните урбанистички решенија и одредби
6. Опис и образложение на планските решенија за изградба, на наменската употреба на

градежното земјиште парцелирано за изградба, на градежното земјиште за општа употреба, сообраќајната и комуналната инфраструктура

7. Општи услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите кои важат за целата површина на планскиот опфат и служат за спроведување на урбанистичкиот план
8. Посебни услови за изградба, развој и користење на градежното земјиште
9. Мерки за заштита

В. Графички дел: Документациона основа

1. Извод од ГУП
2. Збирен графички прилог на донесена планска документација
3. Ажурирана геодетска подлога со нанесена граница на проектен опфат
4. Карта на изграденият градежен фонд
5. Карта на изградената комунална инфраструктура

Г. Графички дел: Планска документација

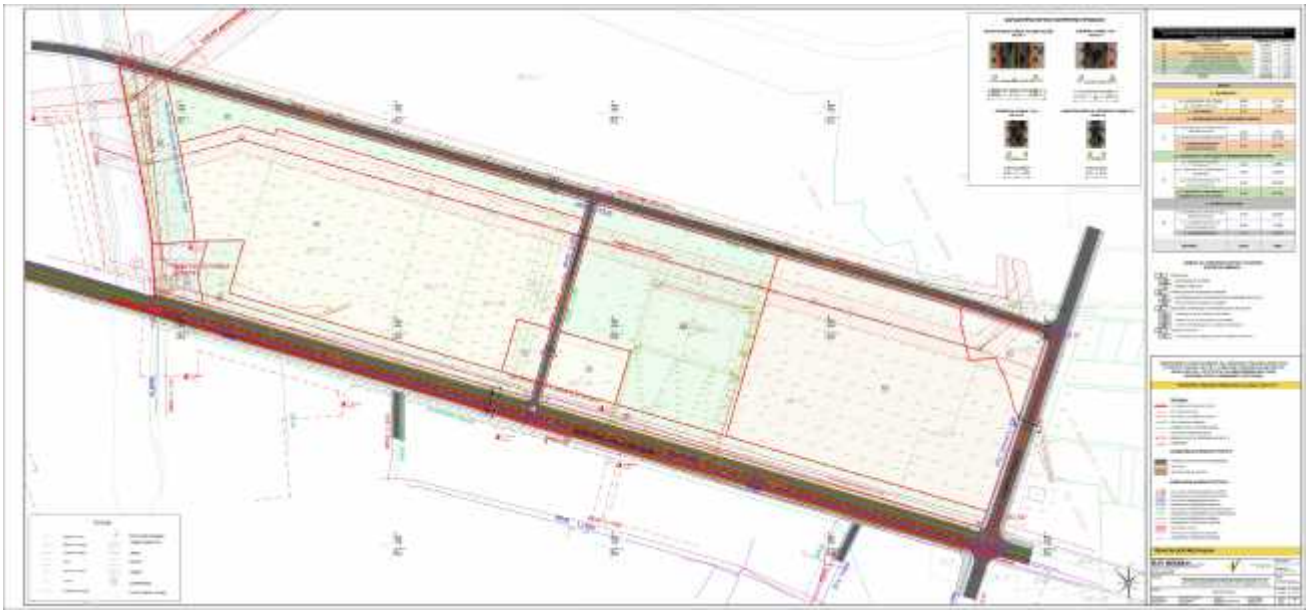
1. План на намени
2. Регулационен план
3. Сообраќаен и нивелациски план
4. Инфраструктурен план
5. План за споменични целини
6. Синтезен план

Досегашниот просторен развиток на општина Струга го наметнува прашањето за неискористени потенцијали кои општината ги поседува, а кои се откриени, анализирани и утврдени низ методолошки пристап кој опфаќа:

- Анализа на природните погодности и ограничувања за идниот просторен развиток на општината, а особено во областите: домување, индустрија, сообраќај и сообраќајна инфраструктура, комуналната инфраструктура, како и просторите и објектите за одмор и рекреација на граѓаните.
- Валоризација на погодностите и ограничувањата за просторен развиток на општината. Валоризација на природните можности и создадените потенцијали за задоволување на денешните и особено идните потреби на населението во околните населби.
- Проекција на потребите и можностите за остварување на зацртаните цели на развојот и во согласност со нив дефинирање на критериумите, стандардите и плански параметри со кои ќе се утврдат функционалните и просторни потреби на сите подрачја на развиток на општината во планскиот период.
- Усогласување на програмските определби и планските параметри на идниот развиток со насоките на Просторниот план на Републиката. Дефинирање на намената на земјиштето потребно за идниот развој во сите области на животот во населените места на целата општина.
- Концепт на идниот развој на општината со основни параметри во планирањето.

Методолошкиот пристап кон изработката на Изменување и дополнување на ГУП и ДУП за инфраструктура треба да обезбеди логична и рационална долгорочна развојна проекција за планскиот опфат, на целиот простор на општината Струга, со примена на современи концепти и методи, а процесот на планирањето од подготвителните работи до дефинирање на планот се води во следните етапи:

- ✓ Дефинирање на целите на идниот развој;
- ✓ Утврдување на основните проблеми во досегашниот развој;
- ✓ Валоризација на погодностите, можностите и ограничувањата на идниот просторен развој на планот;
- ✓ Изготвување на концепција на идниот развој кој претставува синтеза на претходните анализи.

Слика 3: Синтезен план

2.2. Опис на планскиот документ

Просторот кој е предмет на планирање со планската документација се наоѓа на територија на општина Струга, а со својата местоположба припаѓа на КО Струга и КО Мислешево вон град.

По анализа на важечкиот Генерален урбанистички план за град Струга, планскиот опфат е дефиниран во следниве граници:

- на север, границата е дефинирана по осовина на новопланирана Сервисна улица Се1;
- на исток, границата е дефинирана по осовина на новопланирана Собирна улица С2;
- на југ, по осовина на Магистрална улица М1 (дел од М4, патен правец Струга- Подмоље);
- на запад, границата е дефинирана по западната катастарска граница на КП 2820.

Слика 4: Сателитска снимка со плански опфат

Границата на планскиот опфат за изработка на предметниот урбанистички план е прикажана на графичките прилози со линија која ги поврзува сите прекршни точки а за секоја точка графички и табеларно се дадени следните параметри по X и Y координатни оски:
површина 275596.099м^2
периметар 2673.529м

X	Y	
7473434.160	4560309.980	најзападна
7473448.000	4560240.710	
7473456.550	4560199.370	
7473467.660	4560140.240	
7473471.790	4560111.860	
7473475.920	4560049.190	
7473475.220	4560038.220	
7473474.640	4560029.023	
7473478.285	4560027.972	
7473754.545	4559948.324	
7474010.271	4559874.595	
7474437.494	4559751.422	најјужна
7474519.578	4559993.558	најисточна
7474439.798	4560020.603	

Крајни точки:

нај	р.б	X	Y
северна	17	7473434.169	4560310.271
источна	13	7474519.578	4559993.558
јужна	12	7474437.494	4559751.422
западна	1	7473434.160	4560309.980

Вкупната површина на планскиот опфат во рамките на опишаните граници за Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка) изнесува ~27,56ха.

Слика 5: Ажурирана геодетска подлога

ИСТОРИЈАТ НА ПЛАНИРАЊЕТО И УРЕДУВАЊЕТО НА ПОДРАЧЈЕТО НА ПЛАНСКИОТ ОПФАТ И НЕГОВАТА ОКОЛИНА

Просторот на планскиот опфат, низ историјата бил дел од повеќе плански документации:

- Урбанистичко регулационен план за град Струга од 1946 година

Замислата на проектантот арх. Владо Антолиќ од Хрватска, била Струга пред се да добие изглед на град на две води со перспективен развој на туризмот. Развојот на градот да се одвива кон запад со претходно исушување на мочуришните терени на Струшкото Блато. Концепцијата на Планот била максимално искористување на природните реткости- езерото и реката, нивното поврзување со старата чаршија, со калдрмата, нејзините сокаци и прекрасната градска архитектура од XIX и XX век, како и формирање на широки парковски и зелени појаси. Денес дел од овие замисли се реализирани;

- Основен урбанистички план за град Струга од 1962година (Завод за урбанизам и станбено комунална техника на СРМ- Скопје)

Планот претставува темел за перспективниот регулационен развиток на Струга. Неговите базични замисли се слични на претходниот План - град на две води со перспективно прераснување во туристички центар. Максимално искористување на природните убавини и реткости. Усогласување со новите урбанистички прописи. Вклопување на се што има културно- историска, архитектонска и друга вредност. Осмислување на перспективната изградба на објекти за домување и општествен стандард. Правилно поврзување на градот со надворешниот транзитен и меѓуградски сообраќај;

- Регионален просторен план на Охридско- Преспанскиот регион од 1972 година (Дирекција за регионално и просторно планирање- Охрид).

Овој план е просторен план од општ тип во кој е акцентиран туризмот како водечка стопанска активност. Насоките на овој план произлегуваат од поставките на Просторниот план на Р Македонија. Просторниот план опфаќа период од 10 години (1990-2000). Општините Охрид, Струга и Ресен ги третира како единствен простор и регионална целина. Просторниот план на Охридско- Преспанскиот регион ги анализира елементите од заеднички интерес на општините Охрид, Струга и Ресен кои се однесуваат на степенот на развиток, демографски карактеристики, развој на стопанството и планирање на заеднички инфраструктурни системи (енергетика, сообраќај, водоснабдување и евакуација на отпадни води, ПТТ комуникации, заеднички зафати за заштита на животната средина- посебно езерото). Градот треба да се развива како населба од прв степен и да претставува центар на општествено економскиот развиток на општината. Во него ќе бидат концентрирани најважните стопански и јавни функции неопходни за општината како целина. До 2000 година планирано е градот да има 22.000 жители и површина од 761,40ха. Регионалниот просторен план служи како база за понатамошното изработување на планови од пониско ниво;

- Просторен план на Општина Струга од 1990 година (Институт за просторно планирање- Охрид)

Со планот се предвидува реализација на развојните претпоставки во најбитните домени на просторниот развој на општината. Со насочување на процесот на урбанизација се оди кон задоволување на основните развојни потреби, обезбедување на рамномерен развој и активирање на севкупните потенцијали (природни и создадени) во Општината. Врз база на тоа дефиниран е моделот на систем на населби составен од четири нивоа, односно два степени на централни населби: центар на општината Струга (примарен)- урбаната населба Струга, со гравитациски опфат од околу 70.000 жители, центар на заедници на села (секундарен)- урбаните населби Вевчани, Радолишта, Луково, Делогожда и условно населбата Збажди, специфични населби- урбаните населби Радожда, Калишта и Горна Белица со специфична улога на туристичка понуда на општината и останати населби и населените места во општината.

Насочувањето на станбената изградба е во правец на целосно искористување на опфатеното земјиште со изграден станбен фонд, со зголемување на густината на населеност просечно околу 140 ж/км². Евентуална експанзија на населбата треба да се одвива исклучиво на земјиште со квалитет од IV бонитетна класа што е во склад со законот за заштита на земјоделското земјиште.

Искористување на станбениот фонд во туристички цели е со обезбедување на околу 5.000 легла во приватно сместување, што ќе допринесе и кон порационално искористување на станбениот фонд и негово активно вклучување во туристичкото стопанство на општината. Просечната густина на населеност на општината изнесува 140 ж/км².

Во Струга како центар на општината планирани се функции и капацитети за задоволување на потребите во рамките на општината од доменот на општествениот стандард, образованието, здравството и културата, за максимален број од околу 70.000 жители во рамките на општината и 22.000 жители во рамките на градот Струга.

Сообраќајната инфраструктура треба да се прошири, подобри и модернизира, со рамномерно покривање на територијата и поврзување со околните општини Охрид, Кичево, Дебар и Р Албанија.

Водоснабдувањето се планира за зафаќање на водата од изворите на Горна Белица, Вишенски извори, изворите во с. Шум, Радолишките и Вевчанските извори.

Заштитата на Охридското езеро и отстранувањето на отпадните води ќе се врши со колекторскиот систем.

Енергетската инфраструктура за потребите на општината е планирана со изградба на уште една трафостаница ТС 110/20KW ТС Струга II со инсталациона снага од 20 MVA, планирана во зоната за индустрија. Голема потенцијална електрична енергија би се добила со користење на водите на реките и Охридското Езеро;

- Основен урбанистички план за Струга (измени и дополнувања) 1990-2001 година (Изработен од страна на институт за просторно планирање- Охрид)

Основниот урбанистички план на градот Струга овозможува согледување на идниот просторно функционален развој на градот, преиспитување на постојните стандарди и критериуми и корекција на истите во однос на поставките од постојната урбанистичко планерска работа во сите домени на човековата активност во еден урбан простор. Ги почитува принципите на планот во целост, континуираност во планирањето и ги запазува процесите и тенденциите искажани во претходниот период. Вкупната површина на урбаниот опфат изнесува 333,30ха. Територијата на градот е поделена на четири реони- месни заедници- I реон, II реон, III реон и IV реон, со основна намена на површините за домување. Дел од површината на месните заедници е планирана за различни дејности што го пратат домувањето. До крајот на планираниот период во градот се планирани 22.000 жители, односно 5.238 домаќинства, со просечна големина на домаќинство од 4,2 члена. Согласно определбата стан за секое семејство потребни се 1238 станови со станбен стандард од 20м² по жител и 186 станови за одмор и рекреација. За домување ангажирана е површина од 174,7ха со што нето густина на населеност изнесува 126,0ж/ха;

- Основен урбанистички план за Струга (измени и дополнувања) 1999 година (Изработен од страна на ЈП за просторно и урбанистичко планирање подружница Охрид)

Измените и дополнувањата на планот произлегуваат од потребите за проширување на индустриската зона. Со овој план просторот наречен "Даљан" се пренаменува од зелена површина во зона за индустрија;

- Основен урбанистички план за Струга (измени и дополнувања) 2000-2010 година (Изработен од страна на ЈП за просторно и урбанистичко планирање подружница Охрид)

Со измената и дополнувањето на планот дефинирани се границите и просторната разместеност на содржините во приградските населби Теферич и Езерски лозја. Населбата Езерски лозја планирана е да егзистира како туристичка населба, со содржини кои ја пратат оваа функција. Населбата Теферич која е во составот на градот Струга, ќе егзистира независно во дел од повеќе сегменти на живеењето (образование, здравство, духовна култура), а останатите потреби Ќе ги остварува во градот;

- Генерален урбанистички план за Струга 2002-2012 година (Изработен од страна на ЈП за просторно и урбанистичко планирање- подружница Охрид);
- Измени и дополнувања на Генерален урбанистички план за Струга 2002-2012 година (Изработен од страна на ИУСЕ ИН-ПУМА Скопје) со кој е извршена корекција на намените за Урбаните блокови 22 и 23;
- Измени и дополнувања на Генерален урбанистички план за Струга 2007-2017 година (Изработен од страна на ИУСЕ ИН-ПУМА Скопје).

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И СНИМАЊЕ НА ИЗГРАДЕНИОТ ГРАДЕЖЕН ФОНД

За целосно согледување на постоечката состојба извршено е детално истражување по пат на директен увид на лице место- теренска работа и направена е детална анализа на добиените податоци.

При увид на лице место во граници на проектниот опфат има постојни објекти, а најголемиот дел од површината од предметниот опфат претставува неизградено земјиште.

Од аспект на изграден градежен фонд, констатирано е дека проектниот опфат на Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка), претставува во најголем дел неизградено земјиште.

За целиот проектен опфат добиени се основните урбанистички показатели кои се презентирани табеларно:

ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГУП ЗА СТРУГА
ЗА БЛОК 4 УЕ11 И ДУП ЗА БЛОК 4 УЕ11, КО СТРУГА И КО МИСЛЕШЕВО ВОН ГРАД
ОПШТИНА СТРУГА (ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА)

Реден број	Катност	Конструкција					Намена				Класа на намена	Број на КП	Површина под објект
		Скелет	Масивен	Мешовит	Рамковска	Монтажна	Домување	Инфраструктура	Индустрија	Спорт и рекреација			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
4.1	П	X						X			Е1.5	2810/1	334.23
4.2	П			X						X	Д3	2817/13	62.30
4.3	П			X						X	Д3	2817/13	96.39

НУМЕРИЧКИ ПАРАМЕТРИ НА НАМЕНА НА ЗЕМЈИШТЕ			
НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЈИШТЕ			
1	НЗ- НЕИЗГРАДЕНО ЗЕМЈИШТЕ	26.06	94.58%
Д-ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ			
2	Д3- ТЕРЕНСКИ ГРАДБИ ЗА СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА	1.02	3.69%
	Д- ЗЕЛЕНИЛО, РЕКРЕАЦИЈА И МЕМОРИЈАЛНИ ПРОСТОРИ	1.02	3.69%
Е- ИНФРАСТРУКТУРА			
3	Е1- СООБРАЌАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	0.36	1.30%
	Е1.5- ИНФРАСТРУКТУРА НА ВОДОСНАБДУВАЊЕ	0.12	0.44%
	Е- ИНФРАСТРУКТУРА	0.48	1.74%
ВКУПНО		27.56	100%

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И СНИМАЊЕ НА ПОСТОЈНИ СПОМЕНИЧКИ ЦЕЛИНИ, ГРАДБИ ОД КУЛТУРНО ИСТОРИСКО ЗНАЧЕЊЕ

Согласно Законот за заштита културното наследство (Сл. весник на РМ бр.20/04,71/04,115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 24/14, 44/15, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16, 11/18 и Сл. весник на РСМ бр. 20/19), видови на недвижно културно наследство се: споменици, споменички целини и културни предели. Значаен дел од недвижното културно наследство (околу 45%), се наоѓа во руралните населби и ридско- планинските подрачја, кои се целосно или делумно напуштени, што значително ја усложнува нивната заштита и користење.

Од добиените податоци од Управата за заштита на културното наследство (допис бр.17-980/2 од 04.03.2024 година), констатирано е дека во границите на планскиот опфат не постои заштитено добро ниту добра за кои основано се претпоставува дека претставуваат културно наследство.

До колку при реализација и спроведување на планската документација, се појави археолошко наоѓалиште треба да се постапи во согласност со одредбите од Член 65 од Законот за заштита културното наследство (Сл. весник на РМ бр.20/04,71/04,115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 24/14, 44/15, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15 и 39/16, 11/18 и Сл. весник на РСМ бр. 20/19).

ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА НА КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

- ✓ **Сообраќаен концепт**

Од добиените податоци од ЈП за државни патишта, допис бр.10-2415/2 од 27.02.2024 година констатирано е дека покрај планскиот опфат минува магистралниот пат А2(М-4) без планирани проширувања и менување на постојната траса и напомена дека заштитниот појас треба да се преземе од одобрениот ГУП за Град Струга.

Сообраќајниот концепт при изработка на ДУП за Блок 4 во УЕ 11- Струга произлегува од Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга, Урбан блок 4 во

Урбана единица 11, општина Струга, кој е истовремено усогласен со параметрите и нормативите од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Самиот плански опфат е дефиниран со осовините на следните сообраќајници:

- на север, границата е дефинирана по осовина на новопланирана Сервисна улица Се1;
- на исток, границата е дефинирана по осовина на новопланирана Собирна улица С2;
- на југ, по осовина на Магистрална улица М1 (дел од М4, патен правец Струга- Подмоље);

Осовините на овие сообраќајници во целост остануваат исти и се преземаат од планската документација Измена и дополна на Генерален урбанистички план на Струга 2007-2017 година (Одлука бр.07-643/7 од 05.04.2007 година). Кај овие сообраќајници се менува само профилот на сообраќајницата кој согласно одобрената Планска програма припаѓа на делот од опфатот кој има правно дејство и се предмет на обработка со Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга, Урбан блок 4 во Урбана единица 11, општина Струга .

Согласно чл.63, став (4) од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25), границата на планскиот опфат претставува планска одредба со правно дејство.

Оттука, при изработка на ДУП за Блок 4 во УЕ 11- Струга, ќе се запазат следните траси на сообраќајници и нивните изменети профили:

- Сервисна улица Се1 (Пресек 3-3) согласно Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка) е со профил со ширина од 13,15м' и тоа:
  - тротоар 2,4м'
  - коловоз 2 x 3м'
  - стационарен сообраќај 2,5м'
  - тротоар 2,25м'

- Собирна улица С2 (Пресек 2-2) согласно Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка) е со профил со ширина од 23,5м'и тоа:
  - тротоар 4,50м'
  - коловоз 4x3,5м'
  - велосипедска патека 2м'
  - тротоар 3,00м'

- Магистрална улица М1 (дел од М4, пресек 1-1), согласно Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план
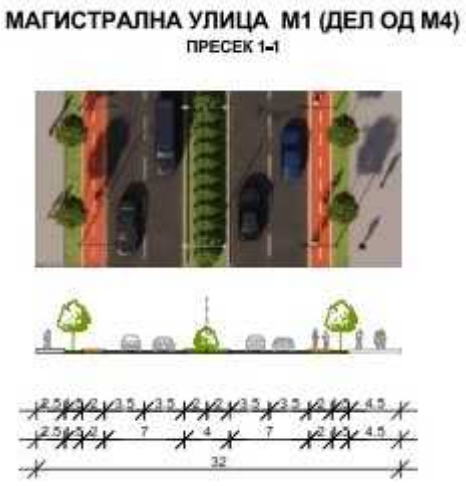
за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка), е со профил со ширина од 32,00м' и тоа:

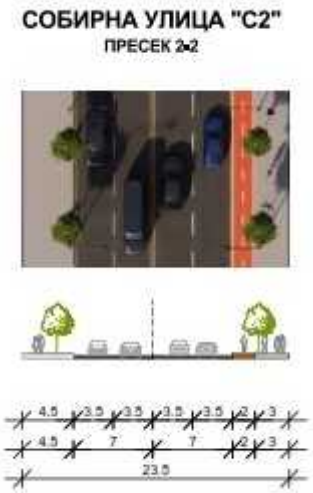
- тротоар 2,50м'
- зелен појас 1,50м'
- велосипедска патека 2м'
- коловоз 2х3,5м'
- зелен појас 4м'
- коловоз 2х3,5м'
- велосипедска патека 2м'
- зелен појас 1,50м'
- тротоар 4,50м'

- Новопланирана сервисна улица „2" (Пресек 4-4) согласно Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка), е со профил со ширина од 10,80м' и тоа:
  - тротоар 2,40м'
  - коловоз 2х3,00м'
  - тротоар 2,40м'

- Новопланирана станбена улица „1 и 2" (Пресек 5-5) согласно ДУП за Блок 4 во УЕ 11, општина Струга, е со профил со ширина од 10,30м'и тоа:
  - тротоар 2,40м'
  - коловоз 2х2,75м'
  - тротоар 2,40м'

- Новопланирана пристапна улица „1,2,3,4,5,6 и 7" (Пресек 6-6) согласно ДУП за Блок 4 во УЕ 11, општина Струга, е со профил со ширина од 10,30м'и тоа:
  - тротоар 2,40м'
  - коловоз 2х2,75м'
  - тротоар 2,40м'

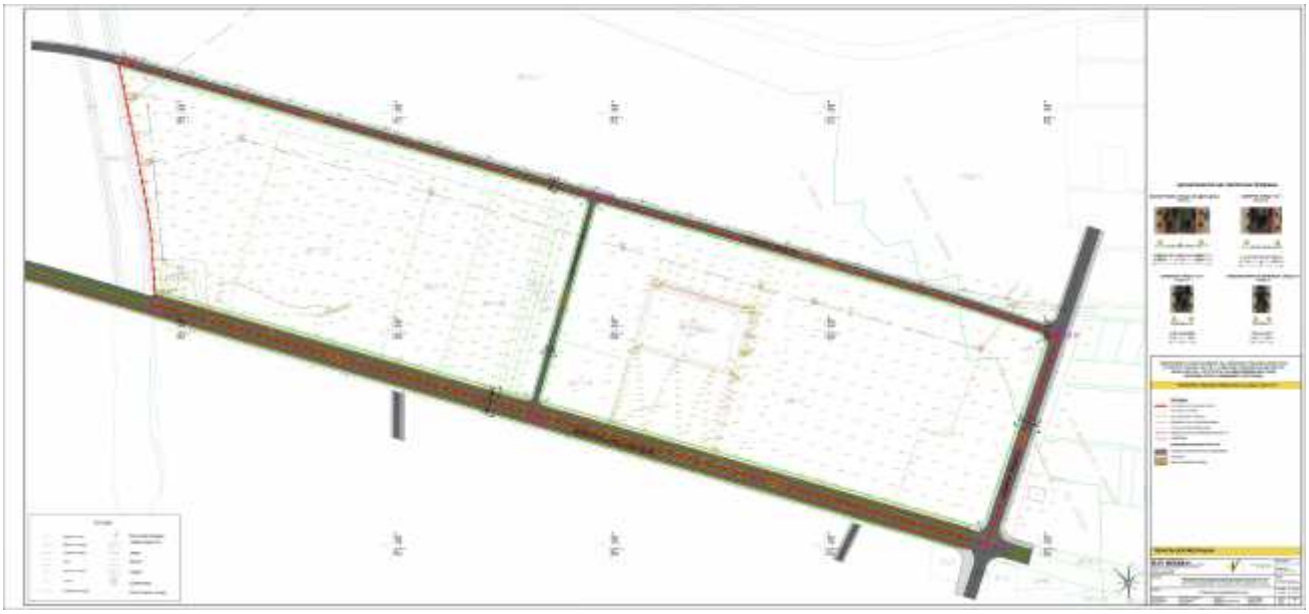

Слика 6: Карактеристични попречни профили

Нивелманските решенија целосно се преземаат од Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга, Урбан блок 4 во Урбана единица 11, општина Струга.

Слика 7: Сообраќаен и нивелациски план

✓ **Хидротехничка инфраструктура**

Водоснабдување

Со урбанизацијата на овој простор и намената на површините на зафатот опфатен со урбанистички план, за предвидените намени за домување, како и за предвидените јавни и комерцијални објекти, предвидени се максимални површини за градба што претставува максимален капацитет на просторот во моментот.

Согласно Измена и дополна на Генерален урбанистички план на Струга 2007-2017 година (Одлука бр.07-643/7 од 05.04.2007 година) извршена е проекција за побарувачката на вода.

Водоснабдувањето на ново предвидените објекти се предвидува со приклучување на градска водоводна мрежа. Водоснабдителната норма треба да изнесува 300*л*/ден/жит.
Потребна количина на вода:

$Q_{мах/час} = N_к \times Q_к \times a_1 \times a_2/24x3600 + N_{вр} \times Q_{вр} \times a_3/ 6x3600 + N_{пос} \times Q_{пос} \times a_3/ 6x3600$

каде што:

$N_к$- број на постојани жители	$N_к$ = 6309 (35м²/жител 220800/35=6309)
$N_{вр}$- број на вработени	$N_{вр}$ = 816 (60м²/вработен 48950/60=816)
$N_{пос}$- број на посетители	$N_{пос}$ = 4079 (12м²/посетител 48950/12=4079)
Q - водоснабдителна норма	Qк = 300*л*/ден/жител

$Q_{вр}$ = 30 *л*/ден/вработен

$Q_{пос}$ = 20*л*/ден/посетител

a_1= коефициент на дневна нерамномерност	a_1= 1,5
a_2= коефициент на часова нерамномерност.	a_2= 1,3
a_3= коефициент на часова нерамномерност за вработени	a_3= 2,0
a_4= коефициент на часова нерамномерност за посетители	a_4= 2,5

$Q_{мах/час}$ = 6309 x 300 x 1.5 x 1.3 / 86400 + 816 x 30 x 2 / 21600 + 4079 x 20 x 2,5 / 21600
= 42,72*л*/сек + 2,27*л*/сек + 9,44*л*/сек = 54,43*л*/сек

$q_{пож}$ = 15,00 *л*/сек.

Вкупно $Q_{мах/час}$ = 54,43 + 15,00 = 69,43 *л*/сек.

Оваа потребна количина на вода до водокорисниците ќе се дистрибуира преку постојната (Ø300мм) како и преку планираната дистрибутивна водоводна мрежа со профил од Ø300мм и Ø150мм.

Фекална канализација

Планирана е изградба на сепаратен систем на канализација т.е. изградба на посебна канализациска мрежа за атмосферски води како и посебна канализациска мрежа за фекална канализација.

При проекција, одделните канализациски системи се усвоени од надморската висина на локалитетот, од положбата во однос на реципиентот и од експозицијата на теренот.

Канализирањето е предвидено да се врши гравитациски.

Со проекцијата на хидротехничката инфраструктура се предвидува генерално решавање на фекалната канализација, која ќе се состои од канали кои што ќе се водат по планираните сообраќајници.

Количината на отпадните води ќе се пресметува како 80% од максималната часова потрошувачка на вода, зголемена за 20% од инфилтрација на подземни води.

$Q = 0{,}80 \times 69{,}43 \times 1{,}2 = 66{,}65$ *л*/сек

Канализационата мрежа ќе се дополни со новопланирана ПВЦ канализациска цевка со профил Ø300мм како и армирано- бетонски ревизиони шахти.

Оваа новопланирана канализациска мрежа ќе се поврзе со планираниот регионален фекален колекторски вод на фекална канализација со профил Ø1200мм.

Атмосферска канализација

Проекцијата на атмосферската канализација, предвидува сепаратен канализациски систем за одвод на атмосферски отпадни води, кој ќе се состои од посебни канали, а кои ќе се водат по главните сообраќајници и по сообраќајници за кои постојат услови за канализирање по гравитациски пат.

Атмосферската канализација ќе ги евакуира отпадните атмосферски води од кровните површини на објектите, од површините на улиците, зелените површини.

Количината на отпадните атмосферски води ќе се одреди со емпириски формули, а во зависност од сливната површина, средниот коефициент на отекување, коефициентот на ретардација (задоцнување) и интензитетот на врнежи за Општина Струга кој ќе се земе дека е i=110*л*/сек/ха

$$Q = \Sigma F \times i \times \Psi \times \varphi$$

Вкупната сливна површина која гравитира кон атмосферската канализација изнесува:

F = 27,56ха

Средниот коефициент на отекување ќе се пресмета по формулата:

$\Psi = (F1 \times \Psi1 + F2 \times \Psi2 + F3 \times \Psi3) / \Sigma F$

$\Psi = (12{,}40 \times 0{,}80 + 12{,}40 \times 0{,}15 + 2{,}76 \times 0{,}85) / 27{,}56 = (9{,}92+1{,}86+2{,}35)/27{,}56=0{,}51$

Каде:

F1- површини под покриви 124018м²

(275596-10%сообраќајници=248036*50%=124018)

F2- површини со зеленило 124018м²

(275596-10% сообраќајници-124018=124018)

F3- површини под улици и тротоари 275596м²

(10% од опфат)

Ψ1 – коефициент на отекување од покриви (0.8)

Ψ2 – коефициент на отекување од зеленило (0.15)

Ψ3 – коефициент на отекување од улици и тротоари (0.85)

Коефициентот на ретардација $\varphi = 1$
Според тоа количината на атмосферска вода за одводнување изнесува:
$Q = 27,56 \times 110 \times 0,51 \times 1 = 1546л/сек$

Усвоено е цевките за атмосферска канализација да бидат минимум Ø250мм по новопланираните пристапни и станбени улици, кои ќе се приклучат кон колекторските планирани цевководи со профил Ø500мм и Ø800мм со минимален пад од 0,3%.

Електроенергетски инсталации
Од добиените податоци од друштвото за дистрибуција на електрична енергија „ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА" ДООЕЛ Скопје со бр.10-23/7-58 од 19.02.2024 година, констатирано е дека во проектниот опфат постојат електроенергетски објекти и инсталации сопственост на Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје, прикажани на графички приказ.

Од добиените податоци од АД „МЕПСО" со бр.11-1772/1 од 22.02.2024 година, констатирано е дека проектниот опфат се пресекува со 110kV далекувод.

За предвидени функции едновремената електрична снага за ново предвидените објекти се димензионира според следните електроенергетски параметри со напомена дека се предвидени максимални површини за градба и тоа претставува максимален капацитет на просторот во моментот:
Вкупна површина на опфат: 22,56ха
Намена домување: 81778м²
Сообраќајна инфраструктура (10%): 8178м²
Нето намена домување: 81778-8178=73600м²
Максимално дозволен % за изградба (50%): 36800м²
Максимално дозволена катност: П+5
Изградена површина: 220800м²
Просечна површина на стан: 90м²
Вкупно станови: 2453

$P_{en1} = P_{en1}' + P_{en1}''$
$P_{en1}' = f_{n}' \times P_{e}' \times n$
$fn' = f\sim' + 1 - f\sim' / \sqrt{n}$

$P_{en1}'' = f_{n}'' \times P_{e}'' \times n$
$f_{n}'' = f\sim'' + 1 - f\sim'' / \sqrt{n}$

каде P_{en1}- вкупна едновремена ел. снага за „n" станови
P_{en1}' - едновремена ел. снага за „n" станови
P_{en1}'' - едновремена ел. снага за „n" станови за затоплување
P_{e}' - едновремена ел. снага за просечен стан $P_{e}' = 13kW$

$P_{e''}$ - едновремена ел. снага за просечен стан за затоплување $P_{e''}$ = 2,5kW

f~' и f~'' - фактор на едновременост, за бесконечен број на станови f~'=0,15 и f~''=0,9
fn' и fn'' - коефициент на едновременост за „n“ станови
n - број на станови, n=2453

$f_{n'}=f\sim'+1-f\sim'/\sqrt{n}= 0,15+1-0,15/\sqrt{2453}=0,1671$

$P_{en1'} = f_{n'}\times P_{e'}\times n = 0,1671\times 13\times 2453= 5328,6kW$

$f_{n''}=f\sim''+1-f\sim''/\sqrt{n}= 0,9+1-0,9/\sqrt{2453}=0,9020$

$P_{en1''} = f_{n''}\times P_{e''}\times n = 0,9020\times 2,5\times 2453 = 5531,5kW$
$P_{en1} = P_{en1'}+P_{en1''} = 5328,6+5531,5= 10\ 860,1kW$

Вкупната максимална бруто развиена површина на градежните парцели со површини за градба со намени Б , изнесува:

Намена (Б): 65034м²
Максимално дозволен % за изградба (50%): 32517м²
Максимално дозволена катност: П+3
Изградена површина: 48950м²

Вкупната едновремената електрична снага изнесува: P_{en2} =48950*0,08kW/m² P_{en2}=3916kW

$P_{en} = P_{en1}+P_{en2}$

$\eta_{tr}=\Sigma P_{en}/S_{tr}=14776,10/1000\times 0,75=19,7$ (20) трафостаници со капацитет од 10/04kV

За задоволување на потребите од електрична снага во опфатот, потребни е да се предвидат 20 трафостаници. Дополнително, во фазата на изработка на детални планови или друга документација, во соработка и со согласност од стручните служби, можно е бројот на трафостаници да се промени.

Кабловското напојување со среднонапонска и нисконапонска електрична мрежа ќе се определи и ќе се развива во понатамошниот тек на разработка на техничката документација, односно со изработка на урбанистички проекти и идејни и основни проекти за електрична мрежа од страна на стручните служби на ЕВН.

Улично осветлување
Сообраќајниците во локалитетот по поглед на светлотехничките параметри се класифицираат во следните класи:
- класа „В-2”, споредни, локални
- класа „В”, паркинг простори

За овие класи на сообраќајници се препорачуваат следните светлотехнички параметри.

„В-2“ (С)

- сјајност на коловозот L_m=1-1,5cd/m²
- средна погонска осветленост E_{sr} = 15-25Lx
- просечна рамномерност j_r = 40%
- висина на монтажа на светилките H=8m
- светлосен извор VTFE-250W
- начин на поставување еднореден

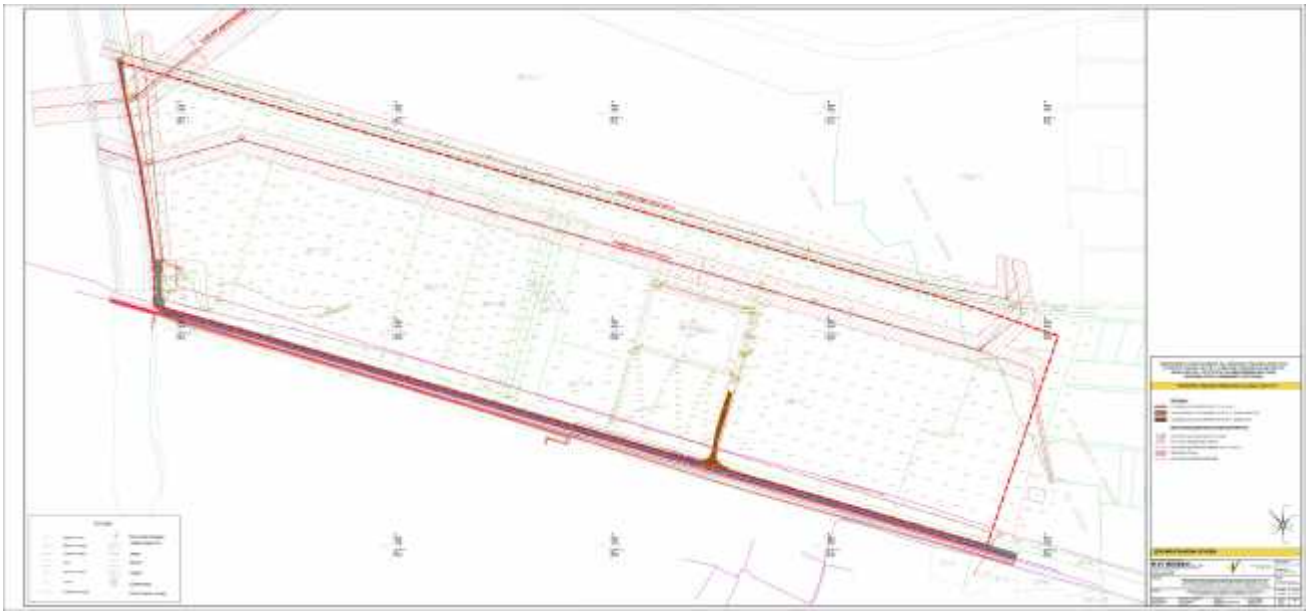
„В“ - паркинг простори

- средна погонска осветленост E_{yg} = 10-20Eh
- просечна рамномерност j_r = 25%
- висина на монтажа на светилките N= 8(10) (m)
- светлосен извор VTFE - 250W
- начин на поставување двореден (еднореден)

ПТТ инсталации

Од добиените податоци од АД „Македонски Телеком“ со бр.59755 од 19.02.2024 година, констатирано е дека во границите на опфатот има постојна МКТ инфраструктура.

Од добиените податоци од „А1 Македонија“ ДООЕЛ со допис бр.11-952/1 од 21.02.2024 година, констатирано е дека во границите на опфатот НЕМА постојни инсталации.

Слика 8: Инвентаризација на изградена комунална инфраструктура

АНАЛИЗА НА СТЕПЕНОТ НА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВАЖЕЧКИОТ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

Специфичните потреби и можности за просторен развој на подрачјето во рамки на опфатот произлегуваат пред се од анализата на степенот и начинот на реализација на важечкиот

урбанистички план, анализата на потребите и можностите за просторен развој, како и анализа на потребите на граѓаните што живеат или работат во или во близина на планскиот опфат како и потребите на правните лица и институциите од просторен развој.

Просторот на планскиот опфат за кој се изработува оваа планска документација, претходно е опфатен со следните плански документација:

- Измена и дополна на Генерален урбанистички план на Струга 2007-2017 година (Одлука бр.07643/7 од 05.04.2007 година);

Важечкиот Генерален урбанистички план е работен врз анализи кои не соодветствуваат со времето во кое се применува- 2024 година. Конкретно, истиот е димензиониран за демографска состојба различна од денешната, сообраќајни потреби различни од денешните, сопственички односи различни од денешните, стандарди на живеење и работа различни од денешните, општествено- социјални состојби различни од денешните итн. Покрај разликите во потребите, актуелниот ГУП се темели на регулатива, стандарди и нормативи за урбанистичко планирање кои се неприменливи во современиот контекст.

Методолошкиот пристап врз основа на кој е изработен актуелниот Генерален урбанистички план претставува висок стандард за планскиот период за кој е изработен, но неприменлив во современата ера на брз и прецизен проток на информации.

Со други зборови, основниот развоен документ на градот е во голем расчекор со целите за одржлив развој и останатите глобални развојни документи во сферата на урбанистичкото планирање, неминовни во секое современо општество.

Цитираната важечка планска документација во најголем дел е реализирана, како во изградената супраструктура, така и во комуналната инфраструктура, вклучувајќи ја тука уличната мрежа и инфраструктурните водови.

Сепак, останува нереализиран токму просторот за кој е одобрена иницијативата за Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка).

Анализата на потребите и можностите токму за оваа локација, покажува дека просторот не е изграден, односно нема реализација од претходни важечки плански документации. За планирање на просторната организација потребни се критериуми кои планот ќе го дефинираат како развоен документ кој ќе го валоризира и заштити сопственичкото право и јавниот интерес.

Од аспект на инфраструктура, неопходно е усогласување на планските решенија со фактичката изграденост и плановите на комуналните фирми, како и планирање на инфраструктурна мрежа која ќе одговори на идните потреби на градот.

АНАЛИЗА НА МОЖНОСТИТЕ ЗА ПРОСТОРЕН РАЗВОЈ

Потребите за просторен развој се главна причина за отпочнување на оваа постапка, а особено имајќи ги во предвид можностите кои ги нуди просторот во рамките на планскиот опфат.

Целта е остварување на основните цели на урбанистичкото планирање, односно создавање и унапредување на условите за хумано живеење и работа на граѓаните со меѓусебно усогласена и урамнотежена дисперзија на човечките дејности и активности во просторот, како и хармоничен и одржлив развој и заштита на интегралните вредности на просторот.

Создавање на квалитет при урбанистичкото и архитектонско обликување на просторот е неопходна потреба. Воочена е потреба од организација на просторот особено од аспект на усогласување на намените на земјиштето, сообраќајот, решавање на проблемот со паркирањето и уредување и планирање на зелени површини.

Од анализата на постојната документација и просторните можности на локалитетот произлегуваат можности за реализација на Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка).

Со анализата на постојна состојба, потребите на градот и локалитетот треба да се оценат и одредат можностите на просторниот развој:

- во која насока е неопходниот развој;
- кои се ограничувачките фактори (тесни грла) на развојот;
- кои се реалните можности за развој.

Просторниот развој треба да се насочи кон понудување реално, економски издржано, еколошко квалитетно решение во областа на:

- карактерот и намена на просторот;
- систем на градба и стандарди;
- сообраќај;
- инфраструктура.

Едно од основните начела во секое ниво на планирање е создавањето на квалитетна и безбедна животна средина. Одржливиот развој како цел се обезбедува само доколку поттикнувањето и унапредувањето на развојот има контрола на процесите на деградација на природната и создадената средина. Заштита на критичните земјишни и водени ресурси, природата, природните реткости и екосистемите со пристап кој обезбедува разумно користење на овие простори, воспоставувањето на ефикасен систем на прибирање и рециклирање на отпадот, се дел од целите на квалитетно планирање и управување со природната и создадената средина.

Анализата на постојната состојба на планскиот опфат покажува дека планскиот опфат е изграден со објекти со намена домување, комерцијални и деловни намени како и јавни институции и образование.
Со урбанистичката планска документација ќе се предвиди плански концепт согласно потребите и можностите и тој план кој е од повисок ранг ќе важи за целата површина. Пред се треба да се почитува намената на површини и сообраќајниот концепт кој ќе биде усвоен со новиот план.

Ќе се определат услови за нови градби и инфраструктурни системи, кои ќе овозможат повисоко ниво на услуги.

Планирањето во планскиот опфат ќе се базира врз:

- приоритети и потреби
- корелативни повеќедисциплински меѓусебни условености
- комплементарност
- економска исплатливост

Во дефинирање на планскиот концепт важни се следните критериуми исцрпени од анализата на просторот:

- Дефинирање на сообраќајната мрежа во посебни релјефни услови за потребите на висококвалитетен флексибилен простор,
- Рационално планирање на земјиштето со утврдување големина на градежна парцела, која ќе биде максимално флексибилна и адаптибилна за потребите на идните корисници,
- Задоволување на современите норми за живеење и работа во рамките на важечките норми за урбанистичкото планирање,
- Дефинирање на висината на објектите со право и заштита на визурите од секој објект,
- Условување на сообраќајната инфраструктура за безбеден пристап,
- Условување на пешачкото движење во функција на лица со посебни потреби, без бариери,
- Условување на потребите за паркирање да се решаваат во сопствена парцела,
- Задоволување на потребите од енергија (електроенергија како енергент за затоплување) преку адекватна и рационална инфраструктурна мрежа.

Потребно е да се предвиди решение кое би ја дооформила сегашната намена и карактер на функциите.

Во поглед на системот на градба и стандардите треба да се градат економско исплатливи градежни зафати на објектите.

Потребно е да се постигне повисок стандард во однос на:

- површини;
- квалитет на градба;

- употреба на материјали;
- поголеми естетски вредности;
- соодветни инсталации;
- обезбедување на сите сообраќајни услови за проточност и безбедност на сообраќајот и комплексно решавање на сообраќајот во мирување;
- поврзување со сите градски инфраструктурни системи, како и можност од реализација на нови системи.

Во поглед на сообраќајот потребно е:
Уредување на сообраќајните површини, движењето на пешаците и автомобилите и нивното сместување паркирање и гаражирање.

- Изведба на локални сообраќајници во рамките на опфатот кои ќе ги опслужуваат планираните содржини.

Во поглед на инфраструктурата потребно е:
Паралелно со реализација на планските документи и оформување на квалитетни простори да се изврши нивно приклучување, на примарната и секундарната мрежа на сите постојни инфраструктурни системи (водовод, фекална и атмосферска канализација, електрика, телефонија).

При реализација и надградба на инфраструктурните мрежи потребно е почитување на синхронизација на истите со соодветната законска и нормативно- техничка регулатива при што треба да се добијат порационални ефекти и економски решенија.

Реални можности за развој за локалитетот претставуваат:

- градба на објекти во оформени урбанистички парцели.

Степенот на искористеност на градежно земјиште ќе биде економски оправдан, доколку се обезбеди потребно ниво на сообраќајна услуга.

Треба да се предложи такво просторно решение што ќе обезбеди поголем степен на искористеност на градежното земјиште со потребно ниво на сообраќајна услуга.

Како резултат на аналитичко истражувачкиот процес на постојната состојба, констатирано е дека со новиот плански концепт, потребно е да се задоволат специфичните потреби во рамки на опфатот преку:

- промена на намени на земјиштето во рамки на планскиот опфат;
- планирање на градежни парцели и површини за градење со урбанистички параметри;
- искористување на конфигурацијата на теренот и другите природни фактори;
- вклопување на планираните површини за градење во амбиент кој ќе дава можност за добар просторен развој на планскиот опфат;
- уточнување на меѓусебните граници на планираните градежни парцели со катастарските парцели, со цел непречена реализација;

- планирање на соодветна инфраструктура и комунална супраструктура со која непречено ќе се опслужуваат сите планирани содржини во просторот и
- задоволување на потребите на крајните корисници на просторот до мерка до која нема да се загрози општото добро.

Можностите за просторен развој во рамки на опфатот се движат во рамки на создавање на подобри услови во обезбедувањето на комуналните стандарди од областа на сообраќајот, водоснабдувањето, одведувањето на отпадните води, отстранувањето на цврстиот отпад, снабдувањето со енергија, електронските комуникации и сл.

Урбанистички план претставува основен развоен документ и има крајна цел преку:
рационално користење на земјиштето;

- максимално вклопување на објектите и инфраструктурата со теренот;
- оформување препознатлива амбиентална целина;
- почитување и заштита на правото на човекот на работа;
- почитување и надградување на пејзажните вредности;
- оформување културен пејзаж;
- вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето;
- подигнување хуманоста во просторот и непречено движење на хендикепираните лица;
- почитување и валоризација на културното и градителското наследство;
- вградување на мерки за заштита на природата и животната средина;
- вградување мерки за заштита и спасување;
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето;
- почитување на законските прописи за дадената намена;
- да ги утврди параметрите и насоките за изработка на соодветна Урбанистичко планска и Проектна документација од пониско ниво, согласно важечката законска регулатива, како и да ги пропише општите и посебните услови за градење, преку параметри кои се потребни за изработување соодветна понатамошна проектна документација за изградба.

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл. весник на РМ бр.70/10), односно План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, подрачјето на предметниот опфат не е класифицирано во ниту една заштитна зона иако е дел од опфатот на генералниот урбанистички план.

Бидејќи предметниот опфат се наоѓа на северната страна на III-б заштитна зона, односно граничи единствено со неа, како заштитни мерки се применуваат мерките пропишани за III-б заштитна зона.

Третата заштитна зона ќе ги опфати просторите со непродуктивна намена (населби и друго градежно земјиште) и продуктивно земјиште (земјоделски поседи, пасишта и шуми), што се застапени меѓу котата 866м.н.в. и надворешната граница на првата заштитна зона. Во оваа

зона ќе се овозможи развој на населбите, туризмот и инфраструктурата, но ќе се дефинираат посебни услови.

Третата зона е простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство. Во оваа зона ќе се применува мерката на урбана реконструкција, односно воспоставување состојба која ќе ги подобри условите за живеење и работа. При уредување на просторот прифатливи методи се обнова на постојните и изградба на нови градби со почитување на амбиенталните карактеристики на целината, традиционалните форми, карактеристиките на пејзажот и хармонијата на целината.

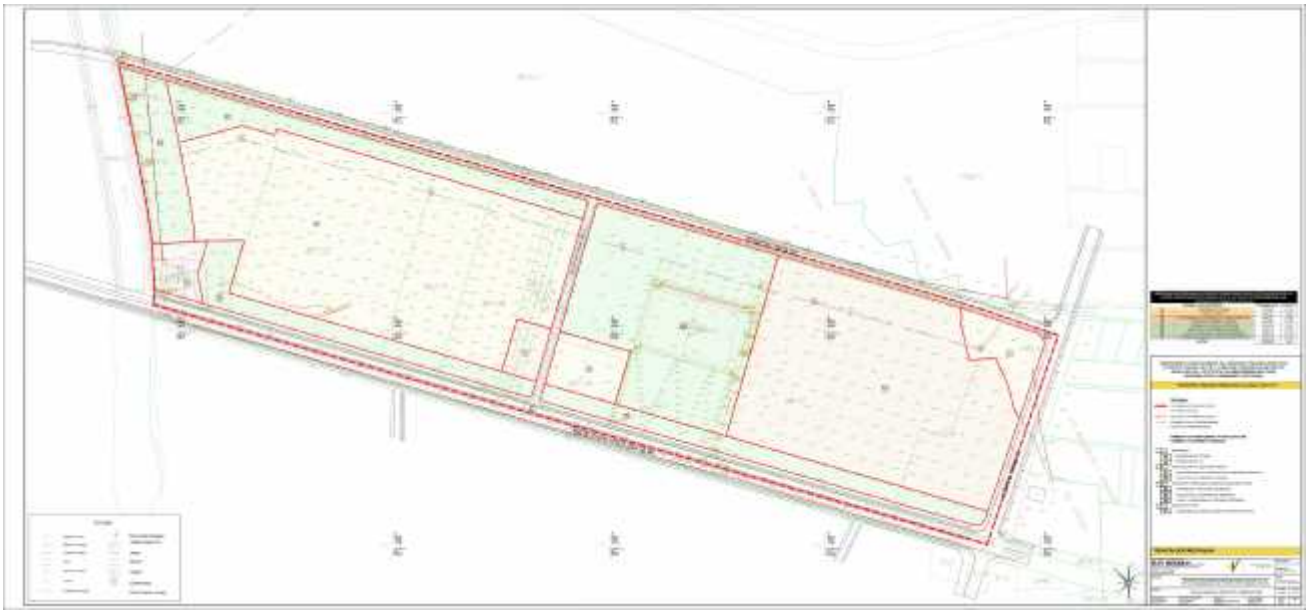
Забранети активности во заштитна зона III-б :
- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба на објекти повисоки од П + 5 ката и поголем процент на изграденост од 50%;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност.

Со важечката планска документација Измена и дополна на Генерален урбанистички план на Струга 2007-2017г. (Одлука бр.07-643/7 од 05.04.2007 година) предметниот плански опфат го опфаќа Блок 4, во кој се предвидени следниве класи на намени (според стар Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови, и Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, Сл. весник на РМ бр. 78/06):

- Б- комерцијални и деловни намени
  - Б6- простори за собири
- Г- производство, дистрибуција и сервиси
  - Г5- инфраструктура (во која спаѓаат сите дејности од областа на сообраќајната и комуналната инфраструктура како што се објекти на водоводот, канализацијата, топлификацијата, електро енергетиката, поштенската и телефонската, радио и телевизиската инфраструктура, терминали и станици на воздушниот, водениот и копнениот сообраќај, повеќе етажни гаражи и др.)
- Д- Зеленило и рекреација
  - Д2 - заштитно зеленило
  - Д3 - спорт и рекреација

Со Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка) се предвидуваат следните класи на намени:

- А– домување и престој
- Б– деловни и комерцијални намени
- Д– зеленило, рекреација и меморијални простори
- Е– инфраструктура

Слика 9: План на намена на земјиштето

Економско образложение

Со Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови, за деталните урбанистички планови се бара да се изработи економско образложение преку кое ќе се прикажат севкупните вложувања и нивните оправданости. Тоа значи дека треба да се појасни за трошоците за документација, расчистување на земјиштето, инфраструктура и уредување на јавните површини.

Секако дека покрај ова има и други понезначителни трошоци што учествуваат во билансот на вкупни трошоци за уредување на просторот но овие не се земаат во предвид со оваа анализа.

Секакво определување на трошоците за реализација на овој опфат, таканаречено економско образложение, е соочено и оптоварено со низа ограничувања и истите реално ќе произлезат од вредностите и слични пресметки во идејните и основните проекти, а се изложени на промени на цените, неможност да се утврдат одделни ставки на трошоци, непредвидливост на одделни трошоци, обемот на уредување на градежното земјиште, постојниот расчекор помеѓу потребите и можностите, недостиг на егзактни елементи за докажување на одредени претпоставки и слично.

Поради се ова, оваа анализа треба да се земе апроксимативно и како ориентационо согледување, која сосема условно може да се земе како планска одредба.

Реалната проценка за економската вредност на трошоците, направени, или што треба да се направат околу урбанизирањето на просторот, проектирањето на целокупната инфраструктура, нејзината изградба, изградбата на објектите и доуредување на јавните патишта во урбаниот модул ќе произлезат од апроксимативните на неколкуте клучни позиции и тоа:

- Изградбата на комплетната инфраструктура во опфатот (сообраќајници, водовод, фекална и атмосферска канализација, високонапонска и нисконапонска мрежа со улично осветление, ПТТ инсталации) и нивно целосно поврзување на постојната мрежа;
- Партерно уредување на сите јавни површини (пристапни и противпожарни сообраќајници, интерни паркинзи и хортикултурно уредување со засадување на зеленило);
- Изработка на целокупната техничка документација за сите позиции заедно со вршење на стручен надзор при изградба на истите (3% од инвестиционата вредност).

Планското решение се базира на определбата за продуцирање на висококвалитетен простор за мултифункционални намени. Реализацијата на планските решенија, односно изградбата на просторот ќе се одвива во неколку фази.

Атрактивноста на просторот се карактеризира со исклучителна поволност во однос на сообраќајната поврзаност која обезбедува лесен пристап и фреквентност на просторот, придонесува за поголемо вреднување на планското решение кое е предмет на аналитичкиот осврт за изработка на економско образложение на планско решение во урбанистичкиот план.

Изградбата и ставање во функција на предвидените дејности, ќе обезбеди остварување на стопански активности со директен или индиректен економски ефект. Ефектуирањето на економската вредност на планот отпочнува со реализација на предвидените инвестиции засновани на планските решенија преку изградба на објекти предвидени со планот.

Динамиката на реализацијата зависи од изведбата на инфраструктурните водови и објекти, а особено од изведбата на сообраќајната инфраструктура.

- **УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДБА**

Општи услови за изградба

Општите услови за изработка на ДУП за Блок 4 УЕ11, општина Струга се однесуваат за просторот дефиниран во планскиот опфат и служат за дефинирање на намената, просторната организација и дистрибуција, начинот на употреба на просторот, земјиштето и градбите од градско значење во рамките на планскиот опфат на планот, генералната регулација со која се одредуваат границите на земјиштето за општа употреба кое служи за примарната улична и сообраќајна мрежа, сите примарни инфраструктурни мрежи, како и сите јавни простори од градско значење, општите правила за градење, просторен развој и употреба на земјиштето, заштита и уредување на животната средина, заштита на природата и недвижното културно наследство и други мерки за заштита и аспекти на социјалната, економската и еколошката одржливост на градот, како и начинот на спроведувањето на генералниот урбанистички план.

Основ за изработка на општите услови за просторен развој е Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25), Планската програма, Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за урбан блок 4 во урбана

единица 11, општина Струга, како и специфичноста на планскиот концепт и планските барања.

Општите услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите за спроведување на Генералниот урбанистички план се најдирективниот и најнормативниот дел од планот со кој се остварува принципот на нормативна субординација на ДУП за Блок 4 УЕ11, општина Струга, во проектната документација со кои тој ќе се спроведува. Општите услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите за спроведување на планот се состојат исклучиво од планските услови со правно дејство кои се формулирани на номотетички, нормативен, експлицитен, логичен и непротивречен начин.

Граница на планскиот опфат е линиски симбол во графичкиот дел на планот со кој се уредува подрачјето на кое урбанистичкиот план е на сила. Граница на планскиот опфат е затворена линија што го опкружува подрачјето на кое се протега правното дејство на Деталниот урбанистичкиот план. Границата на планскиот опфат е дефинирана со Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за урбан блок 4 во урбана единица 11, општина Струга.

Намената на земјиштето во Деталниот урбанистички план се уредува на ниво на наменска зона. Наменска зона е ограничена површина на по правило градежно земјиште со иста наменска употреба на земјиштето дефинирана со граница на наменската зона која ја опкружува површината со иста намена на земјиштето. Уредувањето на намената на земјиштето во ДУП за Блок 4, УЕ11, општина Струга се врши според Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за урбан блок 4 во урбана единица 11, општина Струга, односно со системот на класи на намени според Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Границата на наменската зона во урбанистички план со генерална регулација е планска одредба која не може да се спроведува директно на терен туку се спроведува единствено по пат на разработување и уточнување во детален урбанистички план и/или урбанистички проект, поради што границата на наменската зона добива правно дејство доколку е разработена и уточнета до конгруенција со регулациона линија и граница на градежна парцела.

Наменските зони во ДУП за Блок 4, УЕ11, општина Струга во понатамошната разработка со урбанистички проекти се спроведуваат со можност за одредување на компатибилни намени на ниво на наменска зона, а согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Максималниот процент на учество на компатибилна класа на намена во однос на доминантната утврдена со наменската зона е 30% во однос на основната класа на намена. Класите на намени застапени во планскиот опфат се следни:

- А2- домување во згради
- А4- времен престој
- Б1- мали единици за комерцијални и деловни дејности (до 200м и п + 1 кат)

- Б6- простори за собири и публика
- Д - парковско и пејзажно зеленило
- Д2- заштитно и сообраќајно зеленило
- Д3- спорт и рекреација на зелени површини
- Е1- сообраќајни, линиски и други инфраструктури
- Е2- згради и комплекси на инфраструктурни системи

Компатибилни класи на намени во однос на основната класа на намена се :

- А4- времен престој
- Б1- Мали единици за комерцијални и деловни дејности
- Б2- Големи единици за трговија (над 200м^2 и/или повеќе од П+1 кат)
- Б3- Големи единици за угостителска дејност
- Б4- Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради
- Б5- Хотели и хотелски комплекси
- В1- Образование и наука
- В2- Здравство и социјална заштита
- В3- Култура
- Е1- Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Максимален дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена во планот изнесува 30%.

Регулаторна линија е линија на разграничување помеѓу градежно земјиште за општа употреба и парцелирано градежно земјиште за поединечна употреба. Регулаторната линија претставува линија на разграничување помеѓу носителите на правото на градење, при што кај земјиштето за општа употреба правото за градење секогаш и припаѓа на општествената заедница (општина, град, држава), додека кај парцелираното земјиште правото за градење можат да го имаат сите физички и правни лица од републиката и од странство кои ќе ги исполнуваат условите. Со регулаторна линија во ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга се обележани коридорите на примарната сообраќајна мрежа на улици, како и планирана секундарна улична мрежа и површини за јавна употреба од градско значење.
Регулаторни линии со кои во процесот на урбанистичкото планирање се дели градежното земјиште во примарната, секундарната и терцијарната делба на градежно земјиште, се:

- регулациона линија (примарна делба),
- граница на градежната парцела (секундарна делба) и
- градежна линија (терцијарна делба).

При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга, може да се оформи градежна парцела во урбанистички планови и урбанистички проекти согласно Законот за урбанистичко планирање доколку ги исполнува основните услови за формирање на градежна парцела.
Основни услови кои еден ограничен дел градежно земјиште треба да ги исполни за да се оформи во градежна парцела се:

- да се наоѓа непосредно до земјиште за општа употреба изведено или испланирано како сообраќајна инфраструктура, така што до парцелата да може непречено да се пристапува и во неа да може самостојно и поединечно да се гради, употребува и одржува планираната градба согласно нејзината намена, и
- да има димензии и форма кои соодветствуваат со намената на земјиштето и градбите, видот и густината на градбите и начинот на нивното користење.

Оградувањето на градежната парцела се уредува со општи одредби за спроведување на урбанистички план со детална регулација.

Градежна линија е планска одредба со која во урбанистички план и урбанистички проект се уредува границата во градежната парцела до која е дозволеното простирањето на планираната градба односно ја дефинира просторната диспозиција на површината за градење во градежната парцела, а со тоа и просторната диспозиција на идната градба.
Градежната линија како граница на површината за градење, е планска одредба која се уредува во урбанистички планови со детална регулација и парцелација на градежното земјиште.
Градежната линија се спроведува со можни и дозволени пречекорувања на издадените елементи од архитектонската пластика на градбите. Дозволените пречекорувања се уредуваат во секој урбанистички план посебно и за секоја планерска единица, а согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25):

– Кога градежната линија се совпаѓа со границата на градежната парцела со соседот не се одобруваат пречекорувања на градежната линија со ниту еден вид архитектонска пластика;
– Кога градежната линија не се совпаѓа со границата на градежната парцела можните пречекорувања не треба да излезат надвор од границата на градежната парцела на која било височина на теренот;
– Кога растојанието помеѓу градежната линија и дното на парцелата е помало или еднакво на 3m, не се дозволени никакви пречекорувања на градежната линија;
– Кога растојанието помеѓу градежната линија и страната на градежната парцела е помало или еднакво на 3m, не се дозволени никакви пречекорувања на градежната линија;
– Површината на дозволените пречекорувања не смее да надмине повеќе од 10% од вкупно дозволената површина за градба;
– Минималното растојание на второстепената пластика од соседот при калканско спојување на соседните градби треба да изнесува најмалку 1.5m.

Површина за градење е планска одредба со која во урбанистички план се одредува површината од градежно земјиште односно делот од градежната парцела кој се предвидува за градење на градба. Површина за градење е дел од градежната парцела ограничен со градежна линија.
Комплексните градби составени од повеќе површини за градење или комплексите што содржат повеќе градби во една градежна парцела, по правило се уредуваат во две фази:

- во првата фаза тие се уредуваат во урбанистички план во кој се одредува поголема рамковна површина за градење и се одредува процент на изграденост на земјиштето

како планска одредба што квантитативно ја ограничува површината за градење која ќе се дефинира во урбанистички проект, и

- во втората фаза рамковната површина за градење се разработува во урбанистички проект во кој се одредува точната површина за градење, како и нејзината големина и форма.

Процент на изграденост на земјиштето (Р) е урбанистичка величина која во урбанистички план ја покажува густината на планираната изграденост, односно колкав дел од градежното земјиште е зафатен со површини за градење.
Процентот на изграденост на земјиштето од став (1) на овој член се пресметува како однос помеѓу површината за градење и вкупната површина на градежното земјиште на просторната единица изразен во процент.
Во површината под градба се подразбира површината ограничена со надворешните ѕидови и столбови на градбата во висина на приземната плоча без надворешните тераси, скали, рампи, патеки и друго, а за градбите со сложени првостепени пластики, терасеста типоморфологија и терени во наклон, површината под градба е вертикална проекција на сите затворени делови од градбата.
При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга, процентот на изграденост може да изнесува максимално 50%.

Коефициент на искористеност (К) на земјиштето е урбанистичка величина која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште.
Планираниот коефициент на искористеност на земјиштето во урбанистички план се пресметува како однос помеѓу вкупно планираната површина по катови, односно збирот на површините на сите планирани надземни катови и вкупната површина на градежното земјиште во пресметковната просторна единица.
Вкупна изградена површина се пресметува со собирање на сите подни површини на сите надземни катови и нивоа на градбата, вклучувајќи ги и потпокривните катови, галерии, како и сутеренските катови односно катовите под нивото на приземјето што барем со едната своја страна се целосно над теренот. Во вкупната изградена површина не се пресметуваат површините на отворените делови од зградата: наткриени и отворени тераси, балкони, лоѓи, натстреи, тремови, надворешни скали и пристапни рампи. За катовите што се вкопани под нивото на приземјето коишто имаат само една страна над теренот се пресметува 50% од површината.

Максималната височина на градбата во урбанистички план да се изразува како вертикално растојание помеѓу пристапниот тротоар и завршниот венец на градбата изразена во должни метри. Максималната височина на градбата се одредува за онаа страна од површината за градење која гледа кон лицето на градежната парцела, односно од страната на сообраќајниот пристап.

Максимално дозволената катност во рамки на планскиот опфат е П+5 ката. Најмалата катна височина на објекти со намена домување, мерено од под до под изнесува 2,9m додека

максималната спратна височина на објекти со намена домување, мерено од под до под изнесува 3,2m. Најмалата спратна височина на објекти со деловна и јавна дејност, мерено од под до под изнесува 3,4m додека максималната спратна височина на објекти со деловна и јавна дејност, мерено од под до под изнесува 4,5m.

При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга да се уредува висинската кота на приземната плоча на градбите т.н. нулта плоча во однос на котата на теренот согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25), а особено во:

- централно градски урбани подрачја,
- случаи кога градежната и регулационата линија се совпаѓаат,
- случаи кога во приземјата на градбите се поместени намени што имаат јавна употреба.

Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Врз основа на хиерархиската функционална структура, уличните мрежи се делат на примарни мрежи на улици што служат за движење и транспорт на учесниците во сообраќајот и на секундарни мрежа на улици што служат за пристап на учесниците во сообраќајот кон урбаните содржини во парцелираното градежно земјиште.
Сообраќајниот концепт при изработка на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга произлегува од планската документација која се носи во обединета постапка- Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка).

Урбанистичките планови треба да го обезбедат планирањето на зелената урбана инфраструктура со што се обезбедува реализацијата на стратегијата за интензивно градење на зелената урбана инфраструктура, односно подрачјата и градбите во живо зеленило, што обезбедува подобрувања на многу аспекти од животот во населените места, и тоа:

- се подобрува микроклимата на населените места,
- се намалуваат ефектите од загадувањето на воздухот во населените места,
- се обезбедува помала амплитуда на сезонските и дневните температурни разлики,
- се зачувува повеќе вода во земјата,
- се обезбедуваат населените места од ризици од поплави,
- се овозможува ефикасно справување со климатските промени,
- се зголемува биодиверзитетот во просторот,
- се остварува интегралната еколошка заштита на животната средина,
- се обезбедува поголема одржливост и здравствена безбедност на сообраќајните коридори,

- се обезбедува развој на здрави начини на сообраќање на луѓето (со велосипеди и со пешачење),
- се намалува штетноста на класичните системи на транспорт,
- се намалуваат негативните последици од човековите производни и градителски дејности и активности,
- се обезбедуваат услови за различни видови на зелена економија,
- се обезбедува зголемување на просторите и видовите за социјална кохезија и интеракција, и
- се зголемува еднаквоста и рамноправноста во пристапот и уживањето во зелените урбани простори за сите групи на луѓе, а особено за инвалидите и луѓето со намалена подвижност, како и другите ранливи групи на жители.

Согласно член 20, став (1) од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20), при изработка на сите планови и проекти од членот 1, став 2, треба да се обезбеди најмалку 20% зеленило во рамки на градежна парцела.

Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба ќе изнесува минимум 20% од површината на градежната парцела, што претставува услов за добивање на градежна дозвола.

Доколку при реализација, се наиде на археолошко наоѓалиште, односно предмети од археолошко значење, треба да се постапи во согласност со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културно наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и Сл. весник на РСМ бр.20/19).

При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11-Општина Струга задолжителна е примена на одредбите на Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење (хоризонтално и вертикално), престој и работа на лица со инвалидност до и во градби со јавни и деловни намени, градби со намена домување во станбени згради, како и градби со станбено–деловна намена (Сл. весник на РМ бр.17/15), одредбите на членовите 109 – 123 од Правилникот за стандарди и нормативи за проектирање (Сл. весник на РМ бр.60/12, 29/15, 32/16 и 114/16 и Сл. весник на РСМ бр.211/20), како и одредбите на членовите 188 – 196 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл. весник на РМ бр.70/10), односно План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, границите на заштитните зони на природното наследство во Охридскиот регион се дефинирани во три зони и тоа:

- Прва заштитна зона – се формира во појас од 50м сметано од границата на КП 1/1 (Охридско езеро) и истата има три подзони (Іа, Іб и Ів);

- Втора заштитна зона – формирана од две подзони и тоа: IIа- се формира на подрачја зафатени со рибарски живеалишта и IIб- ги зафаќа природните и полу природните живеалишта на кота 866м.н.в. ;
- Трета заштитна зона – се формира на деловите под кота 866м.н.в., односно зафаќа простори што се наменети за непродуктивни намени, или главно се користи за земјоделско производство.

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл, весник на РМ бр.70/10), односно План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, границите на заштитните зони на културното наследство во Охридскиот регион се дефинирани во три зони и тоа:

- Прва заштитна зона – се однесува на споменичните целини кои содржат значајни културно- историски градби. Границите на првата заштитна зона во Охрид се утврдени со Законот за прогласување на старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење како Старо градско јадро;
- Втора заштитна зона – претставува простор кој содржи значајни елементи на историската структура и културно наследство со различен степен на зачуваност (контактна зона на Старо градско јадро);
- Трета заштитна зона – простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство.

Постојат и две дополнителни зони надвор од градот:

- III- г зона – опфати на села;
- III- д зона – урбани опфати надвор од градот и надвор од селата.

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл. весник на РМ бр.70/10), односно План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, подрачјето на предметниот опфат не е класифицирано во ниту една заштитна зона иако е дел од опфатот на генералниот урбанистички план.

Бидејќи предметниот опфат се наоѓа на северната страна на III-б заштитна зона, односно граничи единствено со неа, како заштитни мерки се применуваат мерките пропишани за III-б заштитна зона.

Третата заштитна зона ќе ги опфати просторите со непродуктивна намена (населби и друго градежно земјиште) и продуктивно земјиште (земјоделски поседи, пасишта и шуми), што се застапени меѓу котата 866м.н.в. и надворешната граница на првата заштитна зона. Во оваа зона ќе се овозможи развој на населбите, туризмот и инфраструктурата, но ќе се дефинираат посебни услови.

Третата зона е простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство. Во оваа зона ќе се применува мерката на урбана реконструкција,

односно воспоставување состојба која ќе ги подобри условите за живеење и работа. При уредување на просторот прифатливи методи се обнова на постојните и изградба на нови градби со почитување на амбиенталните карактеристики на целината, традиционалните форми, карактеристиките на пејзажот и хармонијата на целината.
Забранети активности во заштитна зона III-б :

- интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;
- изградба на објекти повисоки од П + 5 ката и поголем процент на изграденост од 50%;
- други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност.

Предметниот опфат се наоѓа во контролирана зона (CTR) на аеродромот Св. Апостол Павле–Охрид, во т.н. конусна рамнина за ограничување на препреки, чија елевација на предметната локација изнесува од 755м.н.в.-810м.н.в., односно локација каде што се пропишани посебни услови за градба од аспект на безбедност на воздушниот сообраќај.

Согласно член 88 од Законот за воздухопловство (Сл. весника на РСМ бр.14/24) заради одржување на безбедноста на воздушниот сообраќај потребно е да се следат следните одредби:

1. Максималната височина на било кој објект или надземна структура во зафатот да не ги надминува елевациите од 755м.н.в.-810м.н.в., во правец од исток кон запад;
2. Во зафатот да не се предвидуваат објекти или содржини со елементи или структури кои во иднина ќе имитираат радио, ласерски сигнали, односно светлосни снопови, оџаци кои ќе испуштаат дим, чад и пареа, содржини кои може да предизвикаат зголемено присуство на птици.

За изградба на објекти со елевација над дозволената, некоја од претходно наведените содржини или изградба/поставување на објекти кои претставуваат препрека во воздухопловството:

– Издвоени антенски столбови поставени на објект со височина поголема од 15м;
– Оџаци со висина поголема од 30м;
– Далноводи под напон поголем од 100kV на преминот преку автопат;
– Ветерници

потребно е да се обезбеди согласност со услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај од Агенцијата за цивилно воздухопловство согласно член 80, став (1) и став (2) од Законот за воздухопловство (Сл. весник на РСМ бр.14/24).

Просторниот развој треба да цели кон хармонизација на просторот, што треба да се уреди со посебните плански одредби. Планирањето на големината на градежната парцела, површината за градба, висината на градбите, процентот на изграденост, коефициентот на искористеност, одредување на минимален процент (на ниво на градежна парцела) на зелениот фонд со уредување на дворните места околу градбите, одредувањето на потребен број места за паркирање како и останатите урбанистички параметри да бидат во согласност

со важечките стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, но одредени според специфичноста на проектниот опфат.

Посебни услови за изградба

Со Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка), односно со ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга во рамки на планскиот опфат планирани се следните класи на намени:

ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СТРУГА ЗА БЛОК 4 ВО УЕ11 И ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА БЛОК 4 ВО УЕ11, КО СТРУГА И КО МИСЛЕШЕВО ВОН ГРАД, ОПШТИНА СТРУГА (ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА)			
ОСНОВНА КЛАСА НА НАМЕНА		ПОВРШИНА (м²)	ПРОЦЕНТ (%)
А1	ДОМУВАЊЕ ВО ЗГРАДИ	76175.79	27.64
А4	ВРЕМЕН ПРЕСТОЈ	5602.21	2.03
Б1	МАЛИ ЕДИНИЦИ ЗА КОМЕРЦИЈАЛНИ И ДЕЛОВНИ ОБЈЕКТИ	2387.55	0.87
Б6	ПРОСТОРИ ЗА СОБИРИ И ПУБЛИКА	62646.38	22.73
Д1	ПАРКОВСКО И ПЕЈЗАЖНО ЗЕЛЕНИЛО	12397.26	4.50
Д2	ЗАШТИТНО И СООБРАЌАЈНО ЗЕЛЕНИЛО	32930.42	11.95
Д3	СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА НА ЗЕЛЕНИ ПОВРШИНИ	39148.74	14.21
Е1	СООБРАЌАЈНА, ЛИНИСКА И ДРУГА ИНФРАСТРУКТУРА	44307.65	16.08
ВКУПНО		**275596.10**	**100%**

Во рамки на планскиот опфат формирани се вкупно 22 градежни парцели со следните нумерички показатели:

ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА СТРУГА ЗА БЛОК 4 ВО УЕ11 И ДЕТАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА БЛОК 4 ВО УЕ11, КО СТРУГА И КО МИСЛЕШЕВО ВОН ГРАД, ОПШТИНА СТРУГА (ОБЕДИНЕТА ПОСТАПКА)

Тех. бр. 10/2024

2024-2029 година

Група на класи на намена	Основна класа на намена на земјиштето	Поединечна класа на наменана земјиштето	Број на градежна парцела	Површина на градежна парцела (м²)	Максимална површина за градење на приземје (м²)	Вкупна изградена површина на сите катови (м²)	Максимален број на нивоа	Максимална висина на венец (м)	Максимално дозволен процент во однос на ГП (%)	Максимално дозволен коефициент во однос на ГП	Паркирање (број на возила)	Максимален процент на озеленетост
Е	Е1	Е1.5	4.1-01	3231.56	783.86	783.86	П	4.50	24.3	0.24	*согласно правилник	/
А	А2	А2.1	4.1-02	9536.53	4375.74	26254.42	П+5	19.20	45.9	2.75	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-03	7832.00	1872.00	11232.00	П+5	19.20	23.9	1.43	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-04	7372.69	1872.00	11232.00	П+5	19.20	25.4	1.52	*согласно правилник	20%

А	А2	А2.1	4.1-05	7336.85	1872.00	11232.00	П+5	19.20	25.5	1.53	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-06	8194.18	1872.00	11232.00	П+5	19.20	22.8	1.37	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-07	8302.98	1872.00	11232.00	П+5	19.20	22.5	1.35	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-08	5175.68	1747.27	8736.35	П+4	16.20	33.8	1.69	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-09	3522.93	1514.24	9085.44	П+5	19.20	43.0	2.58	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-10	3304.13	1514.24	9085.44	П+5	19.20	45.8	2.75	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-11	5247.50	1514.24	9085.44	П+5	19.20	28.9	1.73	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-12	4851.29	1514.24	9085.44	П+5	19.20	31.2	1.87	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-13	4771.23	1514.24	9085.44	П+5	19.20	31.7	1.90	*согласно правилник	20%
Б	Б1	/	4.1-14	2402.11	1081.60	1081.60	П	4.50	45.0	0.45	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-15	2458.64	1081.60	6489.60	П+5	19.20	44.0	2.64	*согласно правилник	20%
А	А2	А2.1	4.1-16	2461.42	1081.62	6489.72	П+5	19.20	43.9	2.64	*согласно правилник	20%
Д	Д3	Д3.4	4.1-17	7460.49	3730.00	3730.00	П	4.50	50.0	0.50	*согласно правилник	/
Д	Д3	Д3.1	4.1-18	31688.24	13925.33	13925.33	П	7.20	43.9	0.44	*согласно правилник	/
Б	Б6	Б6.1	4.1-19	62646.38	31911.09	47866.64	/	13.20	50.9	0.76	*согласно правилник	20%
А	А4	/	4.1-20	5602.21	454.73	909.46	П+2	10.00	8.1	0.16	*согласно правилник	20%
Е	Е1	Е1.8	4.1-21	132.15	43.86	43.86	П	4.50	33.2	0.33	*согласно правилник	/
Е	Е1	Е1.8	4.1-22	53.81	25.00	25.00	П	4.50	46.5	0.46	*согласно правилник	/
ВКУПНО			22	193585.1	77172.90	217923.04	/	/	39.9	1.13		

*Бројот на паркинг места се одредува согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25)

** За градежната парцела 4.1-19 формирана е рамковна површина за градење. Во понатамошна постапка се спроведува со урбанистички проект (член 58 став 2)

Градежна парцела ГП 4.1-01

Поединечна класа на намена: Е1.5 – Инфраструктури на водоснабдувањето
Површина на градежна парцела: 3231,58м²
Површина за градба: 783,86м²
Вкупно изградена површина: 783,86м²
Процент на изграденост: 24,3%
Коефициент на искористеност: 0,24
Катност: П
Максимална височина до венец: 4,5м'
Компатибилни класи на намени: /

Максимално дозволен % на учество: /

Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела , е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-7“.
Зеленило:	/

Градежна парцела ГП 4.1-02

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	9536,53м^2
Површина за градба:	4375,74м^2
Вкупно изградена површина:	26254,42м^2
Процент на изграденост:	45,9%
Коефициент на искористеност:	2,75
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22 и 99/23). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-7“ и од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-03

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	7832м^2
Површина за градба:	1872м^2
Вкупно изградена површина:	11232м^2
Процент на изграденост:	23,9%
Коефициент на искористеност:	1,43
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-04

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	7372м^2
Површина за градба:	1872м^2
Вкупно изградена површина:	11232м^2
Процент на изграденост:	25,4%
Коефициент на искористеност:	1,52
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-05

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	7336,85м^2
Површина за градба:	1872м^2
Вкупно изградена површина:	11232м^2
Процент на изграденост:	25,5%
Коефициент на искористеност:	1,53
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-06

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	8194,18м^2
Површина за градба:	1872м^2
Вкупно изградена површина:	11232м^2
Процент на изграденост:	22,8%
Коефициент на искористеност:	1,37
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-07

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	8302,98м^2
Површина за градба:	1872м^2
Вкупно изградена површина:	11232м^2
Процент на изграденост:	22,5%
Коефициент на искористеност:	1,35
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-08

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	5175,68м^2
Површина за градба:	1747,27м^2
Вкупно изградена површина:	8736,35м^2
Процент на изграденост:	33,8%
Коефициент на искористеност:	1,69
Катност:	П+4
Максимална височина до венец:	16,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-09

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	3522,93м^2
Површина за градба:	1514,24м^2
Вкупно изградена површина:	9085,44м^2
Процент на изграденост:	43%
Коефициент на искористеност:	2,58
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-10

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	3304,13м^2
Површина за градба:	1514,24м^2
Вкупно изградена површина:	9085,44м^2
Процент на изграденост:	45,8%
Коефициент на искористеност:	2,75
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-11

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	5247,50м^2
Површина за градба:	1514,24м^2
Вкупно изградена површина:	9085,44м^2
Процент на изграденост:	28,9%
Коефициент на искористеност:	1,73
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-12

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	4851,29м^2
Површина за градба:	1514,24м^2
Вкупно изградена површина:	9085,44м^2
Процент на изграденост:	31,2%
Коефициент на искористеност:	1,87
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-13

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	4771,23м^2
Површина за градба:	1514,24м^2
Вкупно изградена површина:	9085,44м^2
Процент на изграденост:	31,7%
Коефициент на искористеност:	1,9
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според

	нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-14

Поединечна класа на намена:	Б1 – Мали единици за комерцијални и деловни намени
Површина на градежна парцела:	2402,11м^2
Површина за градба:	1081,60м^2
Вкупно изградена површина:	1081,60м^2
Процент на изграденост:	45%
Коефициент на искористеност:	0,45
Катност:	П
Максимална височина до венец:	4,5м’
Компатибилни класи на намени:	В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на

	максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-15

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	2458,64м^2
Површина за градба:	1081,60м^2
Вкупно изградена површина:	6489,60м^2
Процент на изграденост:	44%
Коефициент на искористеност:	2,64
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Максимално дозволен % на учество: Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%

Стационарен сообраќај: Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри.

	Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-16

Поединечна класа на намена:	А2.1 – Домување во станбени згради - слободностоечки
Површина на градежна парцела:	2461,42м^2
Површина за градба:	1081,62м^2
Вкупно изградена површина:	6489,72м^2
Процент на изграденост:	42,9%
Коефициент на искористеност:	2,64
Катност:	П+5
Максимална височина до венец:	19,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри.

	Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-17

Поединечна класа на намена:	Д3 – Спорт и рекреација на зелени површини
Површина на градежна парцела:	7460,49м^2
Површина за градба:	3730м^2
Вкупно изградена површина:	3730м^2
Процент на изграденост:	50%
Коефициент на искористеност:	0,5
Катност:	П
Максимална височина до венец:	4,5м’
Компатибилни класи на намени:	Б1 – Мали единици за комерцијални и деловни дејности В1 – Образование и наука В3 – Култура Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат

	одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.
Градежна парцела ГП 4.1-18	
Поединечна класа на намена:	Д3 – Спорт и рекреација на зелени површини
Површина на градежна парцела:	31688,24 м^2
Површина за градба:	13925,33м^2
Вкупно изградена површина:	13925,33м^2
Процент на изграденост:	43,9%
Коефициент на искористеност:	0,44
Катност:	П
Максимална височина до венец:	7.2м’
Компатибилни класи на намени:	Б1 – Мали единици за комерцијални и деловни дејности В1 – Образование и наука В3 – Култура Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20). Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-19

Поединечна класа на намена:	Б6.1 – Стадиони и арени за фудбал, атлетика и манифестации
Површина на градежна парцела:	62646,38м^2
Површина за градба:	31911,09м^2
Вкупно изградена површина:	47866,64м^2
Процент на изграденост:	50%
Коефициент на искористеност:	0,76
Катност:	со разработка со урбанистички проект
Максимална височина до венец:	13,2м’
Компатибилни класи на намени:	А4 – Времен престој Б1 – мали единици за комерцијални и деловни дејности Б2 – Големи единици за трговија (над 200м2 и/или повеќе од П+1 кат) Б3 – Големи единици за угостителска дејност Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради Б5 – Хотели и хотелски комплекси В1 – Образование и наука В3 – Култура Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Максимално дозволен % на учество:	Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%
Стационарен сообраќај:	Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.
Зеленило:	При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20).

Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-20

Поединечна класа на намена:	А4 – Времен престој
Површина на градежна парцела:	5602,21м^2
Површина за градба:	454,73м^2
Вкупно изградена површина:	909,46м^2
Процент на изграденост:	8,1%
Коефициент на искористеност:	0,16
Катност:	П+2
Максимална височина до венец:	10м’
Компатибилни класи на намени:	Б1 – Мали единици за комерцијални и деловни дејности Б4 – Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради В1 – Образование и наука В2 – Здравство и социјална заштита Е1 – Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Максимално дозволен % на учество: Максимално дозволен процент на учество на компатибилната класа на намена, во однос на основната класа на намена изнесува 30%

Стационарен сообраќај: Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Обезбедување на потребниот број на паркинг места во рамки на градежната парцела, е услов за изградба на максимално дозволените урбанистички параметри. Пристапот до градежната парцела е овозможен од ул.„Новопланирана-2“.

Зеленило: При проектирање на градбата потребно е да се почитуваат одредбите од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20).
Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба да изнесува минимум 20%.

Градежна парцела ГП 4.1-21

Поединечна класа на намена: Е1.8 – Трансформаторски станици
Површина на градежна парцела: 132,15м²
Површина за градба: 43,86м²
Вкупно изградена површина: 43,86м²
Процент на изграденост: 33,2%
Коефициент на искористеност: 0,33
Катност: П
Максимална височина до венец: 4,5м'
Компатибилни класи на намени: /

Максимално дозволен % на учество: /

Стационарен сообраќај: /

Зеленило: /

Градежна парцела ГП 4.1-22

Поединечна класа на намена: Е1.8 – Трансформаторски станици
Површина на градежна парцела: 53,81м²
Површина за градба: 25м²
Вкупно изградена површина: 25м²
Процент на изграденост: 46,5%
Коефициент на искористеност: 0,46
Катност: П
Максимална височина до венец: 4,5м'
Компатибилни класи на намени: /

Максимално дозволен % на учество: /

Стационарен сообраќај: /

Зеленило: /

2.11. Главни цели на планскиот документ

Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка), е документ кој ги зацртува основните правци на просторниот развиток на градот, а врз база на согледувањата за оптимална организација на просторот кој денес и во иднина ќе го зафаќа градот, и на погодностите кои ги нуди природата и создадените вредности од човекот.

Како јавен плански документ, Генералниот урбанистички план треба да биде извор на информации на сите сфери на развиток на градот Струга, да биде основа за создавање на развојни програми и иницијативи, индикатор за формулирање на развојни цели, инструмент

за координација, за стимулирање на јавниот интерес и одговорност за уредување и развиток на градот, за заштита и унапредување на квалитетот на живеење и конечно да биде основен регулативен документ за сите области на просторниот развиток на градот во рамките на опфатот на планот.

Поради тоа флексибилноста мора да биде карактеристика на овој документ при едновремена присутност на јасни дефиниции за тоа што во него мора да биде трајно и непроменливо, кога се работи за детерминирање на јавниот интерес на развојот во просторот опфатен со планот, а што може да биде подложно на промени. Со оглед дека сме општество во транзиција, во време на постојни промени, технички и технолошки иновации, кои влијаат на менувањето на начинот на живеење, работа и рекреација на населението, планот се конципира и дефинира на начин кој ќе овозможи рефлектирање на овие промени на просторниот развиток на градот, со континуирано актуелизирање на планската документација и континуирана планска работа, врз развојната проблематика на градот и неговата околина.

Поради тоа се појавила потреба за проширување на Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11 за Струга.

Изработката на ова изменување и дополнување се базира на следните претходни работи:
- ✓ Анализа на природни погодности и достигнатиот степен на развиток во просторот на кој се прават одредени измени од аспект на класа на намена;
- ✓ Согледување на потребите, можностите и потенцијалите на идниот развиток;
- ✓ Усогласување на одредени намени со новиот Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање.

На база на резултатите од претходните согледувања, создадена е програмска основа на планот во која за временската проекција во 2024-2029 година се дефинираат:
- Демографскиот и општествениот развој на градот;
- Развиток на стопанството;
- Развој на домување;
- Развој на инфраструктурен систем.

Основните цели на идниот развој се следните:
- Анализа на просторот на градот за кој се однесуваат одредените измени, со цел изнаоѓање потенцијали за натамошниот развој кој се очекува да биде поттикнат од геопрометната положба на градот во новата политичка констелација, во услови на битни измени во начин на стопанисување, односно обезбедување на простори погодни за домашни и странски инвестирања;
- Планирање на просторот во согласност со потребата на населението и локалната самоуправа.

Важноста на процесот и последиците по условите за живеење на населението и користењето на земјиштето се такви што упатуваат на преземање плански активности со кои треба да се постигне решавање на многуте проблеми што се насобрале во досегашниот развој.

Идниот развој на градот Струга се согледува во интензивниот стопански раст, промените во урбаното население, а во согласност со тоа и на просторните реперкусии на тој раст.

2.4. Врска со други плански документи

Континуираниот процес при кој се изработуваат, донесуваат и спроведуваат просторни и урбанистички планови, со цел уредување и хуманизација на просторот и заштита и унапредување на животната средина и природата, се нарекува просторно и урбанистичко планирање.

Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка) е во корелација со следните документи:

- Просторен план на Република Македонија 2002-2020 година;
- Вториот Национален еколошки акционен план на РМ (НЕАП II, 2006);
- Национална стратегија за одржлив развој (2008) за период 2010-2030 година;
- Национален здравствено - еколошки акционен план (НЗЕАП), 1999 година;
- Стратегија за заштита на биолошката разновидност и акционен план (2004);
- Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020);
- Национален план за управување со отпад (2009-2015);
- Генерален урбанистички план (ГУП) за општина Струга 2007-2017 година.

Потребно е сите активности да се усогласат со насоките на Просторниот план на државата.
Една од основните цели на Просторниот план се однесува на штедење, рационално користење и заштита на природните ресурси, искористување на погодностите за производство и лоцирање на простори врзани со местото на одгледување или искористување. Потребно е да се води, меѓу другото, и единствена популациска политика со диференциран пристап и мерки по одделни подрачја, со цел да се постигне оптимизација во користењето на просторот, намалување на миграциите, како и создавање на услови за порамномерен регионален развој на Републиката.

Изготвувањето на Просторниот план на Република Македонија има за цел да обезбеди услови за континуиран процес на планското насочување на просторниот развој преку спроведување на основните поставки и насоки за идната просторна организација, уредување, користење и заштита на просторот на Републиката. При тоа дадени се повеќе поставки, мерки и инструменти и се дефинира политиката, поточно се дефинира во кои ситуации и на кој начин поставките, мерките и инструментите ќе бидат применувани.

Процентот на изграденост на локациите ќе биде во согласност со законската регулатива и Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање.

Основни критериуми вградени во урбанистичкиот концепт на измените и дополнувањата на ГУП се:

- рационалност и економичност на решенијата од аспект на оптимално користење земјиштето и условите што тоа ги дава;
- почитување на постојните парцели и сопственост;
- усогласување на потребите на инвеститорот со можностите што ги дава согледаната состојба на теренот.

3. КАРАКТЕРИСТИКИ НА ЖИВОТНА СРЕДИНА

3.1. Географска положба

На крајниот југо- запад од Република Северна Македонија се протега Охридско- Струшката котлина, сместена помеѓу планините Јабланица, Беличка Планина и Мокра на запад; Галичица, Петрина, Плаќенска и Илиенска Планина на исток; Стогово и нејзиниот огранок Караорман на север и ридчестиот предел Гора на југ. Котлината зафаќа површина од 103.407ха. Струга се наоѓа на 698 метри надморска височина.

Слика 10: Местоположба во однос на останатите општини

3.2. Геолошки карактеристики

Охридско- преспанскиот регион припаѓа на Западно- македонската зона, која влегува во Динарскиот систем. Во регионот се издвоени следниве геолошки формации: палеозоик, тријас, креда, неоген, квартер. Палеозојските карпи се најстари и ја сочинуваат основата на теренот. Најголемиот дел од теренот е составен од тријаски карпи, чија фацијална разновидност е голема.

Матичниот супстрат во содејство со останатите педогенетски фактори (вегетација, клима, релјеф, време и др.) има мошне големо значење за одредување на правецот и текот на педогентските процеси во почвата. Од карактерот на матичниот супстрат зависат многу својства на почвата, особено далобочината, физичките и хемиските својства, минералниот состав и правец на еволуција на почвата. Според геолошките испитувања кои се правени на оваа територија од Геолошкиот Завод- Скопје, карпестите маси кои се со различна старост и минеролошки состав можат да се групираат во следниве геолошки формации:

- Комплекс на палеозојски метаморфни и магматски стени;
- Комплекс на мезозојски седиментни стени; и
- Комплекс на терциерни и квартерни седименти.

Геолошкиот состав кој е присутен во Охридско- струшката котлина е различен. Западните рабни планини се составени главно од тријаски варовници, а северните и источните од карбонатни карпи, односно карбонатни шкрилци. Полето е исполнето со езерски наслаги.

Геолошките карактеристики на поширокото подрачје во Општината ја чинат доминантно алувијални творби, полувијални седименти, распространети во рамничарскиот дел. Алувијалните наноси по однос на инженерско- геолошките карактеристики, претставуваат претежно лабилни терени со ниски вредности на физичко- механичките својства.

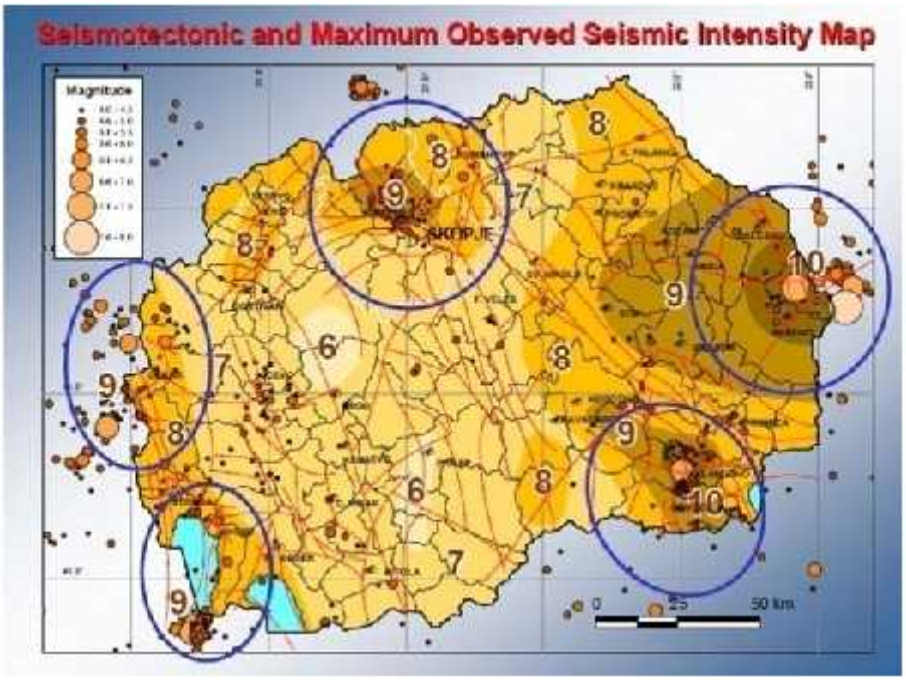
Регионално, од геолошки аспект, подрачјето на општина Струга се наоѓа во западно македонската геотектонска зона, односно во рамките на Охридскиот неоген басен. На ова подрачје, во основата на неогените и квартерни седименти, лежат тријаски карпи, а на површината на теренот се констатирани езерски и барски седименти кои се таложени во квартерниот период и имаат најголемо распространување. Охридско- дебарскиот гребен е најмаркантната морфоструктура на тонење во рамките на Западно- македонската зона. Создавањето на оваа грабенска структура е поврзано со крајот на долен и почетокот на среден плиоцен, односно периодот кога започнува експанзија на орогената фаза со манифестација на интензивни диференцирани вертикални движења. Како резултат на ваквите процеси во почетокот се реактивираат старите раседни структури.

Подоцна по нивната должина доаѓа до тонење на просторот, односно до негово претворање во плиоценските езерски басени Охридски и Дебарски. Плиоценските седименти во Охридскиот Басен се утврдени во јужниот дел (Љубаништа), како и во северозападниот дел. Планината Галичица, со нејзиниот највисок врв– Вир (2.288м.н.в.), претставува доминантна релјефна појава (хорст) сместена помеѓу басенот на Охридското Езеро на запад и Преспанското Езеро на исток.

Има издолжена форма со меридијански правец во должина од околу 50км, додека нејзината најмала широчина (с. Трпејца- с. Лескоец) достигнува 10км.

Струшкиот регион е сеизмички активно подрачје. Раседите се протегаат по должина на источниот брег на Охридското Езеро кон планината Галичица и источниот раб на Охридското Поле, а на север се наоѓа Дримската сеизмогена зона. Сеизмичките дејства од локалните и подалечните епицентрални жаришта, кои имаат влијание на овој простор, можат да предизвикаат земјотреси во Струшката Котлина со интензитет од 7° до 9° степени MCS. Стандардните земјотреси, како и сулфатарата „Дувло“, поставена на тектонски активната североисточна- југозападна линија, која се наоѓа во Охридскиот басен, во близина на село Косел, ја оцртува тектонски нестабилната положба на регионот.

Струга се наоѓа во Дримската сеизмогена зона, во која е можна појава на земјотреси во подрачјата на Корча, Струга, Охрид, Дебар и Пешкопеја. Сеизмолозите регистрирале повеќе епицентри во поблиската околина на Струга, со јачина од 8 до 9 степени по MCS, кај Свети Еразмо, над село Долно Лескоец, кај месноста Билјанини извори, Љубаништа и кај Пештани. Делот од просторот на ридот, стариот град и делот од падината на планината Петрино, во однос на рамнинскиот дел во Охридското поле, за најмалку еден степен се поиздржливи на земјотреси, додека крајниот источен дел, поранешното мочуриште, е почувствителен во однос на останатиот рамнински дел.

Слика 11: Сеизмичка карта

3.3. Климатски карактеристики

Во Струшкиот Регион преовладува умерено- континентална клима, како последица на струењата кои продираат од Јадранско Море преку реката Црн Дрим и влијанието на Охридското Езеро кое се јавува како термички регулатор. Овие влијанија придонесуваат пред сè во формирање на специфичен термички и плувиометриски режим, кој се карактеризира со мали амплитуди на промена на температурата на воздухот во текот на годината. Високите планински масиви на планините Галичица, Караорман и Јабланица, кои го опкружуваат подрачјето на Струшката Котлина, овозможуваат одржување на постојаност на климатските струења и овозможуваат „блага" клима во регионот.

Средногодишната просечна температура на воздухот во Општината изнесува 11,4°C, со максимални средномесечни температури во јули и август од 21,2°C и 34,4°C. Најниската средномесечна температура, е забележана во јануари - 17,2°C, е апсолутниот минимум. Струшката Котлина се одликува со долготрајно сончево зрачење, а просечното годишно сончево зрачење изнесува 2.233 часови или во просек 6 часа дневно. Максимумот на сончево зрачење се постигнува во јули месец со вкупно 308 сончеви часови или во просек 10 часа дневно, додека минимумот е во јануари и изнесува во просек 3 часа дневно. Од вкупниот број денови во годината, 24% се ведри, 27% се тмурни, а 49% се облачни.

Релативната влажност на воздухот има спротивен од во однос на температурата на воздухот. Од јануари до јули опаѓа, а потоа се зголемува. Просечната годишна влажност на воздухот е 71%, со максимум во декември и јануари (79%), а минимум во јули и август (60%). Испарувањето од слободната водна површина во Охридската Котлина е поголемо од количината врнежи. Просечно годишно испарува 836l/m^2, а годишната сума на врнежи изнесува 708l/m^2. Најголемо е испарувањето во август (137l/m^2), потоа во јули (132l/m^2), а најмало во јануари со 27l/m^2.

Маглата е ретка појава во Струшката Котлина, а просечно годишно се јавуваат 5 дена во зимските месеци од годината. Просечниот број на мразни денови изнесува 61 ден.

Струшката котлина се одликува со посебен режим на ветрови, условено од езерото. Покрај ветровите што се јавуваат поради општите атмосферски промени, се јавуваат и ветрови од локален карактер, како последица на нееднаквото загревање на воздухот над копното и езерската површина. Во Општина Струга преовладува северниот ветер со просечна годишна зачестеност од 297‰, просечна годишна брзина од 2,4m/s, а максимална од 12,3m/s. Северниот ветер дува преку целата година, најчесто во ноќните часови. Југозападниот и јужниот ветер се приближно со иста зачестеност 176‰, со просечна годишна брзина од 2,9m/s, а максимална од 18,9m/s. Тие се јавуваат преку целата година но најзачестени се од април до јуни. Северозападниот ветер е со зачестеност 73‰, со просечна годишна брзина од 1,8m/s, а максимална од 15,5m/s. Североисточниот ветер е со зачестеност 43‰ и брзина од 12,3m/s, ветровите од југоисточен и источен правец се незначителни (4 до 5 %).

Струшката Котлина е доста ветровита. Тишината е застапена со само 138‰. Изразито ветровити се месеците септември и октомври, со просечна застапеност на тишини од 99‰, односно 81‰, а месец мај е со најголема зачестеност на тишини, просечно од 215‰.

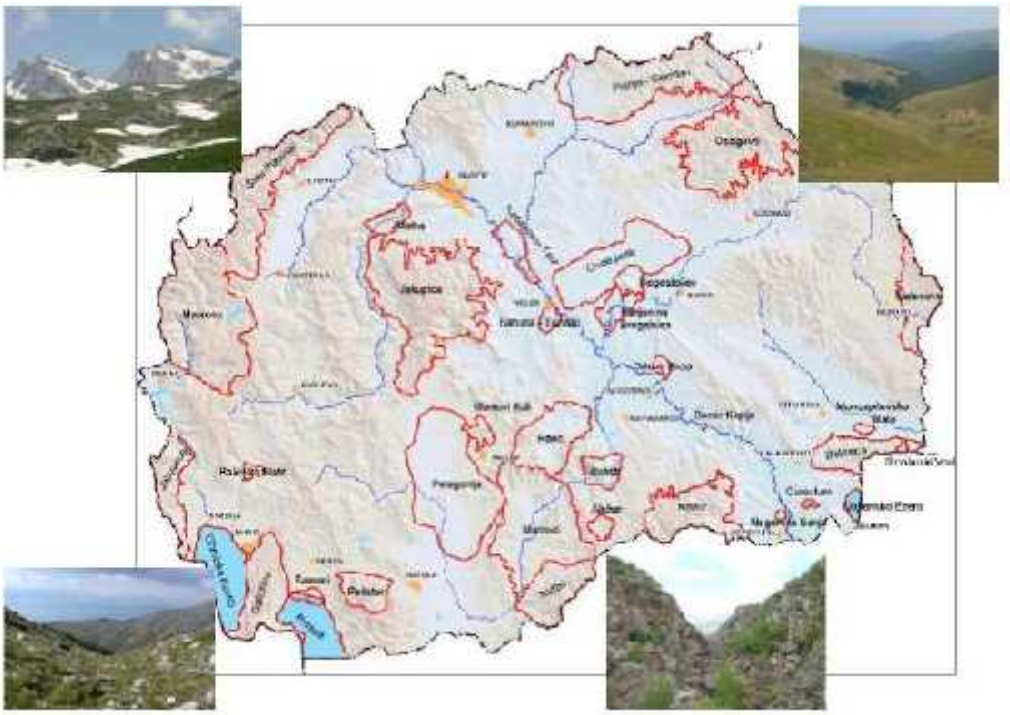
Од локалните ветрови карактеристични се ветерот „Стрмец“ кој дува во летните месеци од запад и југозапад кон езерската шир. Почнува во попладневните часови, а престанува некаде пред полноќ. Ветерникот дува од езерската шир на запад кон планината Јабланица и исток кон планината Галичица. Започнува во претпладневните, а завршува во попладневните часови. Ветерот „Сметене“ започнува некаде од с. Трпејца кон с. Пештани и свртува на запад кон езерската шир. Во зима од север дува ветерот „Север“ од Струга кон Свети Наум. „Беличникот“ дува од планината Галичица кон с. Пештани и Албанските Планини. Ветерот „Сточен“ се спушта од планината Галичица, од с. Трпејца кон Свети Наум и од с. Пештани кон селото Лион на албанското западно крајбрежје. Во пролетните месеци дува „Ноќник“ од западните и источните планински масиви кон езерската шир. Почнува по зајдисонце, а престанува некаде в зори. „Југот“ започнува, околу 13h, а престанува по полноќ.
Просечен број на ведри денови е 98 дена, облачни 174 дена и тмурни 94 дена. Просечната годишна влажност на воздухот е 93%.

3.4. Биодиверзитет

На подрачјето на општина Струга, шумскиот фонд е застапен на релативно големи површини. Вкупната дрвна маса на шумите во општина Струга се проценува на 1.962160м^3, со вкупен годишен прираст од 38947м^3. ЈП Македонски Шуми- ШС Јабланица стопанисува со вкупно површина од 23787ха, од кои 21511ха или околу 90,5% се наоѓаат во државна сопственост, додека 2276ха или 9,5% се во приватна сопственост. Во однос на квалитетот, околу 30,4% од шумите со кои стопанисува ШС Јабланица- Струга се високостеблести, а 69,9% се нискостеблести. Според намената 100% од шумите се од стопански карактер.

Охридското Езеро претставува голем потенцијал за развој на риболовот во општината, но неконтролираниот лов во минатото доведе до драстично намалување на рибниот фонд од бели риби (пастрмка, белвица) и јагула кои претставуваат главен улов од езерото. Во сила е забрана за лов на овие риби, но и покрај забраната овие риби се ловат од езерото. Бројот на регистрирани риболовци изнесува околу 30, но бројот на лица кои ловат риба без дозвола е многу поголем. Реката Сатеска постојано донесува мил и наслаги кои се таложат и ги загрозуваат мрестилиштата од пастрмката на Струшкиот дел на езерото со што придонесува за нејзино повлекување и исчезнување од овој дел на Езерото. Покрај пастрмката во езерото егзистираат ис крапот, плашицата, мренката, кленот, грунецот, скобусот и др.

Во општина Струга функционира и вештачко мрестилиште за пастрмка кое се наѓа во селото Шум. За риболовот карактеристични се и регионите по текот на реката Црни Дрим и Глобочичкото Езеро. На територија од општина Струга има со 4 ловишта кои се протегаат на површина од околу 35000 ха. Дивеч кој најчесто се среќава е дивата свиња и прелетниот дивеч, а исто така има и мечка, срна и рис кои сезаштитени со закон и се забранети за лов. Во рамките на ловиштата функционира и репроцентар кој е солидна база за обнова на ловниот фонд. Стопанисувањето на ловиштата е дадено под концесија.

Слика 12: Национална Емералд мрежа

Како резултат на флуктуациите на нивото на водата, може да се видат само фрагменти од флотантната макрофитска вегетација. Сепак, негативните последици по биодиверзитетот во езерото, а особено во околните блата и мочуришта се антропогено предизвикани. Така на пример, за време на големата суша, Охридското Езеро не покажа значаен пад а нивото како Преспанското и Дојранското. Напротив, блатата се мелиорираат или уништуваат за изградба на населби или туристички објекти од страна на човекот.

3.5. Хидролошки карактеристики

Просторот на проектниот опфат припаѓа на водостопанското подрачје "Охридско - Струшко" кое го опфаќа сливот на Охридското Езеро и сливот на реката Црн Дрим од истекот од Охридското Езеро до акумулацијата "Глобочица".

Во Република Северна Македонија регистрирани се вкупно 4.414 извори од кои со штедрост над 100л/сек регистрирани се 58. Во сливот на Црн Дрим со Охридско Езеро регистрирани се 7 значајни извори, меѓу кои изворите Св. Наум со штедрост од над 10м^3/сек и Вевчанскиот Извор со штедрост од над 1,5м^3/сек. Заради значењето и важноста на Охридското Езеро како споменик на природата, секој субјект во сливот на Езерото е должен да го спречува загадувањето на водите и да избегнува активности кои може да предизвикаат негативни ефекти и ризици врз човековото здравје и животната средина.

Општина Струга припаѓа на Јадранскиот слив, а главни хидрографски објекти се Охридско Езеро и реката Црн Дрим со своите притоки шум, Беличка Река и Сатеска.

Најважна карактеристика на овој регион е постоењето на Охридското Езеро, кое се наоѓа во Охридско - Струшката котлина, на македонско - албанската граница, поточно на 41 степен северна географска ширина и меѓу 20 и 21 степен од источната должина. Тоа претставува тектонска потонатина со површина од 348,80км^2 (од кои 229,9км^2 се на нашата територија), должина од 30,8км широчина 14,5км длабочина од 287м и надморска височина на водното огледало од 695м. Провидноста се движи од 18,3-21,5м со што ова езеро се смета за едно од најпровидните езера во Европа. Крајбрежната линија е долга 87.5км, максималната должина е 30.8км, а максималната широчина 14.8км. Средната длабочина на езерото е 164м, додека максималната достигнува и до 289м. Според длабочината се наоѓа на седмото место меѓу езерата во Европа. Охридското Езеро се полни претежно со изворска вода (површински и сублакустрични извори). Најголемиот број површински извори се наоѓаат по должината на јужниот брег, околу манастирот Св. Наум, во околината на Тушемиште и Старова и градот Поградец на Албанска страна. Во подножјето на Петрино најзначајни се изворите кај Студенчишта „Билјанини извори" и кај Бејбунар. Во езерото се влеваат 40 помали реки и потоци од кои 17 се на Македонска територија. Освен Сатеска, Коселска река, Грашница и Жерава сите останати се краткоточни и суводолици. Реките се со мал слив, должина и проток и при вливот во езерото создаваат делти.

Во приобалниот рамнински дел на Охридското поле како и меѓу Љубаништа и Св. Наум се јавуваат високи подземни води се уште недоволно испитани и утврдени. Во овој простор

досега се регистрирани околу 20 извори од кои 5 се со издашност од 1-2л/сек, 2 со издашност под 1л/сек. Издашност и до 20л/сек, достигнуваат карските врела кај Охрид, Св. Наум и Велгошти. Крајбрежниот езерски појас изложен е на штетното делување на поројните води или засипување од поројните наноси кои се јавуваат како последица на ерозијата. Овие појави се манифестираат поради геолошката подлога, топографските услови изразени преку стрмните наклони на падините како и отсутност на добар вегетациски покрив било тревнат или шумски. Пороите од оваа серија немаат постојни води во коритото и повремено транспортираат наноси од покрупен материјал кој е резултат на дробење на неотпорната подлога. Наносот често е необработен, со груба гранулација и од него се создаваат поројни кегли во крајбрежјето. Хидрографската мрежа на овие порои е едноставна и неразвиена, се состои од кратки водотоци безводни корита, а во истите се јавува вода само во време на поројни дождови со кои се свлечува наносот формиран во поројните сливови или причинат од самите дождови.

Слика 13: Хидролошки карактеристики на Р С Македонија

Единствена река што истекува од езерото е Црн Дрим кај градот Струга. Нејзиното корито има правец на протегање север - југ. Со регулирање на коритото и нејзините притоки во Струшкото поле, подземните води се спуштени на ниво под 3m. со што е оневозможено создавање на повремени мочуришта. Порано нејзиниот истек бил околу 28м³/сек, а планираната вредност на максимален истек околу 50м³/сек. Од истекот па се до населбата Ташмаруништа реката Црн Дрим тече низ Струшкото поле. Должината на овој дел изнесува 12.5км сметајќи до почетокот на Глобочичкото Езеро. На овој потег во реката се вливаат реките Брамешница , Беличка , Вевчанска , Подгоречка и Лабунишка река. Сите се поројни и

се одликуваат со помали или поголеми количини на вода која е постојано присутна во коритата. Беличка река има најголем степен на поројност. Сите овие реки имаат карактер на планински водотеци , во чиј корита се среќаваат често стеновитите потези, големи падови, покрупен нанос. Нејзиното корито има правец на протегање север - југ. Со регулирање на коритото и нејзините притоки во Струшкото поле, подземните води се спуштени на ниво под 3м со што е оневозможено создавање на повремени мочуришта.

3.6. Сообраќајна поврзаност

Иако опколена со високи планини, Струга, односно Охридско- Струшката котлина е добро поврзана со соседните области и воедно добро пристапна.

Од Скопје до Струга може да се пристигне преку Кичево и преку Битола- Ресен- Охрид на северо- запад сообраќајно поврзана со Дебарската Котлина. На запад преку превалецот Ќафасан и долината на Шкумба е поврзана со Албанија. Во близина на општина Струга се наоѓа и Интернационален аеродром.

Струга се наоѓа во југо- западниот дел на Република Македонија и е поврзана со сообраќајниот систем на државата преку развиен систем на патни мрежи. Општината е поврзана со патните правци кон внатрешноста со Охрид, Дебар и кон Р. Албанија граничниот премин Ќафасан. Сите селски населби се поврзани со градот, поголемиот дел се со асфалтирани локални патишта, а останатите се неасфалтирани земјени патишта (Малесија и Дримкол). Градежните зафати се изведени пред подолг временски период и истите се со недоволна ширина на коловозот и во голема мера оштетени.

Слика 14: Патна мрежа на Р С Македонија

3.7. Комунална инфраструктура

На територијата на општина Струга е ХЕЦ Глобочица која е составен дел на Акционерско Друштво за производство на електрична енергија во државна сопственост Електрани на Македонија Скопје.

Основна дејност на подружницата е производство на електрична енергија. ХЕЦ Глобочица е изградена во периодот 1961-1965 година и ги користи водите од сливот на реката Црн Дрим преку акумулацијата Глобочица. Машинската зграда во која се сместени агрегатите, командната просторија, помошните погони и разводните постројки се наоѓа на околу 30 км од Струга.

Водоснабдувањето на граѓаните на општина Струга, одведувањето на урбаните и индустриските води и пречистување на тие води во пречистителна станица за отпадни води ги врши меѓуопштинското Јавно Претпријатие Проаква.

Вкупната должина на водоводната мрежа изнесува 120.000м и 8 резервоари со вкупна запремнина од 2.210м^3.

Снабдувањето со вода се врши со зафаќање на повеќе извори сместени во пазувите на планината Јабланица. Овие извори располагаат со здрава и квалитетна вода за пиење.
За санитарната исправност на водата се грижи екипа на Проаква која врши перманентна дезинфекција на водата со гасовит и течен хлор.

Контрола на исправноста на водата за пиење врши Републичкиот завод за здравствена заштита од Охрид.

Отпадните води кои се создаваат во домаќинствата и индустријата со секундарни канализациони мрежи се испуштаат во примарниот колектор и доаѓаат во пречистителна станица за отпадни води каде се прочистуваат до одреден степен и се испуштаат во реката Црн Дрим. На подрачјето на општина Струга има една збирна пречистителна станица и шест пумпни станици во вкупна мрежа од 14 км. Со колекторскиот систем не е покриен само потегот од населбата Елен Камен до село Радожда. Збирната пречистителна станицата може да прифати и опслужи 40 000м^3 вода на ден. Со примарниот колектор во пречистителната станица за отпадни води се транспортираат 941566м^3 отпадни води годишно. Квалитетот на испуштените води се следи во лабораторија сместена на пречистителната станица и одговара на стандардите пропишани од Европската Унија за квалитет на пречистени отпадни води кои се испуштаат во природни водотеци. Вкупната должина на канализационата мрежа изнесува 1.268.553м^3. Со канализација се одведуваат 872950м^3 годишно или 55,6% од пласираната вода и тоа на претпријатија 297562м^3, а на домаќинствата 575389м^3.

3.8. Демографски карактеристики

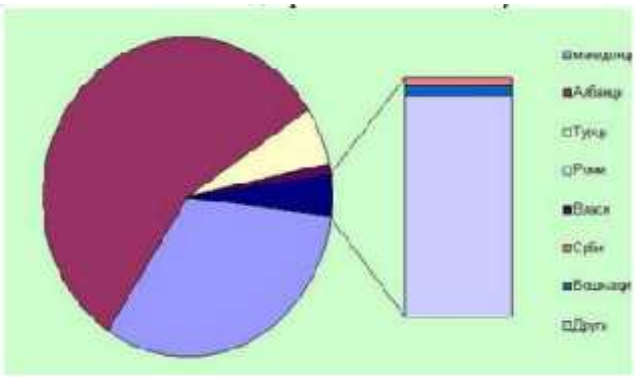
Според податоците од Пописот на население спроведен 2002 година, во општина Струга имало 63376 жители. Стапката на наталитетот во 2004 година е 10,2% (на 1000 жители), а

стапката на општиот морталитет изнесува7,5% (на 1000 жители). Природниот прираст во бројка е 101, во промили е 2,7.Со овие податоци општината е под просекот на Републиката.

Миграционото салдо во 2004 година е 6. Притоа, како доселени се регистрирани вкупно 223 лица, од кои 152 се доселени граѓани во рамки на РМ. Карактеристично е дека од вкупно отселените граѓани најголем број (113) се од женски пол, а најчестите причини за преселување се склучувањето брак.

Структурата по пол за општина Струга е 31743 (50%) жени и 31633 (50%) мажи.

Просечната старост на населението, според Пописот од 2002 година, изнесува 33,1 години. Учеството на младо население до 20 годишна возраст изнесува 36,2%, најголемо учество во вкупното население има населението со старост под 40 години 67,2%, додека процентот на население над 60 години е 11.7%.

Слика 15: Структура на население според националност

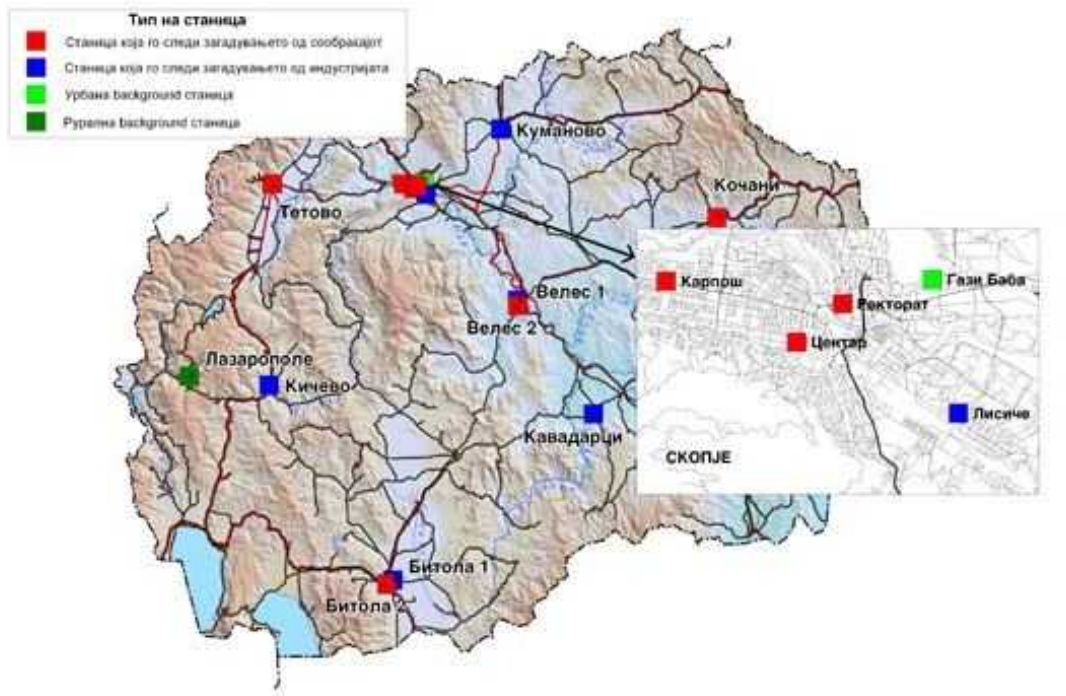
3.9. Квалитет на амбиентален воздух

Мерењето на параметрите, индикатори на квалитетот на амбиентниот воздух во Република Северна Македонија го вршат три институции, кои имаат поставено свои мониторинг мрежи на различни локации. Институциите кои вршат мониторинг се:

- Национална мрежа на Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП);
- Мрежата на Заводот за здравствена заштита (ЗЗЗ) и регионалните подружници за следење на квалитетот на воздухот во поголемите градови во Р Македонија;
- Мрежата на Управата за хидрометеоролошки работи (УХМР), која е во рамките на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

При анализа на состојбата на квалитетот на воздухот, како еден од главните медиуми во животната средина, земени се во предвид индустриската развиеност на општините, состојбата со сообраќајот, начинот на затоплување на живеалиштата, типот и количините на употребените горива, како и степенот на спроведени мерки и активности за следење и спречување, односно намалување на загадувањето на воздухот.

Исто така, климатските услови на територијата на општините се земени предвид.

Слика 16: Мрежи на мониторинг станици за амбиентален воздух

Мониторинг мрежата на МЖСПП вклучува вкупно 13 фиксни автоматски мониторинг станици. Овие станици ги мерат еколошките параметри: CO, SO_2, азотни оксиди NO_x, суспендирани честички PM10 и озон O_3.

Мониторинг мрежата на МЖСПП со која управува Македонскиот информативен центар за животна средина (МИЦЖС) е автоматска мрежа за следење на квалитетот на амбиентниот воздух. Останатите две мрежи работат мануелно.
Граничните вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух се дадени во следните табели.

Загадувачки материи	Заштита	Просечен период	Гранична вредност
Сулфур диоксид – SO_2	Екосистеми	Година зимски период	20 μG/M³
Азотен оксиди (NO + NO_2)	Вегетација	Година	30 μG/M³

Табела 2: Гранични вредности за заштита на екосистеми и вегетација

Загадувачки материи	Просечен период	Гранична вредност која треба да се достигне во 2012 год.	Дозволен број на надминувања во текот на годината	Гранична вредност за 2008 год.
Сулфур диоксид – SO_2	1 час	350 μg/m³	24	470 μg/m³
	24 часа	125 μg/m³	3	125 μg/m³
Азотен диоксид	1 час	200 μg/m³	18	280 μg/m³
	1 година	40 μg/m³	0	56 μg/m³
PM_{10}	24 часа	50 μg/m³	35	67 μg/m³
	1 година	40 μg/m³	0	54 μg/m³
Јаглероден моноксид	Максимална дневна 8- часовна средна вредност	10 mg/m³	0	15 μg/m³
Олово	1 година	0,5 μg/m³	0	0,9 μg/m³
C_6H_6	1 година	5 μg/m³	0	9 μg/m³

Табела 3: Гранични вредности за заштита на човековото здравје

Имајќи ги во предвид бројот, типот и капацитетот на застапената индустрија и другите деловни субјекти во општина Струга, како и бројот на возила и интензитетот на патниот и авионскиот сообраќај, како и употребата на нафтата, нејзините деривати како енергетски ресурси, генерално може да се каже дека аерозагадувањето е во рамки на дозволените концентрации назагадувачки супстанции во воздухот.

3.10. Квалитет на води

Рационалното искористување, одржување и заштитата на водените ресурси е основа за развој на општеството. Сливовите на реките, акумулациите, езерата, изворите и подземните води, односно сите водни ресурси, како база за потрошувачите, водоснабдувањето на населението, индустријата, енергетиката и наводнувањето, се изложени на процеси на загадување. Површинските води се загадуваат од директно испуштање на ефлуенти, од аероседименти, додека подземните води се загадуваат посредно, како резултат на продирање на загадувачки материи во почвата.

Водоснабдувањето подразбира обезбедување на висококвалитетна вода за задоволување на потребите од вода за пиење, комунални потреби, противпожарни потреби, потреби за производство итн. За намирување на потребите од вода значаен ресурс се подземните води – аквифери, формирани главно во котлините. При обезбедување на потребните количини на вода потребна е примена на активности кои ќе обезбедат:

- квалитетно и економично водоснабдување;
- намалување на загуби;

- рационално користење на водите.

Бидејќи изворниците на вода и водостопанските системи, во однос на другите системи, имаат построги барања во поглед на развој и заштита, при изградба на објектите со цел да се задржи квалитетот на водата потребно е поставување на другите објекти подалеку од изворите на вода.

3.11. Управување со отпад

Отпадот од општина Струга организирано се подига од службите на ЈП Комунално. Во селските населби отпадот самоиницијативно се одлага при што се создаваат диви депонии. Општина Струга нема постојана депонија каде би се депонирал отпадот. Постои само привремена депонија која се наоѓа во непосредна близина на градот. Привремената депонија не ги задоволува елементарните санитарни стандардни прописи. Депонијата ја нема потребната инфраструктура (вода, електрична енергија) и нема средства за дезинфекција и јама за угинати животни. Индустрискиот и медицинскиот отпад исто така се депонира во привремената депонија. Отпадот нема никаков технички третман туку само се нивелизира и затрупува со земја и песок.

4. СОСТОЈБА БЕЗ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА ПЛАНСКИОТ ДОКУМЕНТ

За да се предвидат сите слабости кои може да настанат од имплементација на планскиот документ и да се споредат сите придобивки, најпрвин треба да се разгледа таканаречената business as usual/ do nothing сценарио, или состојба без имплементација на планскиот документ. Заради тоа, овој дел од Извештајот се однесува на развојот во рамките на планскиот опфат без имплементација на предвидениот плански документ.

Состојбата без имплементација на планскиот документ подразбира иднина на подрачјето на планскиот документ без имплементација на планираните активности од планскиот документ, односно продолжување на актуелната состојба онаква каква што е сега во моментот.

Во конкретниот случај, доколку не се донесе Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, се очекува да продолжат следните трендови:

- Просторот и понатаму ќе претставува земјиште со помала економска вредност, кое нема да има намена, односно и понатаму ќе остане неизградено земјиште;
- Социо- економскиот статус на населението во општина Струга ќе стагнира, односно ќе биде непроменет со тренд на опаѓање во времето на рецесија и понатамошно немање на така очекуваните инвестиции;
- Невработеноста ќе расте;
- Миграцијата село- град- странство ќе се зголемува;
- Сите поволности што ги има и нуди предметната локација (нејзината местоположба, микроклиматските карактеристики и сообраќајната поврзаност) ќе останат неискористени за побрз урбан развој. Можна е и појава на диспропорција со пошироката околина каде исто така, се планира изградба на нови и современи населби;
- Можност за појава на неконтролирана изградба на стопански објекти и со несоодветни дејности, што може да доведе до нарушување на квалитетот на медиумите на животната средина и загрозување на човековото здравје.

5. ЦЕЛИ НА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ.

Во рамки на националната правна рамка, земени се целите одредени во следните национални документи релевантни за планскиот документ:

- ✓ Втор национален еколошки акционен план на РМ (2006);
- ✓ Национална стратегија за одржлив развој;
- ✓ Просторен план на РМ (2004);
- ✓ Закон за животна средина (Сл. весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10,124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и Сл. весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22);
- ✓ Закон за заштита на природата (Сл. весник на РМ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16, 113/18 и Сл. весник на РСМ бр. 151/21);
- ✓ Закон за управување со отпад (Сл. весник на РСМ бр. 216/21);
- ✓ Закон за квалитет на амбиентен воздух (Сл. весник на РМ бр.100/12- пречистен текст, 163/13, 10/15, 146/15 и Сл. весник на РСМ бр.151/21);
- ✓ Закон за заштита од бучава во животната средина (Сл. весник на РМ бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13, 146/15 и Сл. весник на РСМ бр.151/21);
- ✓ Закон за водите (Сл. весник на РМ бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15, 52/16 и Сл. весник на РСМ бр.151/21);
- ✓ Закон за спроведување на просторен план на РМ (Сл. весник на РМ бр. 39/04);
- ✓ Закон за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр. 32/20 и Сл. весник на РСМ бр. 111/23);
- ✓ Закон за градење (Сл. весник на РМ бр.70/13- пречистен текст, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и Сл. весник на РСМ бр. 244/19, 18/20, 279/20, 227/22 и 111/23);
- ✓ Закон за јавна чистота (Сл. весник на РМ бр.130/10- пречистен текст, 23/11, 53/11, 80/12, 163/13, 44/15, 147/15, 31/16 и Сл. весник на РСМ бр. 122/21);
- ✓ Закон за комуналните дејности (Сл. весник на РМ бр. 95/12, 163/13, 42/14, 44/15, 147/15, 31/16, 64/18 и Сл. весник на РСМ бр.302/20);
- ✓ Закон за енергетика (Сл. весник на РМ бр. 96/18 и Сл. весник на РСМ бр.236/22, 134/24 и 147/24);
- ✓ Закон за воздухопловство (Сл. весник на РСМ бр.14/24)
- ✓ Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020);
- ✓ Национален план за управување со отпад (2009 - 2015);
- ✓ Студија за состојбата со биолошката разновидност во Република Македонија (Прв национален извештај) 2003;
- ✓ Стратегија и Акционен план за заштита на биолошката разновидност на Република Македонија (2004);
- ✓ Закон за заштита и благосостојба на животните (Сл. весник на РМ бр.149/14 и 149/15);

- ✓ Закон за заштита на растенијата (Сл. весник на РМ бр. 25/98 и 6/00);
- ✓ Закон за ратификација на Конвенцијата за биолошка разновидност (Рио, 1992) (Сл. весник на РМ бр. 54/97);
- ✓ Закон за заштита на културното наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и Сл. весник на РСМ бр.20/19);
- ✓ Закон за шумите (Сл. весник на РМ бр. 64/09, 24/11, 53/11, 25/13, 79/13, 147/13, 43/14, 160/14, 33/15, 44/15, 147/15, 07/16, 39/16 и Сл. весник на РСМ бр. 274/22);
- ✓ Закон за пасиштата (Сл. весник на РМ бр. 3/98, 101/00, 89/08, 105/09, 42/10, 116/10, 164/13, 193/15, 215/15 и Сл. весник на РСМ бр.110/21);
- ✓ Закон за земјоделско земјиште (Сл. весник на РМ бр. 135/07, 18/11, 148/11, 95/12, 79/13, 87/13, 106/13, 164/13, 39/14, 130/14, 166/14, 72/15, 98/15, 154/15, 215/15, 07/16, 39/16 и Сл. весник на РСМ бр.161/19, 178/21 и 91/23);
- ✓ Правилник за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ, бр. 225/20- пречистен текст, 219/21 и 104/22);
- ✓ Правилник за максимално дозволените концентрации и количества и за други штетни материи што може да се испуштат во воздухот од одделни извори на загадување (Сл. Весник на СРМ, бр. 3/90);
- ✓ Правилник за класификација на објектите што со испуштање на штетни материи можат да го загадат воздухот во населените места и формирање на зони за санитарна заштита (Сл. лист на СФРЈ бр. 13/76);
- ✓ Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија на испуштањето на отпадните води по нивното прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл. весник на РМ бр. 81/11);
- ✓ Национална стратегија за одржлив развој во Република Македонија (2009-2030);
- ✓ Закон за снабдување со вода за пиење и одведување на урбани отпадни води (Сл. весник на РМ бр.68/04, 28/06, 103/08, 17/11, 54/11, 163/13, 10/15, 147/15, 31/16 и Сл. весник на РСМ бр.21/21);
- ✓ Законот за спроведување на Просторен план на Република Македонија (Сл. весник на РМ бр. 39/04);
- ✓ Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.93/12- пречистен текст, 41/14, 71/16, 106/16, 83/18 и Сл. весник на РСМ бр. 215/21).

Меѓународна правна рамка:

- ✓ Кјото Протокол, 11 декември 1997;
- ✓ Јоханесбуршка декларација за одржлив развој, септември 2002;
- ✓ Европска перспектива за просторен развој, мај 1999;
- ✓ Рио Декларација за животна средина и развој, јуни 1992;
- ✓ Архуска конвенција, 25 јуни 1998 година;
- ✓ Директива на ЕУ за зачувување на природните живеалишта и на дивата фауна и флора (92/43/ЕЕЦ);
- ✓ Директива на ЕУ за зачувување за дивите птици (79/409/ЕЕЦ);

- ✓ Рамковна директива за вода (2000/60 /ЕЦ);
- ✓ Директива за нитрати (91/676/ЕЕЦ);
- ✓ Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕЦ);
- ✓ Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕЦ);
- ✓ Рамковна директива за бучава (2002/49/ЕЦ);
- ✓ Директива за оценка на влијанието врз животната средина (85/337/ЕЕЦ);
- ✓ Директива за стратегиска оценка на животна средина (2001/42/ЕЦ);
- ✓ Европска Програма за климатски промени, јуни 2000;
- ✓ ЕУ Политика за рурален развој, 2000;
- ✓ ЕУ Шестиот Акционен План за животна средина.

Во рамки на секундарното законодавство, земени се предвид сите постоечки подзаконски акти, релевантни за тематиките опфатени со горенаведените законски акти. Во делот на имплементација на постапката за стратегиска оцена на животната средина дадена во Глава X од Законот за животна средина, следните подзаконски акти се консултирани при подготовката на овој Извештај и спроведувањето на самата процедура за стратегиска оценка на предметниот плански документ:

- ✓ Уредба за стратегии, планови и програми вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето (Сл. весник на РМ бр.153/07 и 45/11);
- ✓ Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуки дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето (Сл. весник на РМ бр.144/07);
- ✓ Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. весник на РМ бр.153/07);
- ✓ Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина (Сл. весник на РМ бр.147/08 и 45/11).

6. ВЕРОЈАТНИ ЗНАЧАЈНИ ВЛИЈАНИЈА ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Согласно упатствата дадени во Уредбата за содржината на извештајот за стратегиска оцена, извршена е анализа на влијанијата од имплементацијата на предвидениот плански документ. При тоа земени се предвид сите релевантни влијанија и нивните карактеристики: секундарни, кумулативни, синергистички, потоа краткорочни, среднорочни и долгорочни, трајни и привремени, позитивни и негативни.

Анализата подразбира разгледување на влијанијата на планскиот документ како целина и во поширок обем, од глобален, стратегиски аспект, без при тоа, да се разгледуваат поединечните проектни содржини опфатени со планскиот документ.

Пред изградба на поединечните проекти/ објекти, кои влегуваат во состав на Урбанистичкиот проект за инфраструктура, ќе се пристапи кон подетална анализа на можните влијанија врз животната средина во конструктивна, оперативна и постоперативна фаза, согласно глава XI од Законот за животна средина (Сл. весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10,124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и Сл. весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22)- Барања за изработка на Оцена на влијанието врз животната средина на одредени проекти или согласно член 24 од истиот Закон.

Гледано во целина, при имплементацијата на Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, се очекуваат позитивни влијанија врз социо- економскиот развој на општината и пошироко, како што се:

- Подобрување на бизнис климата;
- Отворање на нови работни места;
- Зголемување на доходот по глава на жител и стапката на економски раст;
- Зголемување на нивото на животен стандард, користејќи ги притоа предностите што ги нуди местоположбата на предметната локација -добрите комуникациски врски и близината до градското подрачје.

Реализацијата на УП за инфраструктура за измени и дополнувања на ГУП и ДУП (обединета постапка), би требало да предизвика позитивни импулси и ефекти врз целото непосредно окружување од аспект на повисока организација, инфраструктурна опременост и уреденост на просторот и се разбира економски ефекти манифестирани преку привлекување на нова работна сила и вработување, доколку е базирана врз принципите на одржлив развој и се одликува со максимално почитување и вградување на нормативите и стандарди за заштита на животна средина.

6.1. Влијание врз население и човеково здравје

Имплементацијата на Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, позитивно ќе влијае врз демографскиот развој. Влијанијата ќе

бидат позитивни и долгорочни, затоа што етаблирањето на просторот ќе понуди нови инвестиции, а со тоа и нови работни места за околното население, подобра социо- економска клима, зголемување на животниот стандард.

Во однос на човековото здравје на околното население, можно е да се очекуваат значителни влијанија заради видот и природата на проектните содржини (домување и престој, деловни и комерцијални намени, зеленило, рекреација и меморијални простори и инфраструктура), кои, генерално гледано, не спаѓаат во групата на големи и директни загадувачи на животната средина и човековото здравје.

Во прилог на заштитата на животната средина и човековото здравје одат и предвидените плански решенија за сообраќајната и комуналната инфраструктура. Со тоа, можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површински и подземни води и воздух) ќе се сведе на минимум, а со самото тоа и можноста за загрозување на човековото здравје.

Во текот на изградбата на поединечните деловни и инфраструктурни објекти, предвидени со овој урбанистички план, се очекуваат времени и локални влијанија во смисла на директни афектирања врз човековото здравје, како резултат на појавата на бучава, вибрации, емисии во воздухот од возилата, прашина итн. Нивниот интензитет и обем детално ќе биде анализиран со изработка на соодветните студии за оцена на влијанието на проектите врз животната средина или елаборатите за заштита на животната средина.

6.2. Влијанија врз социо- економска состојба

Имплементацијата на Измена и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, позитивно ќе влијае врз социо- економската состојба на населението. Со реализацијата на Урбанистичкиот проект за инфраструктура и понатаму со негово непречено функционирање и реализација на зацртаните плански содржини ќе дојде до зголемено ангажирање на нова работна сила која ќе се манифестира преку нови вработувања. Со реализација на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП ќе дојде до развој на повеќе дејности, кои ќе придонесат за економски ефекти во овој регион, а исто така ќе дојде до активирање и на останатите дејности непосредно поврзани со изработката и ефектуирањето на урбанистички решенија и тоа: проектирањето, градежништвото, комуналните дејности, трговијата, сообраќајот, занаетчиството, и др.

Многу важен фактор при изработка на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП е согледување на можноста за финансирање за реализација на планската документација како и исплатливоста на инвестирањето во истиот.

При донесување на одлука за изработка на овие измени и дополнувања на ГУП и ДУП токму овој фактор беше и пресуден. Заинтересираност за градба има од потенцијални инвеститори

за ново планираните објекти. Веднаш по усвојување на планот може да се започне со градба со што ќе се соберат средства и за реализација на сообраќајници.

Самата заинтересираност на потенцијални инвеститори зборува за исплатливоста на изработка на оваа планска документација.

Заради тоа просторниот развој треба да се насочи кон економско издржано решение во областа на сообраќајот, инфраструктурата, намената на просторот и системот на градба.

Имплементацијата на ГУП и ДУП (измена и дополна) ќе овозможи отпочнување на инвестиции, кои брзо ќе се рефлектираат врз зголемување на економскиот приход, што ќе придонесе за унапредување на локалната и на националната економија и ќе го стимулираат извозот.

6.3. Влијанија врз квалитет на амбиентниот воздух

Од имплементацијата на Измените и дополнувањата на Генералниот урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Деталниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, не се очекуваат особено значајни влијанија врз квалитетот на воздухот.

По имплементација на Измените и дополнувањата на Генералниот урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Деталниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, со новите намени кои се предвидени, треба да се напомене дека во рамките на планскиот опфат се очекува зголемена фреквенција на возила кои ќе вршат достава на градежни материјали, стока и транспорт на работна сила во и надвор од опфатот.

Различните типови на возила, опрема и градежна механизација кои ќе се користат при изградба на планираните објекти претставуваат мобилни извори на емисии на загадувачки материи од кои најкарактеристични се: NOx, CO, PM 10, јагленоводороди, сулфур, олово, бензен и други ароматски јагленоводороди кои претставуваат директен и индиректен ризик на човековото здравје и животната средина. Користењето на обновливите извори на енергија мора да бидат императив во исполнувањето на целите на планот и идните проекти.

Фазата на градба и доградба на комунална инфраструктура ќе има влијание врз квалитетот на воздухот преку зголемената фреквенција на возила и градежни активности (можна е појава на прашина како фугитивна емисија од најситните честички на земја). Овие влијанија ќе бидат краткорочни.

Сепак, предвидените плански решенија за сообраќајната инфраструктура со обезбедување на заштитно зеленило и хортикултурно уредување во рамките на планскиот опфат, преставуваат основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во опфатот и во поширокото подрачје.

Специфичните значајни влијанија врз квалитетот на воздухот ќе се предвидат за секоја посебна активност/проект, која ќе се спроведува во рамките на урбанистичкиот плански опфат и секако ќе добијат и соодветен третман со мерки за намалување или елиминирање на истите.

6.4. Влијание врз квалитет на површински и подземни води

Имплементацијата на Измените и дополнувањата на Генералниот урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Деталниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, ќе наметне потреба од идентификување на изворите на емисии во површинските и подземните води.

Еден од основните приоритети во заштитата на животната средина е заштита на површинските и подземните води. За таа цел потребно е изградба на канализациони системи за прифаќање на отпадните води, нивно доведување во пречистителна станица и испуштање во најблискиот реципиент, по доведување на квалитетот на водата до потребниот степен.

Проектирањето и изведувањето на канализациониот систем ќе се врши по важечките прописи и стандарди за изградба на соодветните видливи објекти.

Со имплементацијата на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП за блок 4 УЕ11- Струга не се очекуваат значителни влијанија врз површинските и подземните води.

За да се заштитат подземните и површинските води од загадување со отпадни води потребно е:

- Изградба на сепарационен канализационен систем во рамките на ГУП;
- Запазување на принципот на заштита на квалитетот на водите на самите изворишта на загадување. Отпадните води пред да се испуштат во реципиентот мора да бидат подложени на третман на пречистување, односно да бидат доведени до квалитет согласно Уредбата за класификација на водите.

Нарушување на квалитетот на површинските и подземните води може да биде резултат и од неправилно управување со отпад, како и складирањето и ракувањето со хемикалии, горива, масла, масти, суровини и др. во рамките на планскиот опфат.

6.5. Влијание врз почва

Со имплементација на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП ќе се оствари рационално користење на земјиштето, кое ќе ефектуира со погоре споменатите бенефити.

Не се очекуваат значителни негативни влијанија врз почвата како резултат на имплементација на урбанистичката документација, имајќи ги предвид добро компонираните плански решенија за комуналната инфраструктура од аспект на соодветно управување со отпадните

води и отпадот генериран во овој плански опфат. Со овие решенија, генерално се дава можност корисниците на објектите да ги остваруваат своите дејности и активности и притоа, со доследно спроведување на законските обврски да спречат било какво загадување на почвата во самиот плански опфат и надвор од него.

Индиректното негативно влијание врз квалитетот на почвата како резултат на издувните гасови од возилата и емисиите во воздух од стопанските капацитети во разгледуваниот плански опфат во секоја урбана единица поединечно, иако долготрајни, се проценуваат како не многу значајни, со оглед на предвидените заштитни зелени зони покрај планираните сообраќајници и во рамките на парцелите на објектите и природата на самите стопански капацитети кои не спаѓаат во групата на големи загадувачи на животната средина.

6.6. Влијание поврзано со управување со отпад

Влијанијата врз животната средина, предизвикани од управувањето со отпад, потекнуваат од несоодветно управување со комуналниот и индустрискиот отпад, во период на конструктивната и оперативната фаза од функционирањето на објектите опфатени со планскиот опфат. Овие влијанија може да бидат значителни и да го нарушат квалитетот на сите медиуми на животната средина, а во однос на времетраењето се долгорочни бидејќи објектите во планскиот опфат ќе постојат подолг временски период на предметната локација.

Согласно планските документи се планира отпадот што ќе се продуцира од работните активности во овој плански опфат, да се собира и превзема од Јавното комунално претпријатие. Ваквиот начин на управување со отпадот ќе ги намали или елиминира можните влијанија на отпадните материи врз медиумите на животната средина.

Градежните работи за доградба и изградба на објектите кои се во рамките на планскиот опфат, довод на електрична енергија, водоснабдување и одведување на отпадни води на предметната локација, ќе претставуваат извори на отпад.

Согласно законската регулатива, создавачите на опасниот индустриски отпад и друг опасен отпад се должни да ги преземат сите мерки за заштита на животната средина. Ова ќе биде предмет во понатамошната фаза на оценување и наложување соодветни мерки при изработката на деталните урбанистички планови за секој урбан блок поодделно, како и на студиите за оцена на влијанието на проектот врз животната средина или елаборатите за заштита на животната средина за секој од деловните субјекти поодделно во рамките на ДУП.

6.7. Влијание од бучава

При реализација на конструктивната и оперативната фаза, односно во време на целосна реализација на овој плански документ се очекува појава на зголемена бучава. Како извори на бучава ќе се јават транспортните средства кои ќе ги опслужуваат производните капацитети и останатите објекти, поединечно во секој урбан блок, а исто така и превозните средства за

транспорт на вработените во и надвор од планскиот опфат. Извори на бучава може да бидат индустриските капацитети во рамките на планскиот опфат за време на нивното работење.

Особено бучавата ќе биде зголемена во фазата на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот опфат и реализацијата на секој поединечен проект од фаза на поставување на инфраструктурна мрежа, до изградба на самиот објект.

Во исто време се очекува зголемена бучава од изведбата и оперирањето на секој посебен проект/активност во рамките на планскиот опфат, што ќе се решава со мерки предвидени за намалување на можните влијанија во детелните урбанистички планови или подоцна во студиите за оцена на влијанијата врз животната средина или елаборатите за заштита на животната средина.

Со оглед на планираната намена на просторот во рамките на планскиот опфат, каде само по себе бучавата е зголемена (заради близина на постојните и новоформираните сообраќајници), не се очекува дека бучавата ќе биде значаен фактор во нарушувањето на квалитетот на животната средина на глобално ниво. Во однос на времетраењето, овие влијанија ќе бидат долгорочни и ќе се јавуваат во имплементационио и оперативниот век на имплементација на овој ГУП, во однос на опсег на влијанијата- локални, во однос на траење на дразбата- привремени, додека ефектот ќе биде занемарлив.

Доколку при имплементацијата на Планот се применат мерките, дефинирани во измените и дополнувањата на ГУП и ДУП и понатаму низ постапките за оцена на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат и очекуваните кумулативни ефекти од зголемената бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава и подзаконските акти.

6.8. Влијание врз флора и фауна

При реализација на Измените и дополнувањата на Генералниот урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детелниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, може да дојде до негативни влијанија врз флората и фауната, која егзистира на предметната локација, но истите нема да бидат значајни.

Предвидените активностите во рамките на планскиот опфат може да предизвикаат вознемирување на птиците, како и нивно раселување, а исто така да предизвикаат нарушување или уништување на нивните живеалишта. Зголеменото присуство на луѓе и нивните активности ќе доведе до очекувани индиректни влијанија врз флората и фауната. Треба да се земе во предвид и фактот дека овој простор и до сега е урбанизиран и има евидентно присуство на сообраќај по улиците и патиштата.

Заради деградирање на живеалиштата и прекинување на ареалите на движење, се очекува раселување на дел од животинскиот свет во околниот предел со исти особености. Динамиката

на ваквите влијанија ќе зависи од динамиката на реализирање на Генералниот урбанистичкиот план. Негативните влијанија ќе бидат локални и не се очекува да бидат значителни. Конкретни мерки дадени за поединечен регион од планскиот опфат со што ќе бидат детално обработени сите негативни влијанија поединечно врз живите организми кои се наоѓаат тука, ќе бидат предложени преку изработка на студии за оцена на влијание врз животната средина или елаборати за заштита на животната средина.

Во пределот кој се наоѓа во рамките на планскиот опфат не се евидентирани карактеристични видови од флора и фауна, ендемични и загрозени видови, како и карактеристични природни живеалишта кои би биле директно загрозени со имплементација на планската документација. Динамиката на влијанијата ќе зависат од динамиката на реализирање на ГУП, односно со динамиката на реализација на идните детални урбанистички планови.

6.9. Влијание врз предел

Имплементацијата на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојното опкружување и ќе делува како една осмислена, урбанизирана, целина во која, покрај планираните објекти се планирани зелени површини со богато хортикултурно уредување.

6.10. Влијание врз материјални добра

Од анализата на постојната состојба, може да се заклучи дека во рамките на планскиот опфат и степенот на реализација на постојниот ГУП, констатирано е дека најголемиот дел е реализиран во урбаните единици за кои се изработени и Детални урбанистички планови и не се евидентирани значајни материјални добра. Изградбата на предвидените објектите во рамките на овој плански документ ќе има долгорочни позитивни влијанија врз материјалните придобивки кои се во непосредна близина на планскиот опфат. Истите ќе добијат поголемо значење заради полесната достапност до нив, како и зголемување на функционалноста на нивната намена.

Изработката на овој плански документ е извршена со максимално почитување на веќе создадените вредности. Неговата имплементација ќе има позитивно влијание врз материјалните добра заради добрата компонираност меѓу планираните и постојните содржини во рамките на секоја урбана единица и планскиот опфат во целост.

Исто така и сообраќајниците, кои ги исполнуваат своите основни намери и цели, со имплементација на овој план, ќе добијат поголемо значење и функционалност заради можноста за брза и лесна транспортна комуникација со околината и пошироко.

6.11. Влијание врз културно и историско наследство

Во рамките на планскиот опфат за измена и дополна на ГУП и ДУП не се евидентирани градби од културно историско значење, односно споменички целини како и градби од културно историско значење.

Планскиот документ нема да има влијание врз културното и историското наследство.

Од таа причина, при спроведување на проектот не се очекуваат влијанија врз културното археолошко наследство. Сепак, во случај ако при реализација на земјените градежни работи при изградба и доградба се утврди постоење на артефакти или се појават индиции дека на локацијата се наоѓа потенцијално археолошко добро, градежните работи ќе бидат запрени и навремено ќе биде известена Управата за културно наследство при Министерството за култура.

6.12. Влијание од несреќи и хаварии

Мерки за заштита од пожар на објектите

Со цел да се избегнат ризиците од појава на пожар се препорачува изработка на План за управување со пожар, во кој ќе бидат вклучени ризиците од појава на пожар во конструктивната, оперативната и постоперативната фаза и ќе бидат предложени мерки за минимизирање на евентуалните појави и ризици од пожар, што ќе даде голем придонес кон зачувување на животната средина.

Во овој План треба да се дадат предлог мерки за спречување на појава на пожар и треба да вклучи обука на работниците кои ќе ја инсталираат опремата и ќе вршат нејзино одржување и поправка на евентуални дефекти, за ризиците и начинот на минимизирање на ризиците за појава на пожар. Со овој План би се минимизирале евентуалните појави и ризици од пожар, што ќе даде голем придонес кон зачувување на животната средина.

Заштита од природни непогоди

Генерално, секој ризик од некое случување што носи опасност може да се дефинира преку обемот, големината на оштетувањето што може да се предизвика со тоа случување, помножено со веројатноста на неговата појава. Оттука технолошкиот ризик се базира на опасноста- обемот на оштетувањето од неконтролирано, интензивно дејствување на опасни материјали со кои се работи за објекти врз живиот свет и материјалните добра и на можноста до тоа неконтролирано опасно дејствување воопшто да дојде.

Посебна важност за проценувањето на технолошките ризици има разгледувањето на сценарија за можни катастрофи и инциденти. За таа цел за одредени случаи може да се користи едноставен научен пристап, додека во други случаи за тоа е потребен сложен математички и научен апарат како во софтверски, така и во хардверски поглед.

Следниот чекор за дефинирањето на ризиците се состои во групирањето на материјалите, кои се појавуваат во процесот на функционирање на објектот, во соодветни групи според нивните релевантни особини. Едно од можните групирања е следново:

- запалливи- не отровни;
- отровни- не испарливи;
- запалливи- експлозивни; и

- отровни- испарливи.

Јасно е дека резултатите од претходната фаза на дефинирање на заштитата од катастрофи, даваат извонредно корисни информации за тоа што е превентивно направено за да се намали ризикот од катастрофи и за тоа што треба понатаму да се стори во таа насока. Користејќи ги тие информации по методолошка постапка на заштита од катастрофи треба да се пристапи кон проектирање на соодветни мерки во основните и изведбени проекти, при што треба да се има на ум дека тоа е континуиран процес и дека треба постојано да се подобрува сигурноста при користењето на технолошките постројки, односно да се намалува технолошкиот ризик.

Согласно Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.93/12- пречистен текст, 41/14, 71/16, 106/16, 83/18 и Сл. весник на РСМ бр. 215/21) член 93, заради заштита и спасување на луѓето и материјалните добра од природни непогоди, епидемии, епизооти, епифитотии и други несреќи се формираат единици и штабови за заштита и спасување.

Просторните сили за заштита и спасување во услови на природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи се употребуваат од страна на општината во која се настанати природните непогоди и други несреќи.

Во услови кога општините не можат да ги отстранат последиците од природните непогоди, по барање на градоначалникот на општината во која тие се настанати, со одлука на директорот на Дирекцијата се употребуваат републичките сили за заштита и спасување.

6.13. Прекугранично влијание

Имплементацијата на Измените и дополнувањата на Генералниот урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Деталниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга и оперативните активности на предвидените дејности, нема да предизвикаат прекугранични влијанија.

7. ПРЕДВИДЕНИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА, НАМАЛУВАЊЕ И НЕУТРАЛИЗИРАЊЕ НА НЕГАТИВНИТЕ ВЛИЈАНИЈА

Идентификуваните влијанија врз специфичните медиуми и области на животната средина ќе бидат неутрализирани или намалени доколку бидат доследно почитувани и имплементирани одредбите на Законот за животна средина и другите вертикални закони за секој медиум или област соодветно, како и другите законски одредби применливи за идентификуваните влијанија.

Нарушувањето на природните процеси во животната средина се јавува како последица на нерационалното искористување на природните ресурси и животниот простор, деградирање на почвените површини под дејство на природниот или антропогениот фактор, пренамена на земјоделско земјиште со висока бонитетна класа за непродуктивни или помалку продуктивни цели, примена на застарени производствени технологии итн.

Втор ред на заштита на животната средина се постигнува со мерките за контрола. Подобра контрола и висок степен на заштита на животната средина ќе се постигне со успешна имплементација на системот на заштита преку подготвување на студија за оцена на влијанието врз животната средина или елаборат за заштита на животната средина за планираниот објект на оваа локација.

7.1. Мерки за намалување на влијанието врз население и човеково здравје

Имплементацијата на планскиот документ се очекува, од социо- економски аспект, позитивно да влијанија врз населението од околината и пошироко.

Мерките за заштита на човековото здравје се вградени во добро компонираните плански решенија на овие измени и дополнувања на ГУП. Доследното спроведување на овие плански решенија за сообраќајната и комуналната инфраструктура (изградба на водоводна и канализациона мрежа, управување со отпад, заштитно зеленило и хортикултурно уредување) ќе доведе можноста за загадување на медиумите на животната средина (почва, површински и подземни води и воздух) да биде сведена на минимум, што ќе биде доволна гаранција за директа и индиректна заштита на човековото здравје.

Примената на сите предложени мерки, дадени во сите фази на планирање и процесот на изведба на објектите планирани во рамките на опфатот, ќе овозможи елиминирање на евентуалните негативни влијанија врз животната средина, кои може да се рефлектираат на директен или индиректен начин врз здравјето на луѓето.

7.2. Мерки за намалување на влијанието врз социо- економска состојба

Имплементацијата на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП позитивно ќе влијае на социо- економската состојба, затоа не се препорачуваат мерки за заштита.

7.3. Мерки за намалување на влијанието врз квалитет на амбиентен воздух

При имплементација на Измените и дополнувањата на Генералниот урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Деталниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, мерките за намалување на влијанието врз квалитетот на амбиенталниот воздух се во насока на намалување на емисија на гасови од превозните средства со употреба на еколошки горива што претставува приоритет за зачувување на животната средина. Со придржување и почитување на законските обврски, ќе се избегнат или намалат влијанијата предизвикани од овој вид извори на загадување на воздухот.

За намалување на влијанието врз амбиентниот воздух ќе придонесе и употребата на природен гас, како енергенс, или користење на горива со низок процент на сулфур и примена на технички решенија, кои ќе овозможат брзо и ефикасно согорување, како и зафаќање и филтрирање на евентуалните емисии. Секако, користењето на алтернативни извори на енергија претставува исто превентивна мерка која води кон повисок степен на заштита.

Други мерки кои треба да се преземат за намалување на можните емисии во воздухот во фаза на изградба на објектите од опфатот се:

- Сите работници, кои ќе бидат потенцијално изложени на емисии на прашина да имаат маски;
- Материјалите кои се исталожени на теренот ќе бидат одблизу мониторирани за можни емисии на прашина и ако е потребно тие ќе бидат покриени или третирани со супресор за прашина;
- Моторите ќе бидат исклучени кога не се во употреба;
- Купиштата земја (од ископините) ќе бидат лоцирани далеку од сензитивните рецептори каде што е возможно;
- Сите возила ќе бидат соодветно одржувани за да се редуцираат воздушните емисии;
- Ако се доставуваат земјени материјали, тие ќе бидат во вреќи или соодветно складирани за да може да бидат покриени;
- Сите возила кои носат материјал кој може да диспергира за време на превозот, ќе бидат покриени;
- Ќе се применуваат незагадувачки дејности во зоната;
- Ќе се применуваат најдобри достапни техники при планирање и изградба на предвидените објекти во рамките на опфатот;
- Употреба на енергенси од обновливи извори на енергија, искористување на сончевата енергија и природен гас;
- Ќе се применуваат современи технолошки решенија; и
- Ќе се подигаат и оформуваат заштитни зелени појаси околу планскиот опфат.

Во однос на мерките кои се однесуваат на самата локација на планскиот опфат и сообраќајниците со кои се граничи, тие се вградени во сообраќајните плански решенија за формирање на заштитен зелен појас и хортикултурно уредување на комплексот.

7.4. Мерки за намалување на влијанието врз квалитет на површинските и подземните води

За заштита на површинските и подземните води треба да се преземат мерки во рамките на планскиот опфат каде треба да се почитуваат законските обврски во однос на третманот на технолошките отпадни води, пред тие да бидат испуштани во канализационата мрежа, кое е во надлежност на операторот каде тие се генерираат. Истото се однесува и за управувањето со опасниот отпад.

Останатите мерки се вградени во техничко- технолошките и организациони решенија на планскиот документ (собирање и одведување на фекалните и атмосферските води, собирање и одведување на отпадот).

За намалување на влијанијата, кои може да произлезат од неправилно управување со отпадните води и да предизвикаат загадување на хидролошките единици на локацијата, во планската документација за изградба се препорачува имплементација на следните мерки:

- изградба на сепарациона канализациона мрежа;
- редовна контрола на пречистената вода;
- испуштање на пречистената вода во најблискиот реципиент со квалитет кој нема да ја наруши категоријата на вода на реципиентот;
- третман на атмосферските води во маслофаќач и таложници пред финално испуштање во реципиентот;
- воведување на системи за повторно искористување на водата за различни намени, доколку истите задоволуваат определени критериуми;
- соодветно управување со отпадот;
- правилно чување и складирање на суровини, горива, масла, масти и др.

При управување со отпадните води, треба да се почитуваат одредбите од Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија на испуштањето на отпадните води по нивното прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитните зони (Сл. весник на РМ бр. 81/11).

7.5. Мерки за намалување на влијанието врз почва

Со имплементација на овој ГУП (измена и дополна) не се очекуваат значителни влијанија врз почвата.

Доследната примена на планските решенија од страна на операторите во однос на отпадните води и управувањето со отпад во рамките на планскиот опфат, како и примената на добра пракса при самата изградба на овој комплекс и правилното одржување на заштитниот појас во текот на експлоатацијата, ќе бидат доволна гаранција, евентуалните негативни влијанија врз почвата (загадување и ерозија) да бидат сведени на минимум.

Дополнителни мерки не се потребни.

7.6. Мерки за намалување на влијанието поврзани со управување со отпад

Согласно член 7 од Законот за управување со отпадот (Сл. весник на РСМ бр. 216/21), создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад на местото на создавање или да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето. При управување со отпадот по претходно извршената селекција, отпадот треба да биде преработен по пат на рециклирање и повторно употребен или искористен како извор на енергија.

Мерките за намалување на влијанијата од создадениот отпад се однесуваат на доследното исполнување на законските обврски за управувањето со отпадот, посебно на опасност отпад кои се во надлежност на операторот каде тој се создава.

Останатите мерки се вградени во техничките и организациони решенија на планскиот документ- собирање и одведување на неопасниот отпад на соодветната депонија. Се препорачува селектирање на комуналниот отпад (хартија, пластични шишиња, електричен и електронски отпад итн.).

Цврстиот отпад, кој нема употребна вредност да се одлага на санитарната локална депонија, а собирањето и транспортот да се реализира преку Јавното комунално претпријатие.

Отпадот, кој има употребна вредност да се предава на овластени управувачи со отпад, да се реупотребува и рециклира.

Во случај на излевање на масло, на околното земјиште, земјата каде што би се излеало маслото да биде отстранета, а потоа соодветно дислоцирана, согласно позитивните правни прописи од областа на управување со отпадот.

Доследно исполнување на националната законска регулатива во поглед на управување со отпадот од страна на операторите на рекреативниот комплекс.

7.7. Мерки за намалување на влијанието од бучава

Објектите кои се планирани да бидат дел од планскиот опфат, треба да планираат вклучување на технологии и техники кои ќе придонесат за намалување на интензитетот на бучава, односно истите да бидат во согласност со дозволените прагови на бучава, согласно законските прописи и подзаконските акти кои произлегуваат од Законот за бучава.

Проблемот со намалување на бучавата во вакви опфати треба да се решава со формирање на заштитни зелени појаси и засадување и уредување на просторот со хортикултурни насади во самата локација. Ако при имплементација на планскиот документ се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки за заштита од бучава тие во понатамошниот период се препорачува да се спроведат.

Влијанијата од бучава во конструктивната фаза на градба во планскиот опфат ќе бидат краткотрајни и ограничени на времетраењето на самата фаза. Потребно е инвеститорите да ги почитуваат рокови за градба дадени од надлежниот орган.

Потенцијални специфичните влијанија може да се контролираат преку мерките предвидени во елаборатите за заштита на животна средина, односно мерки во согласност и поставени од страна на надлежниот орган, општина Струга, додека спречувањето на евентуални вакви влијанија може да се направи само со внимателно одредување на компатибилни намени во рамките на планскиот опфат.

Дополнително, како мерка за контрола и мониторинг на бучавата, потребно е имплементирање на одредбите од Законот за заштита од бучава во животна средина преку подготовка на стратешка карта за бучава и класификација на територијата на општината според степенот на заштита од бучава.

7.8. Мерки за намалување на влијанието врз флора и фауна

Доколку со имплементацијата на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП се применат сите предвидени мерки за заштита и управување со просторот, отпадните води, отпад, бучава и др., ќе се намалат или евентуално ќе се спречат негативните влијанија врз флората и фауната. За намалување на влијанијата од етаблирање на зоната врз видовите од флората и фауната, се препорачува разгледување на мерки во постапката на оцена на влијанијата од секој поединечен проект, како и од секоја поединечна инфраструктурна активност, планирана во планскиот опфат.

Изградбата на зелените површини и хортикултурното уредување ќе придонесат да се воспостават реверзибилните природни процеси. Се препорачува озеленување на површините со автохтони видови, карактеристични за поширокото подрачје.

Ако за време на спроведување на планската документација се идентификуваат влијанија врз флората и фауната од значење за биолошката разновидност на државата, а кои не биле земени во предвид при изработката на СОЖС поради недостаток на информации, дополнително ќе се предвидат мерки заради обезбедување на реверзибилност на видовите и живеалиштата.

7.9. Мерки за намалување на влијанието врз предел

Имплементацијата на ГУП и ДУП (измена и дополна) ќе има позитивно влијание на пределот од аспект на пејзажна и функционална компонираност со постојната инфраструктура (сообраќајна и комунална) и ќе делува како една урбанизирана целина.

За вклопување на просторот во околниот амбиент, се препорачува изградба на зелен појас од автохтони растенија (согласно препораките дефинирани во планската документација) и висина на објектите, која нема да доминира во просторот.

Предвидените активности во планската документација за изградба на комплексот, вклучуваат обезбедување на заштитни појаси во поглед на комплексната заштита на просторот, особено кај сообраќајниците, што е од витален интерес за заштита, унапредување и адекватно користење на природните предели, амбиентите и пејзажите во просторот. Сите овие активности ќе бидат во насока на зачувување и збогатување на амбиентните и естетските потенцијали на просторот.

7.10. Мерки за намалување на влијанието врз материјални придобивки

Влијанијата врз материјалните добра на локацијата на планскиот опфат може да се оценат како позитивни, затоа не се предвидуваат мерки за намалување на влијанијата.

7.11. Мерки за намалување на влијанието врз културно и историско наследство

При изработка на планска документација од пониско ниво, треба да се утврди точната позиција на утврдениот локалитет со културно наследство и во таа смисла да се применат плански мерки за заштита на недвижното културно наследство.

7.12. Мерки за намалување на влијанија од несреќи и хаварии

При реализација и отпочнување со работа на објектите предвиден на локацијата како можни несреќи и хаварии кои можат да се случат се следниве: пожари, експлозии, контаминација на воздухот и водата, хемиски загадувања и други причини кои можат да доведат до загрозеност на човекот, материјалните добра и еколошката загрозеност на просторот.

За избегнување на овие катастрофи и намалување на последиците се преземаат одредени методолошки постапки за планирање на просторот од аспект за заштита:

- одржување на опремата и инсталациите за сигурност при користење на опасни материјали во разни технолошки процеси;
- оценка на состојбите на природните компоненти на животната средина и степенот на загрозеност од појава на технички катастрофи;
- анализа на меѓусебна зависност на природните услови и постојните технолошки системи;
- заштита на животна средина од емисија на опасни материи;
- заштита од пожар и експлозија;
- вградување на сите заштитни мерки предвидени со елаборати за заштита како составен дел на проекти за одделни објекти;
- правилно димензионирање на сообраќајници и тротоари;
- едукација на население за заштита од евентуални технички катастрофи;
- заштитен појас на сообраќајници од повисок ранг.

Системот за заштита и спасување го организираат и спроведуваат државните органи, органите на државната управа, органите на единиците на локалната самоуправа, јавните претпријатија, јавните установи и служби, трговски друштва, здруженија на граѓани, граѓаните и силите за заштита и спасување на начин уреден со Закон за заштита и спасување.

Планираните мерки за заштита и спасување се во согласност со Законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.93/12- пречистен текст, 41/14, 71/16, 106/16, 83/18 и Сл. весник на РСМ бр. 215/21) и Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување при планирање на и уредување на просторот и населбите, во проектите и при изведба на објектите, како и учество во технички преглед (Сл. весник на РМ бр.105/05).

Системот за заштита и спасување се остварува преку:

- Набљудување, откривање, следење и проучување на можните опасности;
- Ублажување и спречување на настанување на можните опасности;
- Известување и предупредување за можните опасности и давање упатства за заштита, спасување и помош;
- Едукација и оспособување за заштита, спасување и помош;
- Организирање на силите за заштита и спасување и воспоставување и одржување на другите форми на подготвеност за заштита, спасување и помош;
- Самозаштита, самопомош и заемна помош;
- Мобилизација и активирање на силите и средствата за заштита и спасување;
- Одредување и изведувањена заштитните мерки;
- Спасување и помош;
- Отстранување на последиците од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи, до обезбедување на основните услови за живот;
- Надзор на спроведувањето на заштитата и спасувањето;
- Давање на помош на подрачјата кои претрпеле штети од поголеми размери од природни непогоди, епидемии, епифитотии и други несреќи, а кои искажале потреба за тоа; и
- Примање помош од други држави.

Заради организирано спроведување на заштита и спасувањето, учесниците во системот за заштита и спасување, донесуваат План за заштита и спасување од природни непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи. Планот се изработува врз основа на процена на загрозеност од природни непогоди, епизоотии и епифитотии и други несреќи.
Планот за заштита и спасување содржи превентивни и оперативни мерки, активности и постапки за заштита и спасување. Планот го донесува Советот на општината.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат:

- При планирањето и уредувањето на просторот и населбите;
- Во проектите за објекти и технолошко процеси наменети за складирање, производство и употреба на опасни материи, нафта и нејзините деривати, енергетски гасови, јавниот сообраќај, црна и обоена металургија, како и за јавна, административна, културна, туристичко- угостителска дејност; и
- При изградба на објекти и инфраструктура.

Во функција на уредувањето на просторот задолжително треба да се обезбеди:

- Изградба на објекти отпорни на сеизмчки дејства;
- Регулирање на водотеците и изградба на систем на одбранбени насипи;

- Обезбедување на противпожарни пречки;
- Изградба на објекти за заштита;
- Изградба на потребна инфраструктура.

Мерки за заштита и спасување се:
- Евакуација;
- Засолнување;
- Згрижување на настраданото и загрозено население;
- Радиолошка, хемиска и биолошка заштита;
- Спасување од урнатини;
- Заштита и спасување од поплави;
- Заштита и спасување од пожари;
- Заштита од неексплодирани убојни и експлозивни средства
- Прва медицинска помош;
- Заштита и спасување на животни и растенија и производи од нивно потекло;
- Асанација на теренот.

Други мерки за заштита и спасување што би се појавиле за време и по природните непогоди, епидемии, епизоотии, епифитотии и други несреќи.

Сите објекти на предметната локација се лоцирани така да до истите има непречен пристап за противпожарните возила. Целокупниот сообраќаен систем се состои од сообраќајници кои овозможуваат лесен пристап на противпожарно возило до објектите и непречено движење на пожарните возила.

Заштитата и спасување од пожари, експлозии и опасни материи опфаќа мерки и активности од нормативен, оперативен, организационен, надзорен, технички, образовен, воспитен и пропаганден карактер.

Заштитата и спасување од пожари, експлозии и опасни материи се планира, организира и спроведува во сите објекти и места со превентивни и оперативни мерки.

Превентивни мерки за заштитата и спасување од пожари, експлозии и опасни материи, се активности кои се планираат и спроведуваат со примена на техничките нормативи при проектирање и изградба на објектите.

Оперативните мерки за заштитата и спасување од пожари, експлозии и опасни материи се активности за откривање, спречување на ширење и гасење на пожари и експлозии, утврдување на причините за настанување на пожари и експлозии, како и давање помош при отстранување на последиците предизвикани од пожари , експлозии и опасни материи.

Органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, трговските друштва, јавните претпријатија, установите и службите, се должни да имаат соодветни уреди и

инсталации за заштита од пожари, друга противпожарна опрема, средства за гасење на пожари и противпожарни апарати, според пропишани стандарди.

Од урбанистички аспект противпожарната (ПП) заштита предвидува:
- брз и непречен пристап до градбите;
- градбите се предвидуваат од лесни материјали со помали тежини, со примена на огноотпорни материјали,
- при планирањето е водено сметка за обезбедување на доволни растојанија меѓу градбите,
- со сообраќајното решение и начинот на кој се предвидува изградбата на градбите овозможен е пристап на противпожарно возило од повеќе страни.

Со урбанистичкото решение на овој Урбанистички проект предвидена е надворешна хидрантска мрежа во склад со Правилникот за техничките нормативи за хидрантската мрежа за гаснење на пожари (Сл. весник на РМ бр.26/18).

Внатрешната хидрантска мрежа во објектите ќе се решава во понатамошните фази, при изработка на основни проекти за градбите.

Секундарната сообраќајна улична мрежа од која е опслужена градежната парцела, како и внатрешните сообраќајници, се со доволна ширина и е со задоволувачки осовински притисок, што овозможува непречено и брзо движење на противпожарните возила. Инсталациите, уредите и постројките треба да се изведат на начин да не претставуваат опасност за предизвикување на пожари и експлозии. Просторот е опслужен од Противпожарната единица, која е опремена со противпожарни возила и со обучени лица за дејствување во случај на пожар. Времето на дејствување е помалку од 10 минути.

Предвидената сообраќајна инфраструктура за пристап е со соодветни квалитетни хоризонтални и вертикални елементи на коловозот и овозможува непречена интервенција на противпожарните возила. Падот на улицата е со мали вредности и е погоден за одвивање сообраќај.

Заштита од пожари на самите објекти ќе се обезбеди преку правилен избор на вградениот материјал и применетите конструкции, материјалите што ќе бидат вградени, како и обезбедување на противпожарни пречки.

При изработка на техничката документација за изградба на објектите да се изработи и посебен Елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материи согласно член 70 од законот за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.93/12- пречистен текст, 41/14, 71/16, 106/16, 83/18 и Сл. весник на РСМ бр. 215/21) освен оние кои не ги исполнуваат условите од став 5.

Во случај на воени разурнувања планираната улична мрежа со своите планирани елементи, нејзината поставка, наклоните и широчините на профилите, овозможуваат:

- Брза и непречена евакуација на населението, жителите на населбата;
- Брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- Непречена интервенција во кругот на катастрофата;
- штетите да се сведат на минимум;
- Брза санација на последиците.

За инфраструктурната мрежа не се предвидуваат посебни урбанистички мерки од аспект на заштита од воени разурнувања.

Не се очекува затрупување на улиците со урнатини бидејќи градбите се доволно оддалечени од улиците. Можни се директни воени воздушни удари на инфраструктурната мрежа и нивно оштетување. Другите елементи за заштита од воени разурнувања, да се утврдат со посебниот елаборат за заштита од воени разурнувања, како составен дел на Основниот проект, посебно за секој објект или комплекс од градби.

Се предвидува изградба на засолниште во рамките на секоја градежна парцела за свои потреби, при точно утврдени параметри и нормативни услови за димензионирање на засолништето, што ќе произлезат од идејниот проект за секој поединечен објект или комплекс од градби.

Потребните капацитети на објектите за заштита се определуваат во зависност од површината, видот и намената на инвестициониот објект. Минимум едно засолнишно место се определува на секои:
- 15м² површина за јавни објекти;
- 20м² корисна површина за деловни, занаетчиски и угостителски објекти;
- 30м² корисна површина на школи, градинки и други објекти;
- 45м² корисна површина за станбени објекти и др.

Во мирнодопски период може да дојде до појава на вонредни услови поради елементарни непогоди кои настануваат под дејство на природни сили: земјотрес, поплава, силен ветар, снег, наноси, лавини, лизгање и одронување на терен и слично. Многу од овие опасности можат предвреме да се предвидат, во кој случај можат да се преземат одредени организационо- технички мерки за нивно спречување или намалување на последиците.

Природните појави можат да се јават и како комбинирани појави кај кои причинител е човекот, а последиците се резултат на природни сили (поплави предизвикани со рушење на брани, насочување на метеоролошките појави и предизвикување на вонредни состојби).

Сеизмичките појави, земјотресите, се доминантни природни непогоди кои можат да имаат катастрофални последици врз човекот и природата.

Бидејќи не постои сеизмичка микрореонизација за овој простор меродавна е картата на макросеизмичка реонизација со што природно нестабилните и сеизмички неповолните

терени а тоа се местата каде се сменуваат геолошките формации, треба да се исклучуваат од градежните зафати, а за поголемите инвестициони објекти потребно е извршување на детални инженерско- геолошки и сеизмолошки истражувања на теренот.

Намалување на сеизмичниот ризик и последиците може да се постигне со примена на соодветни економски мерки за заштита на создадените вредности (градежна интервенција на носивата конструкција на постојните објекти заради зголемување на отпорноста на земјотрес), односно задолжителна примена на техничките нормативи за изградба на објекти од високоградбата во сеизмички подрачја. Во урбанистичките решенија се утврдува претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос спрема слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците во случај на појава на урнатини. Со оглед на височината, растојанието и распоредот на објектите, како и широчината на радиусите на сообраќајниците, не постои опасност од големи урнатини кои би довеле до затрупување на сообраќајниците. Тоа значи дека е обезбеден приод за спроведување на акција за заштита и спасување и расчистување од урнатини.

Во согласност со член 53 од Закон за заштита и спасување (Сл. весник на РМ бр.93/12-пречистен текст, 41/14, 71/16, 106/16, 83/18 и Сл. весник на РСМ бр. 215/21) задолжително треба да се применуваат мерки за заштита и спасување. Тоа опфаќа пред се изградба на објекти отпорни на сеизмички дејствија, обезбедување на противпожарни пречки, изградба на објекти и заштита и изградба на потребна инфраструктура. За ефикасна заштита на луѓето и материјалните добра, задолжително треба да се обезбедат средства за лична и колективна заштита. Начинот на изградба, одржување и користење на засолништа и други заштитни објекти е уредена со Уредбата за начинот на изградбата, одржувањето и потребниот материјал за засолнишни места (Сл. весник на РМ 80/05).

7.13. Мерки за намалување на прекугранични влијанија

Имплементацијата на планскиот документ нема да предизвика прекугранични влијанија, затоа не се препорачуваат мерки за намалување на влијанијата.

8. АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВИ

Подготовката на Извештај за стратегиска оцена предвидува задолжително разгледување на алтернативи, кое може да се направи од аспект на избор на најдобро решение за локација, опции на намени предвидени во документот, потоа активности што би се предвиделе на планскиот опфат итн.

Овие аспекти се разгледуваат со цел да се изнајде најдоброто решение кое ќе придонесе за максимална можна заштита на животната средина.

При изработката на плански документи со кои се предвидува уредување на простор и дефинирање на намена на површини наменети за изведување на проекти се врши анализа на алтернативни решенија од аспект на избрана локација, нејзината намена, економската оправданост и финансиските можности со цел да се изнајде најдоброто решение кое ќе придонесе за максимална можна заштита на животната средина.

Со важечката планска документација Измена и дополна на Генерален урбанистички план на Струга 2007-2017 година (Одлука бр.07-643/7 од 05.04.2007 година) предметниот плански опфат го опфаќа Блок 4, во кој се предвидени следниве класи на намени (според стар Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови, и Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, Сл. весник на РМ бр. 78/06):

- Б- комерцијални и деловни намени
  - Б6- простори за собири
- Г- производство, дистрибуција и сервиси
  - Г5- инфраструктура (во која спаѓаат сите дејности од областа на сообраќајната и комуналната инфраструктура како што се објекти на водоводот, канализацијата, топлификацијата, електро енергетиката, поштенската и телефонската, радио и телевизиската инфраструктура, терминали и станици на воздушниот, водениот и копнениот сообраќај, повеќе етажни гаражи и др.)
- Д- Зеленило и рекреација
  - Д2 - заштитно зеленило
  - Д3 - спорт и рекреација

Со Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка) се предвидуваат следните класи на намени:

- А– домување и престој
- Б– деловни и комерцијални намени
- Д– зеленило, рекреација и меморијални простори
- Е– инфраструктура

Водејќи се од горенаведените определби, разгледувањето на алтернативни решенија е сведено на ниво на класите на намена и компатибилните класи на намена, задржувајќи ги основните содржини планирани во опфатот. Овие алтернативни можности се дефинирани во Општите услови за просторен развој на планот, а се во согласност со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање.

Единствено е можно алтернативни решенија да се разгледуваат по однос на критериумот за заштита на животната средина. Имено, со комбинација на мерките за ублажување на влијанијата од реализацијата на планот за животната средина, може да се генерираат одредени алтернативи кои меѓу себе се разликуваат по нивото на влијанијата врз средината, но и инвестициите потребни за реализација. Секако, постигнувањето на повисоки стандарди на заштита на животна средина е често придружено со повисоки инвестициски трошоци за одржување на воспоставените управувачки системи.

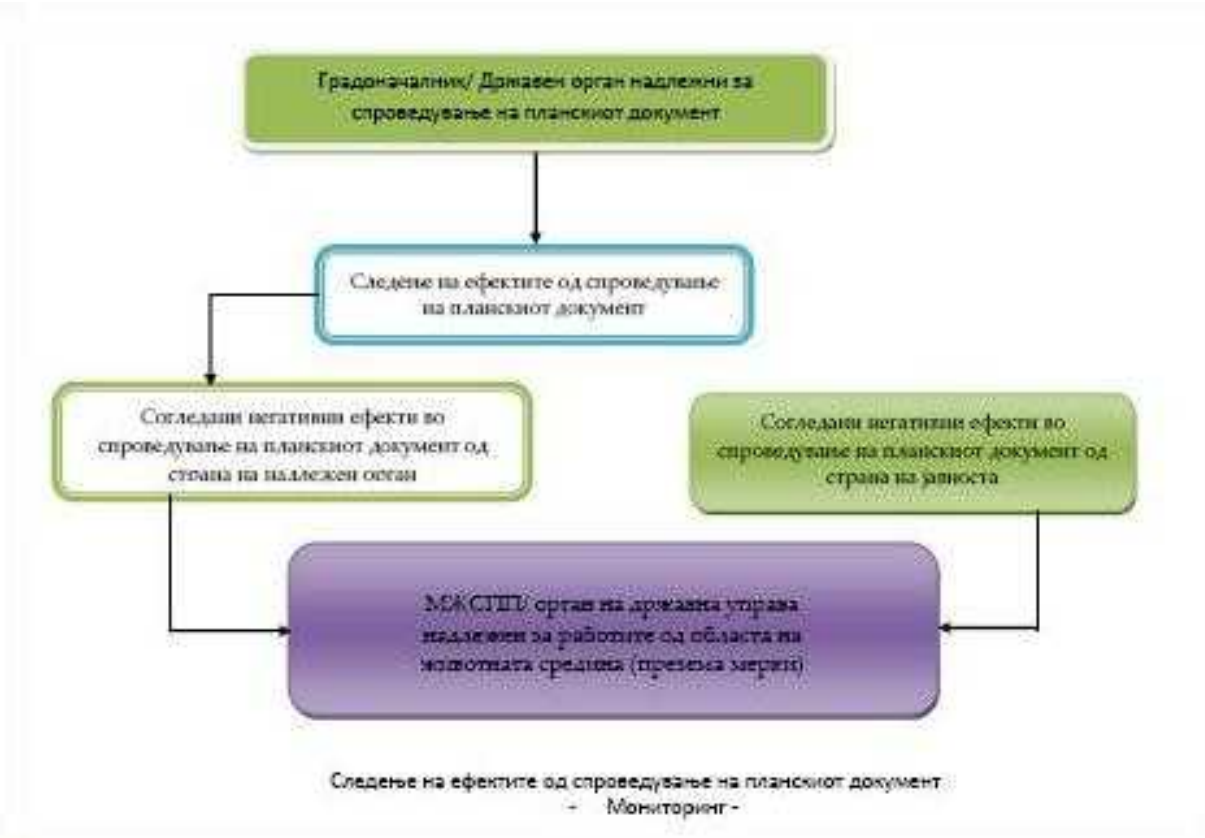
Заради флексибилност на планот, во урбанистичките планови при одредување на намената на земјиштето како планска одредба со алтернативи може да се употребуваат две или повеќе меѓу себе компатибилни класи на намени во рамките на наменската зона одредена со план од повисоко ниво. Под компатибилни класи на намени се подразбираат две или повеќе класи на намени кои можат да егзистираат во иста наменска зона, блок или градежна парцела без притоа меѓусебно да го нарушуваат функционирањето, егзистирањето и вредноста на земјиштето и градбите и да не го надминува максимално дозволениот процент на учество.

Врз основа на претходната анализа, се препорачува прифаќање на алтернативната на предметниот ГУП со што за потребите од обезбедување на подобра заштита на животната средина се предлага максимално возможно интегрирање на предвидените мерки за ублажување на влијанијата врз животната средина, пред се оние кои се однесуваат на управувањето со отпадот, фекалните и атмосферските води, изградбата на енергетски ефикасни објекти, контролата на влијанијата за време на фазата на градба и сл. Со реализација на вакво решение ќе се реализираат поставените економски и општествени цели, а ќе се обезбеди соодветна заштита на животната средина.

9. ПЛАН ЗА МОНИТОРИНГ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Целта на Планот за мониторинг на животната средина е следење на ефектите од спроведувањето на планскиот документ. Планот за мониторинг ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

Планот треба да овозможи согледување на непредвидените негативни ефекти и преземање на соодветни дејствија за поправање на состојбата. Во случај на согледани негативни ефекти од спроведувањето на планскиот документ, органот кој го подготвува планскиот документ како и друго правно или физичко лице и здруженија на граѓани од областа на животната средина се должни за тоа да го известат органот на државна управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Слика 17: Следење на ефектите од спроведување на планскиот документ

Основните цели и користа од мониторингот на ефектите врз животната средина се:

- следење на имплементацијата на активностите предвидени со планскиот документ;
- следење на имплементацијата на мерките за контрола на влијанијата;
- да се обезбедат податоци за понатамошно следење на состојбите во животната средина;
- следење на состојбата во животната средина со цел навремено согледување на непредвидените влијанија од имплементацијата на Планот и управување со истите;
- да се потврди дека со примена на мерките за ублажување се зголемуваат придобивките во однос на заштитата на животната средина;
- утврдување кои активности треба да бидат превземени за редуцирање на влијанијата врз животната средина.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на измената и дополната на ГУП и ДУП, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на Планот. За следење на индикаторите потребно е да се земат во предвид и податоците за тековната состојба на животната средина.

Следењето на состојбата на животната средина ја потврдува оправданоста и примената на предложените мерки за ублажување и нивната функционалност, што претставува голема придобивка во однос на заштитата на животната средина.

Цели	Предмет	Индикатори	Мониторинг	Извори на верификација
Подобрување на квалитетот на живеењето и зголемување на животниот стандард	Население	- Зголемен број на вработени; - Имплементирани инфраструктурни подобрувања - Зголемен приход по глава на жител; - Прираст на населението; - Зголемување на буџетот на Општината и пошироко;	- Редовен попис на населението; - Статистички и финансиски извештаи; - Финансиски извештаи	− Завод за статистика; −Министерство за финансии.
Заштита на животната средина со имплементација на ГУП и ДУП (измена и дополна) на урбанистички план	Сите медиуми на животната средина	- Бројот на подготвените Студии за оцена на влијанијата врз животната средина/елаборати за заштита на животната средина.	- Мониторинг над спроведување на мерките дефинирани во Студиите за оцена на влијанијата врз животната средина/елаборатите за заштита на животната средина.	-Општина Струга
Подобрување на квалитетот на воздухот	Квалитет на амбиентален воздух	- Имплементација на мерки од Студија и Елаборат - Донесување и имплементација на Програма за намалување на загадување на амбиентен воздух - Примена на обновливи извори на енергија;	-Мониторинг на квалитет на амбиентален воздух; -Мониторинг на емисии од испусти во атмосферата од индустриските капацитети	- Извештаи за реализација на Планот, - Општина Струга
Зачувување на	Површински	Изведена	Мониторинг на квалитетот на	

Цели	Предмет	Индикатори	Мониторинг	Извори на верификација
квалитетот на водата	води; Подземни води/квалитет на вода за пиење од бунари во најблиските населби	канализациона мрежа	водата на испуст во канализација	-Општина Струга
Одржување на постојано ниво на флора и фауна	Покарактеристични влијанија	Задржан број на првично идентификувани живеалишта	Мониторинг над видовите на живеалиштата	- МЖСПП
Зачувување на квалитетот на почвата	Почва	- Применети планови за управување со отпад; - Селекција и класификација на отпад -Изведена канализациона мрежа; – Квалитетот на амбиентниот воздух во дозволените граници.	Мониторинг на квалитетот на почвата.	- Општина Струга
Минимизирање на отпадот, рециклирање и повторна употреба во тековните активности	Медиуми на животната средина	- Имплементација на програмите/плановите за управување со отпад за објектите/локацијата; - Определување на места за собирање и селектирање на комунален отпад и инертен отпад - Донесување на посебни правила за постапување со комунален и друг вид неопасен отпад - Имплементација на мерките, предложени во Студија за оцена на влијанијата врз животната средина/елаборат за	-Степен на имплементација на програмите за управување со отпад на планираниот опфат. -Мониторинг на селектирање, собирање и транспорт на комунален отпад на локацијата -Доставување на извештаи за управување со отпад	- Општина Струга

Цели	Предмет	Индикатори	Мониторинг	Извори на верификација
		заштита на ж. средина.		
Намалување на бучава	Население, флора и фауна	-Имплементација на мерки за намалување на бучава предвидени со Студија за оцена на влијанието врз ж. средина/елаборат за заштита на ж. средина -Поставување заштитни бариери -Извештаите од мерењето на бучава -Задржан број на првично идентификувани живеалишта -Евидентирани здравствени проблеми	Мониторинг на нивото на бучава Мониторинг над видовите на живеалишта Статистички извештаи за здравствената состојба	-Општина Струга
Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии	Медиуми на животната средина	Примена на препораките дадени во студиите/планови и програми за заштита од несреќи и хаварии.	Степен на имплементација на препораките дадени во студиите /планови и програми за заштита од несреќи и хаварии.	Извештај за реализација на Планот.

Табела 4: Постапка за мониторинг

10. НЕ-ТЕХНИЧКО РЕЗИМЕ

Согласно Законот за животна средина (Сл. весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10,124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и Сл. весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22), Изменувањето и дополнувањето на Генералниот урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Деталниот урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, претставува плански документ за кој е потребно да се спроведе постапка за Стратегиска оцена на животната средина и да се изготви соодветен извештај.

Извештајот е изработен согласно содржината пропишана во Уредбата за содржина на извештајот за стратегиска оцена на животната средина (Сл. весник на РМ бр.153/07).

Целта на постапката за стратегиска оцена на животната средина е идентификација и анализа на влијанијата врз животната средина, животот и здравјето на луѓето кои би произлегле со имплементација на планскиот документ. Постапката е спроведена во фазата на планирање, со цел сите идентификувани влијанија, односно соодветните мерки за елиминирање или контрола на влијанијата да се предвидат во најраната фаза на подготовката на документот, а потоа да се интегрираат целите на животната средина во подготвувањето и усвојувањето на документот.

Постапката за стратегиска оцена на животната средина треба да обезбеди високо ниво на заштита на животната средина, спроведување на насоките од релевантни стратешки и плански документи и интегрирање на целите на животната средина во подготовката и усвојувањето на стратегии, планови и програми (плански документи), а во насока на промовирање на одржливиот развој.

Измените и дополнувањата на ГУП и ДУП се изработени според одредбите за спроведување на Просторниот план на Република Македонија, Стратегијата за одржлив развој (Агенда 21), Законот за урбанистичко планирање, поблиска содржина и начинот на графичка обработка на плановите и за начинот и постапката за донесување на ГУП.

Согласно член 2 од Правилникот за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистичките планови, УП се состои од: Документациона основа и Планска документација.

Вкупната површина на планскиот опфат изнесува 27,56ха

Општите услови за изработка на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга се однесуваат за просторот дефиниран во планскиот опфат и служат за дефинирање на намената, просторната организација и дистрибуција, начинот на употреба на просторот, земјиштето и градбите од градско значење во рамките на планскиот опфат на планот, генералната регулација со која се одредуваат границите на земјиштето за општа употреба кое служи за

примарната улична и сообраќајна мрежа, сите примарни инфраструктурни мрежи, како и сите јавни простори од градско значење, општите правила за градење, просторен развој и употреба на земјиштето, заштита и уредување на животната средина, заштита на природата и недвижното културно наследство и други мерки за заштита и аспекти на социјалната, економската и еколошката одржливост на градот, како и начинот на спроведувањето на генералниот урбанистички план.

Основ за изработка на општите услови за просторен развој е Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25), Планската програма, Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за урбан блок 4 во урбана единица 11, општина Струга, како и специфичноста на планскиот концепт и планските барања.

Општите услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите за спроведување на Генералниот урбанистички план се нај директивниот и нај нормативниот дел од планот со кој се остварува принципот на нормативна субординација на ДУП за Блок 4 УЕ 11, општина Струга, во проектната документација со кои тој ќе се спроведува. Општите услови за изградба, развој и користење на земјиштето и градбите за спроведување на планот се состојат исклучиво од планските услови со правно дејство кои се формулирани на номотетички, нормативен, експлицитен, логичен и непротивречен начин.

Граница на планскиот опфат е линиски симбол во графичкиот дел на планот со кој се уредува подрачјето на кое урбанистичкиот план е на сила. Граница на планскиот опфат е затворена линија што го опкружува подрачјето на кое се протега правното дејство на Деталниот урбанистичкиот план. Границата на планскиот опфат е дефинирана со Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за урбан блок 4 во урбана единица 11, општина Струга.

Намената на земјиштето во Деталниот урбанистички план се уредува на ниво на наменска зона. Наменска зона е ограничена површина на по правило градежно земјиште со иста наменска употреба на земјиштето дефинирана со граница на наменската зона која ја опкружува површината со иста намена на земјиштето. Уредувањето на намената на земјиштето во ДУП за Блок 4, УЕ 11, Општина Струга се врши според Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за урбан блок 4 во урбана единица 11, општина Струга, односно со системот на класи на намени според Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Границата на наменската зона во урбанистички план со генерална регулација е планска одредба која не може да се спроведува директно на терен туку се спроведува единствено по пат на разработување и уточнување во детален урбанистички план и/или урбанистички проект, поради што границата на наменската зона добива правно дејство доколку е разработена и уточнета до конгруенција со регулациона линија и граница на градежна парцела.

Наменските зони во ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга во понатамошната разработка со урбанистички проекти се спроведуваат со можност за одредување на компатибилни намени на ниво на наменска зона, а согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25). Максималниот процент на учество на компатибилна класа на намена во однос на доминантната утврдена со наменската зона е 30% во однос на основната класа на намена. Класите на намени застапени во планскиот опфат се следни:

А2- домување во згради
А4- времен престој
Б1- мали единици за комерцијални и деловни дејности (до 200м и п + 1 кат)
Б6- простори за собири и публика
Д - парковско и пејзажно зеленило
Д2- заштитно и сообраќајно зеленило
Д3- спорт и рекреација на зелени површини
Е1- сообраќајни, линиски и други инфраструктури
Е2- згради и комплекси на инфраструктурни системи

Компатибилни класи на намени во однос на основната класа на намена се :
А4- времен престој
Б1- Мали единици за комерцијални и деловни дејности
Б2- Големи единици за трговија (над 200м2 и/или повеќе од П+1 кат)
Б3- Големи единици за угостителска дејност
Б4- Деловни и комерцијални дејности во големи канцелариски згради
Б5- Хотели и хотелски комплекси
В1- Образование и наука
В2- Здравство и социјална заштита
В3- Култура
Е1- Сообраќајни, линиски и други инфраструктури

Максимален дозволен процент на учество на збирот на компатибилните класи на намени во однос на основната класа на намена во планот изнесува 30%.

Регулаторна линија е линија на разграничување помеѓу градежно земјиште за општа употреба и парцелирано градежно земјиште за поединечна употреба. Регулаторната линија претставува линија на разграничување помеѓу носителите на правото на градење, при што кај земјиштето за општа употреба правото за градење секогаш и припаѓа на општествената заедница (општина, град, држава), додека кај парцелираното земјиште правото за градење можат да го имаат сите физички и правни лица од републиката и од странство кои ќе ги исполнуваат условите. Со регулаторна линија во ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга се обележани коридорите на примарната сообраќајна мрежа на улици, како и планирана секундарна улична мрежа и површини за јавна употреба од градско значење.
Регулаторни линии со кои во процесот на урбанистичкото планирање се дели градежното земјиште во примарната, секундарната и терцијарната делба на градежно земјиште, се:

регулациона линија (примарна делба),
граница на градежната парцела (секундарна делба) и
градежна линија (терцијарна делба).

При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга, може да се оформи градежна парцела во урбанистички планови и урбанистички проекти согласно Законот за урбанистичко планирање доколку ги исполнува основните услови за формирање на градежна парцела.
Основни услови кои еден ограничен дел градежно земјиште треба да ги исполни за да се оформи во градежна парцела се:
да се наоѓа непосредно до земјиште за општа употреба изведено или испланирано како сообраќајна инфраструктура, така што до парцелата да може непречено да се пристапува и во неа да може самостојно и поединечно да се гради, употребува и одржува планираната градба согласно нејзината намена, и
да има димензии и форма кои соодветствуваат со намената на земјиштето и градбите, видот и густината на градбите и начинот на нивното користење.
Оградувањето на градежната парцела се уредува со општи одредби за спроведување на урбанистички план со детална регулација.

Градежна линија е планска одредба со која во урбанистички план и урбанистички проект се уредува границата во градежната парцела до која е дозволеното простирањето на планираната градба односно ја дефинира просторната диспозиција на површината за градење во градежната парцела, а со тоа и просторната диспозиција на идната градба.
Градежната линија како граница на површината за градење, е планска одредба која се уредува во урбанистички планови со детална регулација и парцелација на градежното земјиште.
Градежната линија се спроведува со можни и дозволени пречекорувања на издадените елементи од архитектонската пластика на градбите. Дозволените пречекорувања се уредуваат во секој урбанистички план посебно и за секоја планерска единица, а согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25):
Кога градежната линија се совпаѓа со границата на градежната парцела со соседот не се одобруваат пречекорувања на градежната линија со ниту еден вид архитектонска пластика;
Кога градежната линија не се совпаѓа со границата на градежната парцела можните пречекорувања не треба да излезат надвор од границата на градежната парцела на која било височина на теренот;
Кога растојанието помеѓу градежната линија и дното на парцелата е помало или еднакво на 3m, не се дозволени никакви пречекорувања на градежната линија;
Кога растојанието помеѓу градежната линија и страната на градежната парцела е помало или еднакво на 3m, не се дозволени никакви пречекорувања на градежната линија;
Површината на дозволените пречекорувања не смее да надмине повеќе од 10% од вкупно дозволената површина за градба;
Минималното растојание на второстепената пластика од соседот при калканско спојување на соседните градби треба да изнесува најмалку 1.5m.

Површина за градење е планска одредба со која во урбанистички план се одредува површината од градежно земјиште односно делот од градежната парцела кој се предвидува за градење на градба. Површина за градење е дел од градежната парцела ограничен со градежна линија.
Комплексните градби составени од повеќе површини за градење или комплексите што содржат повеќе градби во една градежна парцела, по правило се уредуваат во две фази:
во првата фаза тие се уредуваат во урбанистички план во кој се одредува поголема рамковна површина за градење и се одредува процент на изграденост на земјиштето како планска одредба што квантитативно ја ограничува површината за градење која ќе се дефинира во урбанистички проект, и
во втората фаза рамковната површина за градење се разработува во урбанистички проект во кој се одредува точната површина за градење, како и нејзината големина и форма.

Процент на изграденост на земјиштето (Р) е урбанистичка величина која во урбанистички план ја покажува густината на планираната изграденост, односно колкав дел од градежното земјиште е зафатен со површини за градење.
Процентот на изграденост на земјиштето од став (1) на овој член се пресметува како однос помеѓу површината за градење и вкупната површина на градежното земјиште на просторната единица изразен во процент.
Во површината под градба се подразбира површината ограничена со надворешните ѕидови и столбови на градбата во висина на приземната плоча без надворешните тераси, скали, рампи, патеки и друго, а за градбите со сложени првостепени пластики, терасеста типоморфологија и терени во наклон, површината под градба е вертикална проекција на сите затворени делови од градбата.
При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга, процентот на изграденост може да изнесува максимално 50%.

Коефициент на искористеност (К) на земјиштето е урбанистичка величина која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште.
Планираниот коефициент на искористеност на земјиштето во урбанистички план се пресметува како однос помеѓу вкупно планираната површина по катови, односно збирот на површините на сите планирани надземни катови и вкупната површина на градежното земјиште во пресметковната просторна единица.
Вкупна изградена површина се пресметува со собирање на сите подни површини на сите надземни катови и нивоа на градбата, вклучувајќи ги и потпокривните катови, галерии, како и сутеренските катови односно катовите под нивото на приземјието што барем со едната своја страна се целосно над теренот. Во вкупната изградена површина не се пресметуваат површините на отворените делови од зградата: наткриени и отворени тераси, балкони, лоѓии, натстреи, тремови, надворешни скали и пристапни рампи. За катовите што се вкопани под нивото на приземјето коишто имаат само една страна над теренот се пресметува 50% од површината.

Максималната височина на градбата во урбанистички план да се изразува како вертикално растојание помеѓу пристапниот тротоар и завршниот венец на градбата изразена во должни метри. Максималната височина на градбата се одредува за онаа страна од површината за градење која гледа кон лицето на градежната парцела, односно од страната на сообраќајниот пристап.

Максимално дозволената спратност во рамки на планскиот опфат е П+5 ката. Најмалата спратна височина на објекти со намена домување, мерено од под до под изнесува 2,9m додека максималната спратна височина на објекти со намена домување, мерено од под до под изнесува 3,2m. Најмалата спратна височина на објекти со деловна и јавна дејност, мерено од под до под изнесува 3,4m додека максималната спратна височина на објекти со деловна и јавна дејност, мерено од под до под изнесува 4,5m.

При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга да се уредува висинската кота на приземната плоча на градбите т.н. нулта плоча во однос на котата на теренот согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25), а особено во:

- централно градски урбани подрачја,
- случаи кога градежната и регулационата линија се совпаѓаат,
- случаи кога во приземјата на градбите се поместени намени што имаат јавна употреба.

Потребниот број на паркинг места да се задоволи во рамки на градежната парцела, а начинот на пресметување на потребниот број паркинг места за секоја единица на градежно земјиште односно за секоја градба според нејзината намена или големина и за секоја наменска зона, се утврдува како планска одредба во урбанистички план согласно Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Врз основа на хиерархиската функционална структура, уличните мрежи се делат на примарни мрежи на улици што служат за движење и транспорт на учесниците во сообраќајот и на секундарни мрежа на улици што служат за пристап на учесниците во сообраќајот кон урбаните содржини во парцелираното градежно земјиште.
Сообраќајниот концепт при изработка на ДУП за Блок 4, УЕ 11, општина Струга произлегува од планската документација која се носи во обединета постапка- Изменување и дополнување на генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга (обединета постапка).

Урбанистичките планови треба да го обезбедат планирањето на зелената урбана инфраструктура со што се обезбедува реализацијата на стратегијата за интензивно градење на зелената урбана инфраструктура, односно подрачјата и градбите во живо зеленило, што обезбедува подобрувања на многу аспекти од животот во населените места, и тоа:

- се подобрува микроклимата на населените места,
- се намалуваат ефектите од загадувањето на воздухот во населените места,
- се обезбедува помала амплитуда на сезонските и дневните температурни разлики,

- се зачувува повеќе вода во земјата,
- се обезбедуваат населените места од ризици од поплави,
- се овозможува ефикасно справување со климатските промени,
- се зголемува биодиверзитетот во просторот,
- се остварува интегралната еколошка заштита на животната средина,
- се обезбедува поголема одржливост и здравствена безбедност на сообраќајните коридори,
- се обезбедува развој на здрави начини на сообраќање на луѓето (со велосипеди и со пешачење),
- се намалува штетноста на класичните системи на транспорт,
- се намалуваат негативните последици од човековите производни и градителски дејности и активности,
- се обезбедуваат услови за различни видови на зелена економија,
- се обезбедува зголемување на просторите и видовите за социјална кохезија и интеракција, и
- се зголемува еднаквоста и рамноправноста во пристапот и уживањето во зелените урбани простори за сите групи на луѓе, а особено за инвалидите и луѓето со намалена подвижност, како и другите ранливи групи на жители.

Согласно член 20, став (1) од Законот за урбано зеленило (Сл. весник на РМ бр.11/18 и Сл. весник на РСМ бр.42/20), при изработка на сите планови и проекти од членот 1, став 2, треба да се обезбеди најмалку 20% зеленило во рамки на градежна парцела.

Минималната површина на зеленило, под која нема да има градба ќе изнесува минимум 20% од површината на градежната парцела, што претставува услов за добивање на градежна дозвола.

Доколку при реализација, се наиде на археолошко наоѓалиште, односно предмети од археолошко значење, треба да се постапи во согласност со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културно наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и Сл. весник на РСМ бр.20/19).

При спроведување на ДУП за Блок 4, УЕ 11-Општина Струга задолжителна е примена на одредбите на Правилникот за начинот на обезбедување на непречен пристап, движење (хоризонтално и вертикално), престој и работа на лица со инвалидност до и во градби со јавни и деловни намени, градби со намена домување во станбени згради, како и градби со станбено–деловна намена (Сл. весник на РМ бр.17/15), одредбите на членовите 109 – 123 од Правилникот за стандарди и нормативи за проектирање (Сл. весник на РМ бр.60/12, 29/15, 32/16 и 114/16 и Сл. весник на РСМ бр.211/20), како и одредбите на членовите 188 – 196 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл. весник на РМ бр.70/10), односно План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, границите на

заштитните зони на природното наследство во Охридскиот регион се дефинирани во три зони и тоа:

- Прва заштитна зона – се формира во појас од 50м сметано од границата на КП 1/1 (Охридско езеро) и истата има три подзони (Іа, Іб и Ів);
- Втора заштитна зона – формирана од две подзони и тоа: ІІа- се формира на подрачја зафатени со рибарски живеалишта и ІІб- ги зафаќа природните и полу природните живеалишта на кота 866м.н.в. ;
- Трета заштитна зона – се формира на деловите под кота 866м.н.в. , односно зафаќа простори што се наменети за непродуктивни намени, или главно се користи за земјоделско производство.

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл, весник на РМ бр.70/10), односно План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, границите на заштитните зони на културното наследство во Охридскиот регион се дефинирани во три зони и тоа:

- Прва заштитна зона – се однесува на споменичните целини кои содржат значајни културно- историски градби. Границите на првата заштитна зона во Охрид се утврдени со Законот за прогласување на старото градско јадро на Охрид за културно наследство од особено значење како Старо градско јадро;
- Втора заштитна зона – претставува простор кој содржи значајни елементи на историската структура и културно наследство со различен степен на зачуваност (контактна зона на Старо градско јадро);
- Трета заштитна зона – простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство.

Постојат и две дополнителни зони надвор од градот:
ІІІ- г зона – опфати на села;
ІІІ- д зона – урбани опфати надвор од градот и надвор од селата.

Согласно Законот за управување со светското природно и културно наследство во Охридскиот регион (Сл. весник на РМ бр.70/10), односно План за управување со светското природно и културно наследство на охридскиот регион со акциски план 2020-2029, подрачјето на предметниот опфат не е класифицирано во ниту една заштитна зона иако е дел од опфатот на генералниот урбанистички план.
Бидејќи предметниот опфат се наоѓа на северната страна на ІІІ-б заштитна зона, односно граничи единствено со неа, како заштитни мерки се применуваат мерките пропишани за ІІІ-б заштитна зона.
Третата заштитна зона ќе ги опфати просторите со непродуктивна намена (населби и друго градежно земјиште) и продуктивно земјиште (земјоделски поседи, пасишта и шуми), што се застапени меѓу котата 866м.н.в. и надворешната граница на првата заштитна зона. Во оваа

зона ќе се овозможи развој на населбите, туризмот и инфраструктурата, но ќе се дефинираат посебни услови.

Третата зона е простор со поретка концентрација на културно наследство. Во оваа зона се прифатливи сите интервенции, но со придржување кон основните начела на заштита на културното наследство. Во оваа зона ќе се применува мерката на урбана реконструкција, односно воспоставување состојба која ќе ги подобри условите за живеење и работа. При уредување на просторот прифатливи методи се обнова на постојните и изградба на нови градби со почитување на амбиенталните карактеристики на целината, традиционалните форми, карактеристиките на пејзажот и хармонијата на целината.

Забранети активности во заштитна зона III-б :

интензивно земјоделско производство со прекумерна употреба на пестициди/ѓубриво кои загадуваат;

изградба на објекти повисоки од П + 5 ката и поголем процент на изграденост од 50%;

други активности што може да го нарушат пределот и да ја загрозат исклучителната вредност.

Предметниот опфат се наоѓа во контролирана зона (CTR) на аеродромот Св. Апостол Павле–Охрид, во т.н. конусна рамнина за ограничување на препреки, чија елевација на предметната локација изнесува од 755м.н.в.-810м.н.в., односно локација каде што се пропишани посебни услови за градба од аспект на безбедност на воздушниот сообраќај.

Согласно член 88 од Законот за воздухопловство (Сл. весника на РСМ бр.14/24) заради одржување на безбедноста на воздушниот сообраќај потребно е да се следат следните одредби:

Максималната височина на било кој објект или надземна структура во зафатот да не ги надминува елевациите од 755м.н.в.-810м.н.в., во правец од исток кон запад;

Во зафатот да не се предвидуваат објекти или содржини со елементи или структури кои во иднина ќе имитираат радио, ласерски сигнали, односно светлосни снопови, оџаци кои ќе испуштаат дим, чад и пареа, содржини кои може да предизвикаат зголемено присуство на птици.

За изградба на објекти со елевација над дозволената, некоја од претходно наведените содржини или изградба/поставување на објекти кои претставуваат препрека во воздухопловството:

- Издвоени антенски столбови поставени на објект со височина поголема од 15м;
- Оџаци со висина поголема од 30м;
- Далноводи под напон поголем од 100kV на преминот преку автопат;
- Ветерници

потребно е да се обезбеди согласност со услови за градба од аспект на безбедноста на воздушниот сообраќај од Агенцијата за цивилно воздухопловство согласно член 80, став (1) и став (2) од Законот за воздухопловство (Сл. весник на РСМ бр.14/24).

Просторниот развој треба да цели кон хармонизација на просторот, што треба да се уреди со посебните плански одредби. Планирањето на големината на градежната парцела,

површината за градба, висината на градбите, процентот на изграденост, коефициентот на искористеност, одредување на минимален процент (на ниво на градежна парцела) на зелениот фонд со уредување на дворните места околу градбите, одредувањето на потребен број места за паркирање како и останатите урбанистички параметри да бидат во согласност со важечките стандарди и нормативи за урбанистичко планирање, но одредени според специфичноста на проектниот опфат.

При примена на измените и дополнувањата за ГУП и ДУП за се што не е дефинирано со овие Параметри ќе се применуваат стандардите и нормативи утврдени со Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Органот, кој го подготвува планскиот документ, во претходна консултација со засегнатите органи од имплементацијата на планот, го определи обемот и деталноста на информациите, кои се дадени во Извештајот за стратегиската оцена на животната средина, што е дел од процедурата за стратегиска оцена на животната средина.

Стратегиската оцена на животната средина ги зема предвид влијанијата врз животната средина и алтернативите во поширок обем, а исто така:

- во претходна постапка ги зема предвид алатките кои би се користеле за да ја подржат формулацијата на стратегиската акција за одржлив развој;
- овозможува зголемување на ефикасноста при донесување на одлуки;
- овозможува систематски и ефективен приод кон животната средина од повисоко ниво при донесување на одлуки;
- ги поддржува консултациите и учеството на јавноста.

Извештајот за стратегиската оцена на животната средина содржи детали од планот, одредени програми и стратегии, како и други информации, кои се земени во предвид при оцената на животната средина, односно содржи податоци за:

- постојната состојба на предметната локација;
- можните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство, пејзажи и др.;
- предвидените мерки за заштита и намалување на влијанијата;
- краток преглед на причините врз основа на кои се одбираат алтернативите;
- состојба на животната средина без имплементација на планот;
- план за мониторинг на животната средина.

Целите на овие измени и дополнувања, кој претставува основен развоен документ, се да ги утврди параметрите потребни за издавање на локациски услови. Воедно тој треба да ги даде и насоките за изработка на архитектонско- урбанистички проекти за специфична наменска употреба на земјиштето, како и идејни и главни проекти за објектите и инфраструктурните градби за истиот.

Главна цел на планскиот документ е развој, организација и користење на просторот со што се овозможува поголема атрактивност на просторот, како значаен услов за раст на економијата и стандардот на живеење на луѓето, но при тоа да се обезбедат услови за заштита на вредностите во медиумите на животната средина.
Иницијативата за градење на објектите на предложената локација е во насока на реализација на планскиот концепт за интегрален и децентрализиран развој на градот и општината.

Искористувањето на конфигурацијата на теренот и другите природни фактори дава можност за реализација на планираните намени, односно содржини, кои се во интерес на општина Струга, но и пошироко.

Изградбата на објектите, ќе претставува придонес во остварување на естетско- композициско уредување на просторот и рационално користење на земјиштето, со поддршка на развојот на други комплементарни дејности во општина Струга. Но, согласно определбите на Просторниот план на РМ за рационално користење и заштита на просторот, идниот развој и разместеност на производните дејности на овој простор треба да базира на примена на принципите и стандардите за заштита на животната средина, особено нивна превентивна примена и спречување на негативните влијанија на производните процеси и технологии врз животната средина.

Реализација на планскиот документ ќе резултира со можност за привлекување на странски капитал, директни економски ефекти и подобрување на социо- економската клима.

Во површини за градба каде со проектна програма ќе се предвиди потреба од градба на неколку одделни објекти задолжителна е изработка на архитектонско- урбанистички проект Законот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр. 32/20 и Сл. весник на РСМ бр. 111/23) со кој ќе се утврдат сите поединечни површини за градби. Нивната вкупна развиена површина е потребно да се усогласи со сите нормативи од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

Влијанијата, кои се претпоставува дека може да произлезат од имплементација на Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга, се разгледуваат од аспект на негативни влијанија и од аспект на идните бенефиции, односно позитивни влијанија.

Подготовката на Извештајот за стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина ги зема предвид влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина со имплементација на предвидената планска документација во поширок обем. Додека пред изградба на поединечните објекти, кои влегуваат во состав на локацијата, ќе се пристапи кон подетална анализа на можните влијанија врз животната средина во конструктивна, оперативна и постоперативната фаза на објектот, согласно глава XI од Законот за животна средина (Сл. весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10,124/10, 51/11, 123/12, 93/13,

42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и Сл. весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22) - Барања за изработка на Оцена на влијанието врз животната средина на одредени проекти или согласно член 24 од истиот Закон.

Влијанијата врз специфичните медиуми од животната средина ќе бидат елиминирани или ефективно намалени доколку при изведбата на објектите се применат мерките, дефинирани во планската документација за изградба на објектот, како и мерките кои ќе бидат дадени во поединечните студии за оцена на влијанијата врз животната средина и елаборатите за заштита на животната средина, од изградбата на посебните објекти. При изработката на плански и програмски документи, со кои се планира изведување на проекти, треба да се земе во предвид и анализата на алтернативи, која се прави од аспект на избор за најдобро избрано решение за намена на локацијата, од аспект на економска оправданост, финансиски можности и заштита на животната средина.

Предвиденото планско решение како алтернатива дава широки можности за заживување и иден развој на поширокиот простор на локацијата во разни насоки, односно дава можност просторот од неатрактивно земјиште да прерасне во простор кој ќе даде голем придонес за развојот на регионот, локалната и националната економија.

Стратегиската оцена на животната средина вклучува мерки за мониторинг на сите значителни идентификувани позитивни и негативни ефекти. Планот за мониторинг на животната средина дава можност за систематско набљудување, испитување и оценување на загадувањето и состојбата на медиумите и областите на животната средина во целина како и идентификација и регистрирање на изворите на загадување на одделните медиуми и областите на животната средина.

Исто така, Планот за мониторинг овозможува воспоставување на интерактивна врска помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции, да го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат правилни одлуки.

Со цел да се изврши мониторинг на ефективноста на измените и дополнувањата, потребно е следење на поставените индикатори и нивниот развој со што ќе се потврдат целите на измените и дополнувањата на ГУП и ДУП.

Бенефитот од спроведување стратегиската оцена на животната средина е:

- флексибилност;
- консензус во процесот на планирање;
- интегрирање на социјалните, економските и аспектите на животната средина;
- меѓусекторска соработка;
- земање во предвид на регионалните потреби и цели;
- конзистентност со стратешките определби за одржлив развој.

Доколку сите согледувања дадени во Извештајот за стратегиска оцена на животната средина бидат земени во предвид и имплементирани во измените и дополнувањата на ГУП и ДУП, ќе се избегнат сите несакани последици, што значи ќе се заштеди време и пари што е само дел од целите на стратегиската оцена на животната средина. Исто така ќе се обезбеди заштита и одржлив развој на ресурсите, заштита на медиумите во животната средина и здравјето на луѓето. Извештајот за стратегиска оцена на животната средина содржи вистинити и реални информации во простор и време, кои ќе им помогнат на носителите на одлуки на повисоко ниво.

11. ИНФОРМАЦИИ ЗА ОДРЖАНА ЈАВНА РАСПРАВА

12. КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Техничка документација поврзана со Изменување и дополнување на Генерален урбанистички план за Струга за Блок 4 во УЕ11 и Детален урбанистички план за Блок 4 во УЕ11, КО Струга и КО Мислешево вон град, општина Струга;
2. Втор национален еколошки акционен план на РМ, 2006;
3. Национална стратегија за одржлив развој, 2009;
4. Националната стратегија за биолошка разновидност, 2004;
5. Стратегија за управување со отпад во Република Македонија 2008-2020;
6. Националниот План за управување со отпад, 2009-2015;
7. Стратегија за мониторинг на животната средина 2004;
8. Стратегија за подигање на јавната свест во животната средина, 2003;
9. Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција 2005;
10. Национален здравствено- еколошки акционен план (НЗЕАП, 1999);
11. Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. весник на РСМ бр.225/20, 219/21, 104/22, 99/23 и 07/25).

ПРИЛОГ 1: МИСЛЕЊЕ ОД МЖСПП ЗА ПОСТАПКА ЗА СОЖС

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх.бр./Nr. Arkivi. УП1-15-1877/2024

Дата/Data: _____

До: Општина Струга
Плоштад Мајка Тереза бб.
6330 Струга
Република Северна Македонија

Deri te: Komuna e Strugës
Sheshi Nënë Tereza p.n.
6330 Struga
Republika e Maqedonisë së Veriut

Предмет: Известување
Врска: Ваш арх.бр.12-3717 од 03.10.2024 год.

Lënda: Njoftim
Lidhja: Nr. juaj ark. 12-3717 nga data 03.10.2024

Почитувани,

Të nderuar,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање - Сектор за просторно планирање под бр. УП1-15-1877/2024 од 07.10.2024 год., поврзано со постапка за носење на планска документација на Измена и дополнување на Генерален урбанистички план (ГУП) за Струга за Блок 4 во УЕ 11 и Детален урбанистички план (ДУП) во Блок 4 во УЕ 11, КО Струга и КО Мислешево вгр - Општина Струга, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина бр. 12-3717 од 03.10.2024 год. и Формуларот бр. 12-3717 од 03.10.2024 год., Министерството за животна средина и просторно планирање **ги прифаќа.**

Në lidhje me kërkesën tuaj të dërguar në Ministrinë e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor - Sektori për planifikim hapësinor me nr. UP1-15-1877/2024 nga data 70.10.2024, e cila lidhet me procedurën për miratimin e dokumentacionit planifikues për Ndryshimin dhe plotësimin e Planin gjeneral urbanistik (PGJU) në Strugë për Bllokun 4 në NJU 11 dhe Plani detal urbanistik (PDU) për Bllokun 4 në NJU 11, KK Strugë dhe KK Misleshov jashtë qytetit – Komuna e Strugës, ju informojmë se, në përputhje me Ligjin për mjedisin jetësor ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 dhe 99/18 dhe "Gazeta Zyrtare e RMV" nr. 89/22 dhe 171/22), Vendimi juaj për realizimin e Vlerësimit strategjik të ndikimit në mjedisin jetësor me nr. 12-3717 nga data 03.10.2024 dhe Formulari nr. 12-3717 nga data 03.10.2024, Ministria e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor **i pranon.**

Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија
Плоштад „Просветa Богородица" бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Prosveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 405
www.moepp.gov.mk

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина и просторно планирање

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб страната на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Vendimi së bashku me formularët detyrimisht të publikohen në faqen e internetit të organit që përgatit dhe miraton dokumentin planifikues.

Со почит,

Me respekt,

МИНИСТЕР/ MINISTËR
Izet Mexhiti

Изработил/Përpiloi: Зарије Абази/Zarije Abazi, помлад соработник/bashkëpunetor i ri
Контролирал/Kontrolloi: Дајана Марковска Ристеска, помошник раководител на сектор/ndihmës udhëheqës i sektorit
Одобрил/Miratoi: Nebi Rexhepi, раководител на сектор/udhëheqës sektori

Одобрил/Miratoi:Resmi Ejupi/Ресми Еџупи, Државен секретар/Sekretar shtetëror
Согласен /Me pëlqim të: Недим Рама/Nedim Rama, посебен советник на Кабинет на министер/këshilltar i posaçëm i kabinetit të ministrit
Согласен /Me pëlqim të: Хусамед Агушовски/Husamed Agushovski, посебен советник на Кабинет на министер/këshilltar i posaçëm i kabinetit të ministrit

Министерство за животна средина и просторно планирање на Република Северна Македонија
Плоштад „Просвета Боговиња" бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor e Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Prosveta Bogoviqica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk